NAVODILA
ZA PRIPRAVO IN IZVEDBO OPERACIJ CLLD EU SKLADOV (EKSRP, ESRR, ESPR) V OKVIRU STRATEGIJE LAS GORENJSKA KOŠARICA (PROGRAM CLLD) V PROGRAMSKEM OBDOBJU 2014–2020

NA OBMOČJU LAS GORENJSKA KOŠARICA

Občine: Bled, Bohinj, Cerklje na Gorenjskem, Gorje, Jesenice, Jezersko, Kranjska Gora, Mestna občina Kranj, Naklo,Preddvor, Radovljica, Tržič, Šenčur in Žirovnica

Pripravil:
vodilni partner LAS Gorenjska košarica
BSC Kranj – Regionalna razvojna agencija Gorenjske

Odgovorna oseba:
Rok Roblek
Predsednik LAS Gorenjska košarica

Verzija 5

Kranj, 20.04.2021

KAZALO

1. del navodil:
SPLOŠNO STRATEGIJA LAS (PROGRAM CLLD) 1

2. del navodil:
RAZVOJ OPERACIJ CLLD 31

3. del navodil:
PRIJAVA VLOG NA JAVNI POZIV LAS ZA IZBOR OPERACIJ LAS IN OCENJEVANJE VLOG PRISPELIH NA JAVNI POZIV LAS ZA IZBOR OPERACIJ 62

4. del navodil:
UPRAVIČENOST IZDATKOV OPERACIJ CLLD 72

5. del navodil:
PROMOCIJA IN KOMUNICIRANJE V OPERACIJAH CLLD 96

6. del navodil:
IZVAJANJE OPERACIJ CLLD 98

1. STRATEGIJA LAS GORENJSKA KOŠARICA (PROGRAM CLLD) 2
2. USMERITVE PROGRAMSKIH DOKUMENTOV 3
3. OBMOČJE STRATEGIJE LAS GORENJSKA KOŠARICA (OBMOČJE PROGRAMA CLLD) 4
4. VIZIJA, TEMATSKA PODROČJA IN CILJI PROGRAMA CLLD 8
5. KAZALNIKI PROGRAMA CLLD 9
5.1. UVOD KAZALNIKI NA RAVNI PROGRAMA IN OPERACIJE 9
5.2.1. KAZALNIKI VPLIVA PROGRAMA CLLD IN KAZALNIKI IZ UREDBE CLLD 9
5.2.2. KAZALNIKI REZULTATOV PROGRAMA - OUTPUTOV PROGRAMA 10
5.3. KAZALNIKI NA RAVNI OPERACIJE 12
5.3.1. KAZALNIKI REZULTATA NA RAVNI OPERACIJE 12
5.3.2. KAZALNIKI NA RAVNI UČINKOV OPERACIJE 12
6. VRSTE AKTIVNOSTI V OPERACIJAH PROGRAMA CLLD 14
7. UPRAVIČENO OBMOČJE IZVAJANJA OPERACIJ IN UPRAVIČENCI 17
7.1. EU SKLAD EKSRP: UPRAVIČENO OBMOČJE IN UPRAVIČENCI DO SREDSTEV CLLD 17
7.2. EU SKLAD EKSRP: UPRAVIČENO OBMOČJE IN UPRAVIČENCI DO SREDSTEV TNP 17
7.3. EU SKLAD ESRR: UPRAVIČENO OBMOČJE IN UPRAVIČENCI DO SREDSTEV CLLD 18
7.4. EU SKLAD ESPR: UPRAVIČENCI DO SREDSTEV CLLD 19
8. CILJNE SKUPINE PROGRAMA CLLD IN VKJUČENOST CILJNIH SKUPIN V AKTIVNOSTI OPERACIJ 20
9. FINANČNI OKVIR PROGRAMA CLLD 21
10. UPRAVLJALSKA STRUKTURA PROGRAMA CLLD 23
11. KLJUČNE NALOGE UPRAVIČENCEV OPERACIJ POVEZANIH Z UPRAVLJALSKO STRUKTURO PROGRAMA CLLD 24
12. VNOS PODATKOV V ELEKTRONSKO APLIKACIJO 25
13. PROGRAMSKI DOKUMENTI IN PRAVNI OKVIR ZA IZVEDBO PROGRAMA CLLD 26
14. NAČELA PROGRAMA CLLD 27
14.1. USMERJENOST K REZULTATOM 27
14.2. HORIZONTALNI CILJI EU 27
14.3. OBMOČJE IZVAJANJA – TERITORIALNA USTREZNOST 28
14.4. MEDSEKTORSKO SODELOVANJE 28
14.5. TRAJNOST REZULTATOV 28
14.6. OKOLJSKA TRAJNOST – VPLIV NA OKOLJE 28
14.7. INOVATIVNI PRISTOPI 28
14.8. VKLJUČEVANJE CILJNIH SKUPIN IN RANLJIVIH CILJNIH SKUPIN 29
14.9. USTREZNOST PARTNERSTVA 29
14.10. USTVARJANJE NOVIH DELOVNIH MEST, NOVIH PODJETIJ 29
15. ZAHTEVE PARTNERSTVA 32
16. ZAHTEVE PROGRAMA CLLD IN NAČELO VODILNEGA PARTNERJA 33
17. VELIKOST OPERACIJ 35
18. FAZE OPERACIJ, TRAJANJE OPERACIJ IN PRORAČUN OPERACIJ CLLD 36
18.1. FAZE OPERACIJ IN TRAJANJE OPERACIJ 36
18.2. VIŠINA DONACIJSKIH SREDSTEV CLLD IN PRORAČUN OPERACIJE 36
19. SODELOVANJE PARTNERJEV PRI PRIPRAVI IN IZVEDBI OPERACIJ CLLD 38
19.1. SKUPNA PRIPRAVA OPERACIJE: Sodelovanje partnerjev pri pripravi operacij 38
19.2. SKUPNA IZVEDBA OPERACIJE: Sodelovanje partnerjev pri izvedbi operacije 38
19.3. SKUPNO OSEBJE: sodelovanje partnerjev operacije (osebje) 38

19.4. SKUPNO FINANCIRANJE: sodelovanje partnerjev operacije (finance) 38
19.5. SKUPNA TRAJNOST OPERACIJE: sodelovanje partnerjev operacije (trajnost) 38
20. DRŽAVNA POMOČ DE MINIMIS 39
21. DOKAZILA – PRILOGE K VLOGAM NA JAVNI POZIV 40
Obvezne priloge in navodila so navedena v obrazcu Vloga, pos točko 8. za sklad EKSRP in ESRR, ter pod točko 9. za sklad ESPR. 40
21.1. DOKUMENTACIJA ZA GRADNJO OBJEKTOV ALI NAKUP OPREME V OBJEKTIH, PRAVNOMOČNO GRADBENO DOVOLJENJE OZIROMA DRUGA DOKAZILA ZA GRADNJO OBJEKTOV ALI NAKUP OPREME V OBJEKTIH 40
21.1.1. DOKAZILO O LASTNIŠTVU NEPREMIČNIN 41
22. ZBIRANJE PONUDB PRED ODDAJO VLOGE NA JAVNI POZIV 43
23. JAVNO NAROČANJE 46
24. NAVZKRIŽJE INTERESOV 47
25. FINANČNA SPOSOBNOST VLAGATELJEV IN ZALAGANJE SREDSTEV ZA OPERACIJE 48
26. PRIHODKI OPERACIJ CLLD 49
27. SPREMEMBE OPERACIJE CLLD 50
28. ZAGOTOVITEV FINANČNIH SREDSTEV ZA IZVEDBO OPERACIJE, REVIZIJSKA SLED IN TRAJNOST OPERACIJE 51
29. POVPRAŠEVANJE, PONUDBE IN OBVEZNE PRILOGE K VLOGI 52
30. INFORMACIJE O VLAGATELJIH, OPERACIJI 53
31. PARTNERSTVO: RAZVOJ OPERACIJE IN IZVEDBA OPERACIJE 54
31.1. PARTNERSTVO V OPERACIJAH 54
31.2. FAZE OPERACIJ IN AKTIVNOSTI OPERACIJ 54
31.3. OBVEZNI SKLOPI OPERACIJE : VODENJE, PROMOCIJA 55
31.3.1. VSEBINSKE AKTIVNOSTI IN DOSEŽKI OPERACIJE 55
31.3.2. NALOŽBE V OPERACIJI 55
31.3.3. STROŠKOVNI NAČRT OPERACIJE 55
32. POROČANJE O IZVEDENIH OPERACIJAH VODILNEMU PARTNERJU LAS 57
33. PODPORA UPRAVLJALSKE STRUKTURE – VODILNEGA PARTNERJA LAS 58
34. POMOČ VLAGATELJEM PRI PRIPRAVI VLOG NA JAVNI POZIV LAS ZA IZBOR OPERACIJ CLLD .59
35. SPREMEMBE JAVNEGA POZIVA LAS 60
36. PRIJAVA OPERACIJE CLLD 62
36.1. POSTOPEK PRIJAVE OPERACIJE CLLD 62
36.2. RAZPISNA DOKUMENTACIJA JAVNEGA POZIVA ZA IZBOR OPERACIJ CLLD 62
36.3. ODDAJA VLOGE NA JAVNI POZIV LAS ZA IZBOR OPERACIJ CLLD 63
36.4. KAKO IZPOLNITI VLOGO NA JAVNI POZIV ZA IZBOR OPERACIJ CLLD 64
36.5. OBRAZEC VLOGA S PRILOGAMI 64
37. OCENJEVANJE OPERACIJ 65
37.1. POSTOPEK OCENJEVANJA IN IZBORA OPERACIJ CLLD 65
37.1.1. PREVERITEV FORMALNE USTREZNOSTI IN POPOLNOSTI VLOG PREJETIH NA JAVNI POZIV ZA IZBOR OPERACIJ CLLD 65
PRVA FAZA – PREVERJANJE ADMINISTRATIVNE USTREZNOSTI IN UPRAVIČENOSTI 65
37.1.2. OCENJEVANJE VLOG (VSEBINSKI IN FINANČNI VIDIK) 67
DRUGA FAZA – OCENJEVANJE KAKOVOSTI 67
37.1.3. IZBOR OPERACIJ PREJETIH NA JAVNI POZIV ZA IZBOR OPERACIJ CLLD 73
37.1.4. OBVESTILO O IZBORU OPERACIJ 73
37.1.5. POGODBA MED LAS IN DOBITNIKI OPERACIJ 73
37.1.6. REŠEVANJE PRITOŽB – IZBOR OPERACIJ 74
38. PRAVNI OKVIR PROGRAMA CLLD 76
39. SPLOŠNA UPRAVIČENOST IZDATKOV PROGRAMA CLLD 77
40. MAKSIMALNI UPRAVIČENI STROŠKI OPERACIJE IN SOFINANCIRANJE IZ DONACIJSKIH SREDSTEV

CLLD 78
41. ZBIRANJE PONUDB IN JAVNO NAROČANJE V OPERACIJAH CLLD 79
42. NAVZKRIŽJE INTERESOV 80
43. UPRAVIČENO OBMOČJE IZVAJANJA OPERACIJ CLLD 81
44. NEUPRAVIČENI STROŠKI V OPERACIJAH CLLD 82
44.1. NEUPRAVIČENI STROŠKI V OPERACIJAH CLLD SPLOŠNO 82
44.2. DODATNA NEUPRAVIČENOST STROŠKOV EU SKLAD ESPR 82
45. UPRAVIČENI STROŠKI V OPERACIJAH CLLD EU SKLAD EKSRP IN ESPR 83
45.1. STROŠKI DELA 83
45.2. STROŠKI DELA ZAPOSLENIH PRI PARTNERJIH V OPERACIJI CLLD 83
45.3. STROŠKI SLUŽBENIH POTOVANJ ZAPOSLENIH PRI PARTNERJIH OPERACIJE CLLD 83
45.4. STROŠKI DELA ZUNANJIH IZVAJALCEV – AVTORSKA POGODBA, HONORARNO DELO, POGODBA O DELU, ŠTUDENTSKA NAPOTNICA 84
45.5. STROŠKI MATERIALA, NALOŽB STORITEV IN OPREME 85
45.6. STROŠKI NAKUPA ZEMLJIŠČ 86
45.7. STROŠKI ZUNANJIH IZVAJALCEV – SPLOŠNI STROŠKI 87
45.8. DOKAZILA O PLAČILU – UPRAVIČENOST STROŠKOV CLLD SPLOŠNO 87
46. UPRAVIČENI STROŠKI ESRR V OPERACIJAH CLLD 88
46.1. SPLOŠNA UPRAVIČENOST STROŠKOV ESRR V OPERACIJAH CLLD 88
46.2. UPRAVIČENI STROŠKI ESRR V PROGRAMU CLLD PO VRSTAH STROŠKOV 89
46.2.1. STROŠKI DELA ZAPOSLENIH V OPERACIJAH CLLD IN POVRAČILA STROŠKOV V POVEZAVI Z DELOM (ESRR) 89
46.2.2. STROŠKI INFORMIRANJA IN KOMUNICIRANJA 91
46.2.3. STROŠKI INVESTICIJ (ESRR) 92
46.2.4. STROŠKI UPORABE OSNOVNIH SREDSTEV (ESRR) 96
46.2.5. STROŠKI STORITEV ZUNANJIH IZVAJALCEV 96
47. PROMOCIJA 100
48. POROČANJE, SPREMLJANJE IZVEDBE OPERACIJ CLLD 102
49. REVIZIJE OPERACIJ CLLD 103
50. ARHIVIRANJE DOKUMENTOV 104
51. TRAJNOST OPERACIJE 105
52. KAZNI - NACIONALNI NIVO 106
53. KAZNI LAS 108
54. POROČANJE O NEPRAVILNOSTIH 109
55. PREPREČEVANJE GOLJUFIJ 110

1. DEL NAVODIL:

SPLOŠNO

STRATEGIJA LAS (PROGRAM CLLD)

1. STRATEGIJA LAS GORENJSKA KOŠARICA (PROGRAM CLLD)

Na podlagi usmeritev Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020, Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2014–2020, Operativnega programa za izvajanje Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v Republiki Sloveniji za obdobje 2014–2020 (v nadaljevanju programski dokumenti) ter Uredbe o izvajanju lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, v programskem obdobju 2014–2020 (Uradni list RS, št. 42/15 in 28/16, v nadaljevanju Uredba CLLD). 78 ustanovnih članov iz javnega, zasebnega in nevladnega (civilnega) sektorja iz območja občin Bled, Bohinj, Cerklje na Gorenjskem, Gorje, Jesenice, Jezersko, Kranjska Gora, Mestna občina Kranj, Naklo, Preddvor, Radovljica, Tržič, Šenčur in Žirovnica, je 16. 12. 2015 s podpisom pogodbe o ustanovitvi in delovanju Lokalne akcijske skupine »Gorenjska košarica« ustanovilo LOKALNO AKCIJSKO SKUPINO »GORENJSKA KOŠARICA« (v nadaljevanju LAS).

Z namenom, da bi skupaj prispevali k razvoju območja LAS, je LAS, skupaj s člani in deležniki na območju LAS, skladno z določbami programskih dokumentov ter Uredbo CLLD, oblikoval Lokalno razvojno strategijo območja LAS »Gorenjska košarica« za obdobje 2014–2020 ter določil vizijo, cilje, ukrepe, predvidene indikatorje in rezultate delovanja LAS 2014–2020.

Pripravljeno strategijo, vključno z zahtevanimi spremljajočimi dokumenti, je LAS skladno z določbami Uredbe CLLD posredoval na MKGP, Koordinacijskemu odboru CLLD 29. 1. 2016. S tem je LAS izpolnil pogoje za potencialno uvrstitev LAS Gorenjska košarica med LAS-e, ki bi lahko pridobili sredstva CLLD za uresničitev strategije CLLD. Strategijo LAS in spremljajoče dokumente je skladno z merili za izbor LAS in Lokalne strategije LAS ocenil nacionalni koordinacijski odbor CLLD in strokovnjaki za posamezne evropske sklade (Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (v nadaljevanju EKSRP), Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (v nadaljevanju ESPR) in Evropski regionalni sklad (v nadaljevanju ESRR)).

Z odločbo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju MKGP), št. 33151-22/2015/40 z dne 27. 10. 2016, je bila Lokalna akcijska skupina Gorenjska košarica in Strategija LAS Gorenjska košarica potrjena.

Strategija LAS je dobila zelo dobro končno oceno 98 točk/100 možnih (merila za izbor SLR), od tega je pri merilu vsebinska ustreznost med posameznimi poglavji prejela 30 točk (maksimalno število točk).

Na podlagi ocene strategije LAS so bila določena sredstva CLLD za uresničitev strategije LAS v obdobju 2014–2020.

To pomeni, da je LAS upravičen do koriščenja sredstev CLLD (sredstva EKSRP, ESRR in ESPR) za izvedbo strategije LAS Gorenjska košarica najmanj do višine **4.489.514,75 EUR**. Sredstva CLLD se upravičencem iz območja LAS dodeljujejo preko pozivov LAS in predloženih ter potrjenih operacij. Potrjene operacije z izvedbo prispevajo k uresničevanju strategije LAS.

2. USMERITVE PROGRAMSKIH DOKUMENTOV

Strategija LAS sledi ključnim usmeritvam lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost (v nadaljevanju CLLD), ki so zapisane v 6. členu Uredbe CLLD:

a) **Namen CLLD** je spodbujanje celovitega in uravnoteženega razvoja lokalnih območij po pristopu od spodaj navzgor ob upoštevanju endogenih razvojnih potencialov in zmogljivosti: predvsem krepitve socialnega kapitala z aktivnim vključevanjem prebivalstva v skupno načrtovanje in odločanje o lastnem lokalnem razvoju po načelu subsidiarnosti in participativne demokracije.

b) **Cilj CLLD** je spodbujanje socialnega vključevanja ter boj proti revščini in kakršnikoli diskriminaciji, zmanjševanju regionalnih razvojnih razlik in gospodarski razvoj območij. Poleg tega je cilj prispevati k ohranjanju narave, varstvu okolja, kulturne dediščine, kulturne krajine in njenih elementov.

Strategija LAS sledi **ciljem Evropske unije** pri reševanju lokalnih razvojnih potreb na **štirih tematskih področjih** (7. člen Uredbe CLLD):

1. ustvarjanje novih delovnih mest,
2. razvoj osnovnih storitev,
3. varstvo okolja in ohranjanje narave,
4. večja vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin.

Strategija LAS sledi težiščem ukrepanja nacionalnih programskih dokumentov:

Podpora iz EKSRP za strategijo LAS je osredotočena v peto težišče ukrepanja iz Programa razvoja podeželja 2014–2020: zelena delovna mesta in skladen vzdržen razvoj podeželja, ki temelji na razvoju endogenih potencialov podeželja.

Podpora iz ESRR za strategijo LAS je osredotočena v peto prednostno naložbo v okviru devete prednostne osi (Operativni program EKP2014–2020): vlaganja v okviru strategij lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost.

Podpora iz ESPR je osredotočena na doseganje posebnega cilja Operativnega progama za ribištvo: spodbujanje gospodarske rasti, socialne vključenosti, ustvarjanje novih delovnih mest ter podpiranje zaposljivosti in mobilnosti delovne sile v obalnih in celinskih skupnostih, ki so odvisne od ribištva in akvakulture; vključujoč diverzifikacijo dejavnosti v ribištvu in drugih sektorjih (pomorstvo in gospodarsstvo) v okviru četrte prednostne naloge EU, ki se glasi »Povečanje zaposlovanja in ekonomske kohezije«.

3. OBMOČJE STRATEGIJE LAS GORENJSKA KOŠARICA (OBMOČJE PROGRAMA CLLD)

LAS Gorenjska košarica s strategijo in delovanjem pokriva območje 14 občin Gorenjske: Bled, Bohinj, Cerklje na Gorenjskem, Gorje, Jesenice, Jezersko, Kranjska Gora, Mestna občina Kranj, Naklo, Preddvor, Radovljica, Tržič, Šenčur in Žirovnica.

Karta 1: Območje LAS »Gorenjska košarica« v okviru Gorenjske regije in Slovenije

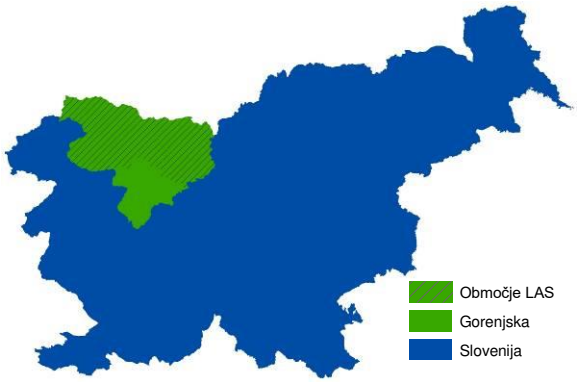

Karta 2: 14 občin na območju LAS »Gorenjska košarica«

Območje LAS Gorenjska košarica je del kohezijske regije Zahodna Slovenija (NUTS 2) ter Gorenjske statistične regije (NUTS 3), ima 4 upravne enote (SKTE 4), 14 občin (SKTE 5) in obsega **1.624,3 km²**. Če izvzamemo površino naselij z več kot 10.000 prebivalci (Kranj – 26,3 km² in Jesenice – 8,5 km²), pa meri 1.589,5 km² oz. 74,4 % Gorenjske in 7,8 % Slovenije (vir: SURS). Na območju je Triglavski narodni park (TNP), ki sega na območje petih občin LAS Gorenjska košarica (Bohinj, Bled, Gorje, Jesenice in Kranjska Gora). Od skupnih 83.981 hektarjev je na območju LAS Gorenjska košarica 48.542 hektarjev oziroma 57,8 % območja TNP (vir: TNP).

Zavarovana območja, Natura 2000 in biotska raznovrstnost predstavljajo velik del območja LAS. Najobsežnejše zavarovano območje je **Triglavski narodni park**, ki pokriva 30 % vsega območja LAS. Zavarovana območja narave so še spominski park Udinboršt, naravni rezervat Zelenci, kanjon Kokre v Kranju ter Dovžanova soteska, zavarovana kot naravni spomenik. 53,3% območja oziroma 86.508 ha obsega območje Natura 2000 (vir: Natura 2000).

Karta 3: Zavarovana območja narave in Natura 2000 na območju LAS Gorenjska košarica

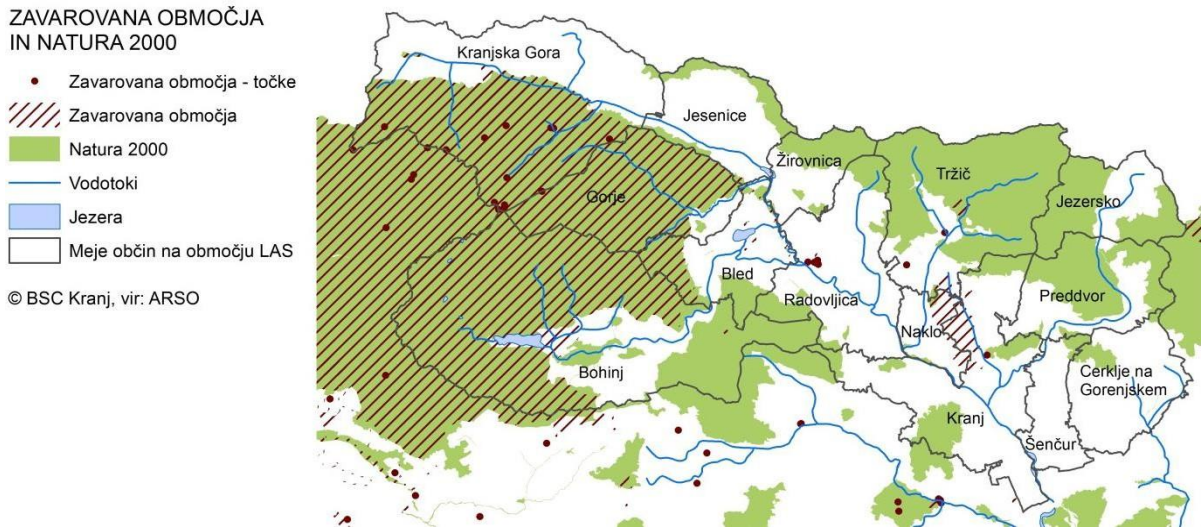

Območje ima edinstveno **kulturno, materialno in nematerialno dediščino**: veliko število objektov kulturne dediščine, ohranjene tradicionalne stavbe in kulturna dediščina, tradicionalne prireditve, tipična kulinarika...

Na območju LAS Gorenjska košarica živi 162.023 prebivalcev (julij 2014), kar predstavlja 79,5 % prebivalcev Gorenjske in 7,9 % prebivalcev Slovenije. Če iz območja izvzamemo urbana naselja z več kot 10.000 prebivalci (Kranj - 37.308, Jesenice - 13.085), ima območje **111.630 prebivalcev** (vir: SUS).

Upravičeno programsko območje za izvedbo programa CLLD in koriščenje sredstev CLLD preko operacij LAS se razlikuje glede na evropski sklad, iz katerega so zagotovljena sredstva CLLD za uresničitev strategije LAS.

<u>Programsko območje LAS upravičeno do sredstev EKSRP</u>:

Podeželsko območje: naselja v LAS Gorenjska košarica razen mestnih naselij Kranj in Jesenice (razlog: naselji Kranj in Jesenice imata več kot 10.000 prebivalcev).

Precejšen del podeželskega območja zajemajo tudi **Območja določena v Zakonu o Triglavskem narodnem parku** (Uradni list RS, št. 52/10 in 46/14 – ZON-C), v nadaljevanju ZTNP-1 na območju petih občin LAS Gorenjska košarica (Bohinj, Bled, Gorje, Jesenice in Kranjska Gora).

Slika 1: Območje TNP

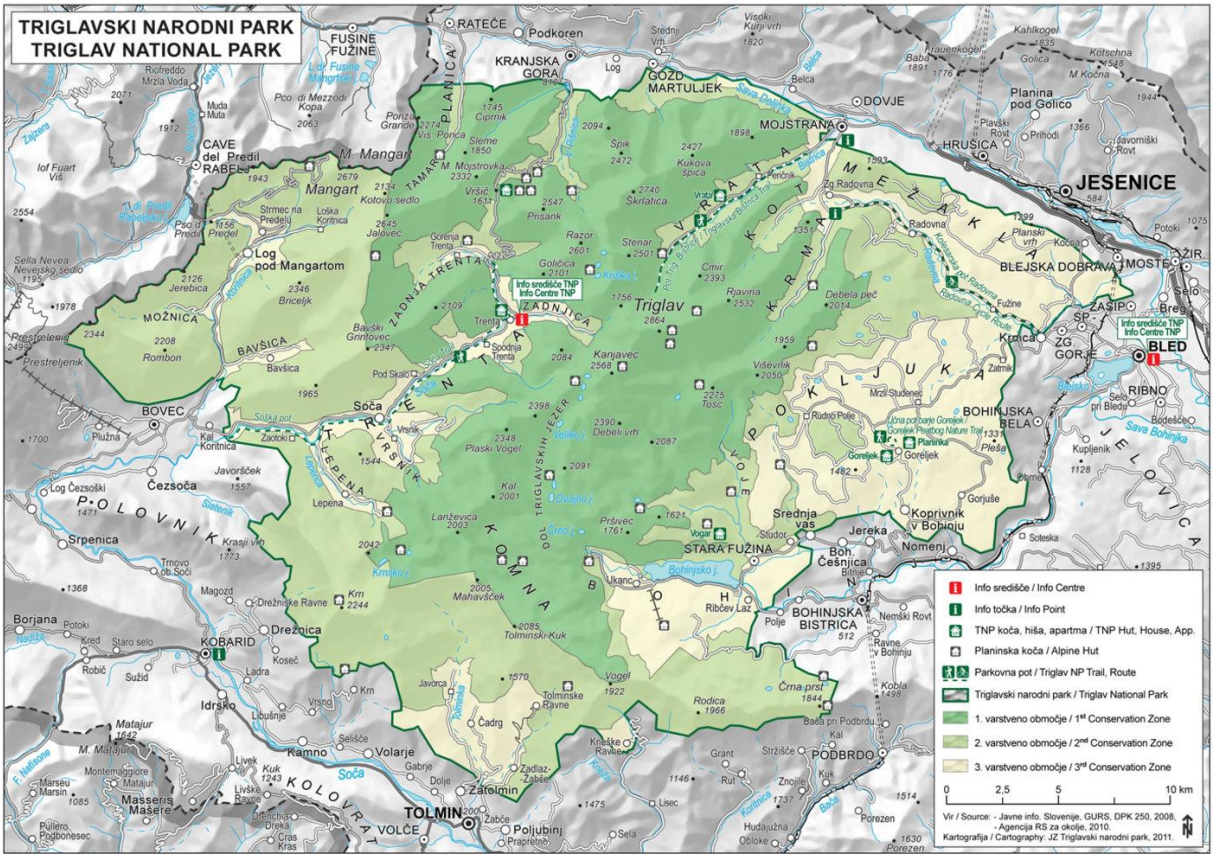

<u>Programsko območje LAS upravičeno do sredstev ESRR</u>:

Urbano območje zajema **30** naselij LAS Gorenjska košarica, ki imajo urbane funkcije: Jesenice, Tržič, Bistrica pri Tržiču, Cerklje na Gorenjskem, Šenčur, Bled, Hrušica, Podkočna, Slovenski Javornik, Koroška Bela, Kranjska Gora, Naklo, Radovljica, Lesce, Loka, Ročevnica, Bohinjska Bistrica, Golnik, Kropa, Križe, Begunje na Gorenjskem, Preddvor, Rateče, Mojstrana, Zgornja Besnica, Predoslje, Zgornje Jezersko, Blejska Dobrava, Zgornje Gorje in Žirovnica.

Po občinah je seznam urbanih naselij upravičenih do CLLD naslednji:

- Občina Bled: naselje Bled
- Občina Bohinj: naselje Bohinjska Bistrica
- Občina Cerklje na Gorenjskem: naselje Cerklje na Gorenjskem
- Občina Gorje: naselje Zgornje Gorje
- Občina Jesenice: naselja Jesenice, Hrušica, Blejska Dobrava, Podkočna, Slovenski Javornik, Koroška Bela
- Občina Jezersko: naselje Zgornje Jezersko
- Mestna občina Kranj: naselja Golnik, Zgornja Besnica, Predoslje
- Občina Kranjska Gora: naselja Kranjska gora, Rateče, Mojstrana
- Občina Naklo: naselje Naklo
- Občina Preddvor: naselje Preddvor
- Občina Radovljica: naselja Radovljica, Lesce, Kropa, Begunje na Gorenjskem
- Občina Šenčur: naselje Šenčur
- Občina Tržič: naselja Tržič, Bistrica pri Tržiču, Loka, Ročevnica, Križe
- Občina Žirovnica: naselje Žirovnica

Do sredstev ESRR niso upravičena štiri urbana naselja, ki sestavljajo mestno območje (mestno naselje mestne občine Kranj): poleg Kranja kot centralnega mestnega naselja še tri naselja, ki mejijo na Kranj in so z njim prostorsko in funkcionalno povezana: Britof, Hrastje in Kokrica.

Do sredstev ESRR ravno **tako niso upravičena ostala naselja na območju LAS**, ki niso poimensko navedena v okviru 30 navedenih naselij z urbanimi funkcijami.

<u>Programsko območje LAS upravičeno do sredstev ESPR</u>:

Območje akvakulture zajema celotno območje LAS.

4. VIZIJA, TEMATSKA PODROČJA IN CILJI PROGRAMA CLLD

Strategija lokalnega razvoja LAS Gorenjska košarica 2014–2020 (v nadaljevanju program CLLD) je nastala po pristopu od spodaj navzgor, pri čemer je LAS upošteval, da bo programsko območje CLLD lahko za uresničitev strategije LAS koristilo sredstva EKSRP, ESRR, ESPR.

LAS ima naslednjo vizijo:

Na razvoju znanj in talentov naših ljudi, na endogenih potencialih, na razvoju kakovosti produktov in storitev ter povezovanju v verige vrednosti, na ohranjenem naravnem okolju, kulturni dediščini, identiteti in partnerstvu med sektorji gradimo trajnostni razvoj in trajnostna zelena nova delovna mesta.

Pri tem upoštevamo razlike in interese vseh generacij, gradimo tolerantnost, vključujemo ranljive ciljne skupine, povezujemo vasi z mesti in se odpiramo v svet.

Program CLLD zajema **štiri tematska področja ukrepanja:** 1. ustvarjanje delovnih mest, 2. razvoj osnovnih storitev, 3. varstvo okolja in ohranjanje narave, 4. večja vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin.

V programu CLLD je v okviru 4 tematskih področij ukrepanja določenih 5 splošnih ciljev, 8 posebnih ciljev in 12 ukrepov, s katerimi si bo LAS prizadeval uresničiti ključne razvojne izzive območja.

Tabela 1: Tematsko področje, cilji, ukrepi programa CLLD

Tematsko področje	Splošni cilji	Posebni cilji	Ukrepi
Ustvarjanje novih delovnih mest	Cilj 1 UDM: Spodbuditi razvoj dinamičnega konkurenčnega podjetništva za zeleno gospodarsko rast	Cilj 1 UDM: Izkoristiti endogene potenciale za razvoj dinamičnega konkurenčnega podjetništva	Ukrep 1 UDM: Spodbujanje razvoja dinamičnega konkurenčnega podjetništva s podporo razvoju inovativnosti in povezovanju v verige vrednosti
			Ukrep 2 UDM: Razvoj novih inovativnih trajnostnih zelenih turističnih produktov in storitev
		Cilj 2 UDM: Spodbuditi razvoj podjetniške kulture in ustvarjanje delovnih mest	Ukrep 3 UDM: Razvoj inovativnih partnerstev za razvoj podjetniške kulture in podporo razvoju kompetenc, znanj na področju spodbujanja razvoja podjetniških idej in razvoja podjetniških podjemov
Razvoj osnovnih storitev	Cilj 1 UOS: Ohraniti poseljenost, zagotoviti dvig kakovosti življenja in storitev, ohraniti identiteto in kulturno dediščino	Cilj 1UOS: Zagotoviti osnovne storitve za ohranitev in dvig kvalitete življenja prebivalstva	Ukrep 1 UOS: Ureditev skupnih površin in objektov ter razvoj programov za različne namene dviga življenjske ravni prebivalstva
		Cilj 2 UOS: Razviti pristope za dolgoročno ohranitev identitete, kulturne dediščine, tipičnega izgleda naselij in vzdržen razvoj tipične krajine	Ukrep 2 UOS: Ohranjanje in izboljševanje kulturne dediščine
			Ukrep 3 UOS: Ohranitev tipičnega izgleda naselij in vzdržen razvoj tipične krajine
Varstvo okolja in ohranjanje narave	Cilj 1VON: Zagotoviti zmanjšanje trdih delcev in emisij toplogrednih plinov ter izboljšati stanje glede energetske učinkovitosti, uporabe obnovljivih virov energije in svetlobne onesnaženosti	Cilj 1 UVON: Zmanjšati onesnaženost okolja z razvojem trajnostne mobilnosti, energetske učinkovitosti in uporabe obnovljivih virov energije	Ukrep 1 UVON: Zmanjševanje onesnaženosti zraka z razvojem trajnostne mobilnosti
			Ukrep 2 UVON: Izboljšanje energetske učinkovitosti in dvig uporabe obnovljivih virov energije
	Cilj 2 VON: Izboljšati stanje narave in habitatov z aktiviranjem naravne dediščine	Cilj 2 UVON: Razviti in ponovno aktivirati degradirana in opuščena območja in jim dodati nove vsebine	Ukrep 3 UVON: Razvoj in aktivacija degradiranih in opuščenih območij
		Cilj 3 UVON: Zagotoviti ohranitev in razvoj naravne dediščine, habitatov ter biodiverzitete	Ukrep 4 UVON: Ohranitev in razvoj naravne dediščine, habitatov in biodiverzitete
Večja vključenost žensk in drugih ranljivih skupin	Cilj1 VVZ: Zagotoviti večjo socialno in družbeno vključenost mladih in ranljivih skupin	Cilj 1 UVVZ: Razviti programe vključevanja ranljivih skupin in izkoristiti endogene potenciale za zmanjševanje revščine in socialne izključenosti	Ukrep 1 UVVŽ: Razvoj programov vključevanja ranljivih ciljnih skupin ter skupnega reševanja izzivov zmanjševanja revščine
			Ukrep 2 UVVŽ: Razvoj programov za starejše in mlade z različnimi zdravstvenimi, vedenjskimi, socialnimi in drugimi stiskami

5. KAZALNIKI PROGRAMA CLLD

5.1. UVOD KAZALNIKI NA RAVNI PROGRAMA IN OPERACIJE

Program CLLD vključuje in spremlja kazalnike programa in kazalnike operacije.

5.2. KAZALNIKI NA RAVNI PROGRAMA

Kazalniki na ravni programa CLLD so kazalniki vpliva, kazalniki, ki jih določa Uredba CLLD ter kazalniki progama CLLD.

Kazalniki vpliva in kazalniki rezultata programa so zapisani v programu CLLD, kazalniki, ki jih določa Uredba CLLD pa v Uredbi CLLD in v programu CLLD.

5.2.1. KAZALNIKI VPLIVA PROGRAMA CLLD IN KAZALNIKI IZ UREDBE CLLD

Kazalniki vpliva na ravni programa CLLD so razvidni iz spodnje tabele.

Tabela 2: Kazalniki spremljanja vpliva operacij na doseganje splošnih ciljev razvoja posameznega tematskega področja ter doseganje kazalnikov na strateški ravni za celotno programsko obdobje

Tematsko področje	Splošni cilji/vplivi	Intervencijski nivo	kazalnik	Izhodiščno stanje	Končno stanje	Vir
Ustvarjanje delovnih mest	Cilj 1 UDM: Spodbuditi razvoj dinamičnega konkurenčnega podjetništva za zeleno gospodarsko rast	Povečanje dodane vrednosti/zaposlenega	Rast neto dodane vrednosti/zaposlenega	39.175 EUR	40.000 EUR	AJPES
		Zmanjšanje breposelnosti	Delež brezposelnosti	10.5 %	10 %	SURS
Razvoj osnovnih storitev	Cilj 1 UOS: Ohraniti poseljenost, zagotoviti dvig kakovosti življenja in storitev, ohraniti identiteto in kulturno dediščino	Ohranjanje števila prebivalcev	Število prebivalcev	162.023	162.023	SURS
		Ohranjanje povprečne dobe bivanja gostov	Povprečna doba bivanja gostov v koledarskem letu (št. prenočitev turistov/št. prihodov turistov)	2.5 dni	2.5 dni	SURS
Varstvo okolja in ohranjanje narave	Cilj 1VON: Zagotoviti zmanjšanje trdih delcev in emisij toplogrednih plinov ter izboljšati stanje glede energetske učinkovitosti, uporabe obnovljivih virov energije in svetlobne onesnaženosti	Izboljšanje stanja na področju izpustov toplogrednih plinov na območju	% zmanjšanja toplogrednih plinov	0	- 2 %	ARSO
	Cilj 2 VON: Izboljšati stanje narave in habitatov z aktiviranjem naravne dediščine	Ohranjanje stanja narave, biodiverzitere in habitatov na območju	Stanje habitatnih tipov	75 % (podatek Slo)	75 % (podatek Slo)	ZRSVN
Večja vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin	Cilj1 VVZ: Zagotoviti večjo socialno in družbeno vključenost mladih in ranljivih skupin	Zmanjšanje revščine na območju za zmanjševanje revščine in socialne izključenosti	Stopnja tveganja revščine (% oseb na območju)	13.3 % (podat.za Gorenjsko)	13.0 % (podat. za Gorenjsko)	SURS

Kazalniki programa CLLD (Uredba CLLD) vezani na število operacij in sredstva za operacije za vse tri EU sklade (EKSRP, ESRR, ESPR) so naslednji:

- število zaključenih operacij v primerjavi z odobrenimi operacijami,
- delež dodeljenih sredstev v odločitvi o potrditvi operacije v primerjavi z določenim finančnim okvirom,
- delež izplačanih sredstev v primerjavi z dodeljenimi sredstvi v odločitvi o potrditvi operacije,
- število novo ustvarjenih delovnih mest v okviru operacij.

Kazalniki programa CLLD (Uredba CLLD), dodatno za sklad ESRR so naslednji:

- število deležnikov na lokalni ravni vključenih v izvajanje operacij CLLD,
- število prebivalcev, ki živijo na območju LAS,
- število podprtih partnerstev.

POMEMBNO:
Kazalniki vpliva ter kazalniki določeni v Uredbi CLLD, ki jih spremlja LAS so za vlagatelje informativnega značaja in jih ne vpisujejo v vlogo.

5.2.2. KAZALNIKI REZULTATOV PROGRAMA - OUTPUTOV PROGRAMA

Kazalniki rezultatov na ravni programa (vsebinski outputi programa) se bodo merili prek kazalnikov navedenih v spodnji tabeli (ločeno po EU skladih: EKSRP, ESPR, ESRR).

Priporočamo, da posebno pozornost namenite ustvarjanju delovnih mest (pri vseh ukrepih), pri sredstvih Evropskega ribiškega sklada pa tudi novim podjetjem in ohranjenim delovnim mestom.

Tabela 3: Kazalniki rezultatov programa CLLD

Tematsko področje	Cilji	Ukrepi	Kazalnik	EU sklad	Kazalnik rezultata na ravni programa CLLD
Ustvarjanje delovnih mest	Cilj 1 UDM: Izkoristiti endogene potenciale za razvoj dinamičnega konkurenčnega podjetništva	Ukrep 1 UDM: Spodbujanje razvoja dinamičnega konkurenčnega podjetništva s podporo razvoju inovativnosti in povezovanju v verige vrednosti	Ustvarjanje novih delovnih mest	EKSRP ESRR ESPR	Število novih delovnih mest ESRR min. 1 novo delovno mesto ESPR min. 1 novo delovno mesto
		Ukrep 2 UDM: Razvoj novih inovativnih trajnostnih zelenih turističnih produktov in storitev	Uporabniki razvitih podpornih storitev za dvig podjetniške kulture in ustvarjanje delovnih mest		Število uporabnikov podpornih storitev
			Novi podporni mehanizmi		Število podpornih mehanizmov
	Cilj 2 UDM: Spodbuditi razvoj podjetniške kulture in ustvarjanje delovnih mest	Ukrep 3 UDM: Razvoj inovativnih partnerstev za razvoj podjetniške kulture in podporo razvoju kompetenc, znanj na področju spodbujanja razvoja podjetniških idej in razvoja podjetniških podjemov	Uporabniki razvitih podpornih storitev za dvig podjetniške kulture in ustvarjanje delovnih mest	EKSRP ESRR ESPR	Število uporabnikov novih podpornih storitev EKSRP min. 25 uporabnikov ESRR min. 25 uporabnikov ESPR min. 10 uporabnkov
			Ustvarjanje podjetij	ESPR	Število novih podjetij ESPR min. 1 novo podjetje
Razvoj osnovnih storitev	Cilj 1UOS: Zagotoviti osnovne storitve za ohranitev in dvig kvalitete življenja prebivalstva	Ukrep 1 UOS: Ureditev skupnih površin in objektov ter razvoj programov za različne namene dviga življenjske ravni prebivalstva	Izboljšanje življenja v podeželskih skupnostih	EKSRP	Število prebivalcev na območju z dostopom do novo razvitih storitev za dvig kvalitete življenja EKSRP min. 150 uporabnikov
	Cilj 2 UOS: Razviti pristope za dolgoročno ohranitev identitete, kulturne dediščine, tipičnega izgleda naselij in vzdržen razvoj tipične krajine	Ukrep 2 UOS: Ohranjanje in izboljševanje kulturne dediščine* (velja za celoten ukrep)	Ustvarjanje novih delovnih mest	EKSRP ESPR	Število novih delovnih mest EKSRP min. 1 novo delovno mesto ESPR min. 1 novo delovno mesto
			Izboljšanje življenja v podeželskih skupnostih	EKSRP ESPR	Število prebivalcev na območju z dostopom do novo razvitih storitev za dvig kvalitete življenja EKSRP min. 400 uporabnikov* ESPR min.1000 uporabnikov*
		Ukrep 3 UOS: Ohranitev tipičnega izgleda naselij in vzdržen razvoj tipične krajine	Izboljšanje življenja v podeželskih skupnostih	EKSRP	Število prebivalcev na območju z dostopom do novo razvitih storitev za dvig kvalitete življenja EKSRP min. 400 uporabnikov* ESPR min.1000 uporabnikov*
Varstvo okolja in ohranjanje narave	Cilj 1 UVON: Zmanjšati onesnaženost okolja z razvojem trajnostne mobilnosti, energetske učinkovitosti in uporabe obnovljivih virov energije	Ukrep 1 UVON: Zmanjševanje onesnaženosti zraka z razvojem trajnostne mobilnosti	Površine, na katerih so zagotovljeni trajnostni zeleni pristopi za zagotavljanje varstva narave in okolja	EKSRP ESRR	Površina (m^2) z zagotovljenimi trajnostnimi zelenimi pristopi za varovanje narave in okolja EKSRP min 150 m^2 površine s trajnostnimi zelenimi pristopi ESRR min 200 m^2 površine s trajnostnimi zelenimi pristopi
		Ukrep 2 UVON: Izboljšanje energetske učinkovitosti in dvig uporabe obnovljivih virov energije			
	Cilj 2 UVON: Razviti in ponovno aktivirati	Ukrep 3 UVON: Razvoj in aktivacija degradiranih in	Površine na katerih so zagotovljeni trajnostni	EKSRP ESRR	Površine (m^2) z zagotovljenimi trajnostnimi zelenimi pristopi

	degradirana in opuščena območja in jim dodati nove vsebine	opuščenih območij	zeleni pristopi za varovanje narave in okolja	ESPR	za varovanje narave in okolja EKSRP min 150 m² površine s trajnostnimi zelenimi pristopi ESRR min 200 m² površine s trajnostnimi zelenimi pristopi ESPR min 100 m² površine z zelenimi trajnostnimi pristopi
			Deležniki vključeni v operacije CLLD	ESRR	Število deležnikov vključenih v operacije CLLD ESRR min. deležnikov vključenih v operacije 20
	Cilj 3 UVON: Zagotoviti ohranitev in razvoj naravne dediščine, habitatov ter biodiverzitete	Ukrep 4 UVON: Ohranitev in razvoj naravne dediščine, habitatov in biodiverzitete	Površine na katerih so zagotovljeni trajnostni zeleni pristopi za varovanje narave in okolja	EKSRP ESRR ESPR	Površine (m²) z zagotovljenimi trajnostnimi zelenimi pristopi za varovanje narave in okolja EKSRP min 100 m² površine s trajnostnimi zelenimi pristopi ESRR min 100 m² površine s trajnostnimi zelenimi pristopi ESPR min 150 m² površine z zelenimi trajnostnimi pristopi
			Ustvarjanje novih delovnih mest	ESPR	Število novih delovnih mest ESPR min. 1 novo delovno mesto
Večja vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin	Cilj 1 UVVZ: Razviti programe vključevanja ranljivih skupin in izkoristiti endogene potenciale za zmanjševanje revščine in socialne izključenosti	Ukrep 1 UVVŽ: Razvoj programov vključevanja ranljivih ciljnih skupin ter skupnega reševanja izzivov zmanjševanja revščine	Prebivalstvo vključeno v nove pristope in rešitve na področju zmanjševanja revščine in socialne izključenosti	EKSRP ESRR ESPR	Število prebivalcev vključenih v nove pristope in rešitve na področju zmanjševanja revščine in socialne izključenosti EKSRP min 40 vključenih prebivalcev ESRR min 40 vključenih prebivalcev ESPR min 50 vključenih prebivalcev

Vsaka operacija mora prispevati **k rezultatu programa CLLD – outputu programa, ki je določen za vsak posamezni cilj in ukrep programa CLLD.**

PRIMER:
Ukrep 1 UDM: Spodbujanje razvoja dinamičnega konkurenčnega podjetništva s podporo razvoju inovativnosti in povezovanju v verige vrednosti: Kazalnik ESRR 1 novo delovno mesto.

POMEMBNO:
Kazalnike rezultata programa CLLD vlagatelji obvezno vpišejo v vlogo: vsaka operacija mora prispevati k rezultatu programa CLLD za posamezen ukrep programa CLLD.

5.3. KAZALNIKI NA RAVNI OPERACIJE

5.3.1. KAZALNIKI REZULTATA NA RAVNI OPERACIJE

Rezultati operacije so neposredne in takojšnje posledice izvajanja operacije in doseganja neposrednih učinkov. Rezultati operacije pomenijo dolgoročno spremembo v območju programa CLLD še 5 let po zadnjem izplačilu sredstev (EKSRP, ESRR), 3 leta po zadnjem izplačilu sredstev za ESPR ter se merijo v fizičnih enotah (npr. nova delovna mesta, priročnik, material za izobraževanje …).

Če rezultat operacije neposredno prispeva tudi k doseganju kazalnika Strategije lokalnega razvoja, je to potrebno označiti v vlogi. Kazalniki Strategije lokalnega razvoja so:

- število deležnikov, ki so vključeni v izvajanje operacije CLLD,
- število prebivalcev, na katere vpliva operacija,
- nova delovna mesta (velja za vse ukrepe za vse tri EU sklade EKSRP, ESRR, ESPR),
- nova podjetja (velja za ESPR),
- ohranjena delovna mesta (velja za ESPR).

Vlagatelji sami določijo druge kazalnike rezultata operacije glede na vsebino operacije.

Kazalniki rezultatov operacije so povezani s ciljem in ukrepom programa ter morajo odražati kazalnik rezultata programa.

PRIMER:
Tematsko področje: Ustvarjanje novih delovnih mest
Ukrep 1: Spodbujanje razvoja dinamičnega konkurenčnega podjetništva s podporo razvoju inovativnosti in povezovanju v verige vrednosti:
Kazalnik ESRR: 1 novo delovno mesto.

POMEMBNO:
Kazalnike rezultata operacije vlagatelji obvezno vpišejo v vlogo. Kazalniki rezultata operacije morajo biti tesno povezani s kazalniki rezultata programa CLLD. Med kazalnike rezultata operacije morajo vlagatelji obvezno vpisati kazalnik rezultata programa, ki so ga navedli v vlogi pod kazalnikom programa.

5.3.2. KAZALNIKI NA RAVNI UČINKOV OPERACIJE

Neposredni učinki operacije so dosežki operacije, ki prispevajo k doseganju dolgoročnih rezultatov in so neposreden rezultat aktivnosti v operaciji ter se praviloma merijo v fizičnih enotah (npr. število delavnic, število udeležencev, število dobrih praks ...).

Kazalniki učinkov operacije so tesno povezani s ciljem in ukrepom programa CLLD, kazalniki rezultata operacije in kazalniki rezultata programa CLLD.

Rezultati učinkov na ravni operacije se bodo merili v tabeli navedenih kazalnikov (ločeno po EU skladih: EKSRP, ESRR, ESPR).

Tabela 4: Kazalniki učinka za operacije CLLD

Tematsko področje	Cilji	Ukrepi	Kazalnik	Evropski sklad	Rezultati operacije na ravni strategije LAS
Ustvarjanje delovnih mest	Cilj 1 UDM: Število malih in srednjih podjetij vključenih v operacije	Ukrep 1 UDM: Spodbujanje razvoja dinamičnega konkurenčnega podjetništva s podporo razvoju inovativnosti in povezovanju v verige vrednosti	Podpora podjetjem za dvig inovativnosti in razvoj mrež	EKUJS ESRR ESPR	Število malih in srednjih podjetij vkjučenih v operacijo
		Ukrep 2 UDM: Razvoj novih inovativnih trajnostnih zelenih turističnih produktov in storitev	Podpora podjetjem za razvoj inovativnih turističnih produktov in storitev	EKUJS ESRR ESPR	Število malih in srednjih podjetij vključenih v operacijo
	Cilj 2 UDM: Spodbuditi razvoj podjetniške kulture in ustvarjanje delovnih mest	Ukrep 3 UDM: Razvoj inovativnih partnerstev za razvoj podjetniške kulture in podporo razvoju kompetenc, znanj na področju spodbujanja razvoja podjetniških idej in razvoja podjetniških podjemov	Uporabniki razvitih podpornih storitev za dvig podjetniške kulture in ustvarjanje delovnih mest	EKSRP ESRR ESPR	Število uporabnikov novih podpornih storitev
Razvoj osnovnih storitev	Cilj 1UOS: Zagotoviti osnovne storitve za ohranitev in dvig kvalitete življenja prebivalstva	Ukrep 1 UOS: Ureditev skupnih površin in objektov ter razvoj programov za različne namene dviga življenjske ravni prebivalstva	Izboljšanje vključenosti prebivalstva v novo razvite storitve za dvig kvalite življenja	EKSRP	Število prebivalcev aktivno vključenih v razvite nove storitve v operaciji
	Cilj 2 UOS:Razviti pristope za dolgoročno ohranitev identitete, kulturne dediščine, tipičnega izgleda naselij in vzdržen razvoj tipične krajine	Ukrep 2 UOS: Ohranjanje in izboljševanje kulturne dediščine	Vključenost uporabnikov v novo razvite interpretacijske vsebine kulturne dediščine	EKSRP ESPR	Število uporabnikov aktivno vključenih v operacijo
		Ukrep 3 UOS: Ohranitev tipičnega izgleda naselij in vzdržen razvoj tipične krajine	Podpora deležnikom pri razvoju identitete in tipičnega izgleda krajine	EKSPR	Število deležnikov vključenih v operacijo
Varstvo okolja in ohranjanje narave	Cilj 1 UVON: Zmanjšati onesnaženost okolja z razvojem trajnostne mobilnosti, energetske učinkovitosti in uporabe obnovljivih virov energije	Ukrep 1 UVON: Zmanjševanje onesnaženosti zraka z razvojem trajnostne mobilnosti	Razviti pristopi in rešitve trajnostne mobilnosti	EKSRP ESRR	Število uporabnikov razvitih pristopov trajnostne mobilnosti
		Ukrep 2 UVON: Izboljšanje energetske učinkovitosti in dvig uporabe obnovljivih virov energije	Razvite rešitve na področju energetske učinkovitosti in uporabe obnovljivih virov	EKSRP ESRR	Število uporabnikov razvitih pristopov na področju energetske učinkovitosti in uporabe obnovljivih virov
	Cilj 2 UVON: Razviti in ponovno aktivirati degradirana in opuščena območja in jim dodati nove vsebine	Ukrep 3 UVON: Razvoj in aktivacija degradiranih in opuščenih območij	Revitalizacija degradiranih območij	EKSRP ESRR ESPR	Velikost obravnavanih degradiranih površin (m2)
			Deležniki vključeni v operacije CLLD	ESRR	Število deležnikov vključenih v operacije CLLD
	Cilj 3 UVON: Zagotoviti ohranitev in razvoj naravne dediščine, habitatov ter biodiverzitete	Ukrep 4 UVON: Ohranitev in razvoj naravne dediščine, habitatov in biodiverzitete	Razviti pristopi za varovanje habitatov, narave in biodiverzitete	EKSRP ESRR ESPR	Število razvitih pristopov za varovanje habitatov, narave in biodiverzitete
Večja vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin	Cilj 1 UVVZ: Razviti programe vključevanja ranljivih skupin in izkoristiti endogene potenciale za zmanjševanje revščine in socialne izključenosti	Ukrep 1 UVVŽ: Razvoj programov vključevanja ranljivih ciljnih skupin ter skupnega reševanja izzivov zmanjševanja revščine	Uporabnik razvitih pristopov na področju zmanjševanja revščine in socialne izključenosti	EKSRP ESRR ESPR	Število uporabnikov novo razvitih programov za zmanjševanje revščine in socialne izključenosti
		Ukrep 2 UVVŽ: Razvoj programov za starejše in mlade z različnimi zdravstvenimi, vedenjskimi, socialnimi in drugimi stiskami	Uporabniki razvitih podpornih programov za starejše in mlade	EKSRP ESRR	Število uporabnikov novo razvitih programov za starejše in mlade

POMEMBNO:
Kazalnike učinka operacije vlagatelji obvezno vpišejo v vlogo. Kazalniki učinka operacije morajo biti tesno povezani s kazalnikom rezultata operacije ter s kazalniki rezultata programa CLLD.

6. VRSTE AKTIVNOSTI V OPERACIJAH PROGRAMA CLLD

Program CLLD močno priporoča osrednja težišča ukrepanja ter aktivnosti v posameznih ukrepih programa CLLD, kar je razvidno iz tabele.

Tabela 5: Ukrepi programa CLLD - Osrednje težišče ukrepanja in aktivnosti

Tematsko področje	Splošni cilji	Posebni cilji	Ukrepi	Osrednje težišče ukrepanja	Aktivnosti v ukrepih
Ustvarjanje delovnih mest	Cilj 1 UDM: Spodbuditi razvoj dinamičnega konkurenčnega podjetništva za zeleno gospodarsko rast	Cilj 1 UDM: Izkoristiti endogene potenciale za razvoj dinamičnega konkurenčnega podjetništva	Ukrep 1 UDM: Spodbujanje razvoja dinamičnega konkurenčnega podjetništva s podporo razvoju inovativnosti in povezovanju v verige vrednosti	Spodbuditi povezovanje gospodarstva in drugih deležnikov pri razvoju inovativnih izdelkov in storitev ter pri povezovanju v verige vrednosti in dvigniti nivo znaj, kompetenc, ki bodo preko razvoja inovativnih izdelkov in storitev ter preko vključevanja v verige vrednosti prispevali k dvigu dodane vrednosti in razvoju novih izdelkov /storitev.	Izobraževanja, usposabljanja, razvoj inovativnih rešitev in aplikativnih rešitev ter podpora pri razvoju izdelkov/storitev in verig, vključno z izobraževanji, razvojem storitvene podpore za uspešen razvoj verig, manjšimi naložbami, prvimi nujnimi koraki na področju promocije inovativnih produktov/storitev in verig ter demonstracijski izvedbeni pilotni projekti z izvedbenimi rešitvami
			Ukrep 2 UDM: Razvoj novih inovativnih trajnostnih zelenih turističnih produktov in storitev	Spodbuditi povezovanje turističnih ponudnikov in drugih deležnikov v inovativna partnerstva za razvoj inovativnih turističnih produktov ter dvigniti nivo znaj, kompetenc ter turistične infrastrukture ter razviti celovito inovativno ponudbo. Z razvojem celovite turistične ponudbe preko vključevanja deležnikov v inovativna partnerstva prispevali k povezovanju deležnikov in razvoju tržno zanimivih turističnih produktov/programov.	Izobraževanja, usposabljanja, razvoj produktov, manjše naložbe in oprema za vzpostavitev inovativnih turističnih produktov, začetna promocija produktov, demonstracijski izvedeni pilotni pristopi in rešitve turističnih produktov.
		Cilj 2 UDM: Spodbuditi razvoj podjetniške kulture in ustvarjanje delovnih mest	Ukrep 3 UDM: Razvoj inovativnih partnerstev za razvoj podjetniške kulture in podporo razvoju kompetenc, znanj na področju spodbujanja razvoja podjetniških idej in razvoja podjetniških podjemov	Spodbuditi oblikovanje inovativnih oblik podpore in inovativnih partnerstev, ki bodo vključevale aktivnosti za dvig podjetniške kulture in bodo prispevali k možnostim za izrabo podjetniških idej.	Izobraževanja, usposabljanja, mentorstvo za razvoj podjetniške kulture in razvoj podjetniških idej in znanj za uspešen začetek podjetniških podjemov, manjše naložbe in oprema za vzpostavitev inovativnih rešitev (npr. razvoj coworkinga in drugih inovativnih praks za razvoj podjetniške kulture in start up-ov, inovativni pristopi za poklice in podjetniške dejavnosti prihodnosti, za področja, kjer je potrebno krepiti podjetniške podjeme in za katere podporni ukrepi še niso razviti ali pa jih je potrebno okrepiti (npr. a kreativno industrijo, socialno podjetništvo, zadružništvo…), demonstracijski izvedeni pilotni pristopi in rešitve.
Razvoj osnovnih storitev	Cilj 1 UOS: Ohraniti poseljenost, zagotoviti dvig kakovosti življenja in storitev, ohraniti identiteto in kulturno dediščino	Cilj 1: UOS: Zagotoviti osnovne storitve za ohranitev in dvig kvalitete življenja prebivalstva	Ukrep 1 UOS: Ureditev skupnih površin in objektov ter razvoj programov za različne namene dviga življenjske ravni prebivalstva	Spodbuditi zagon in delovanje kakovostnih osnovnih storitev in kakovostne osnovne infrastrukture na podeželju.	Razvoj in zagon osnovnih storitev in infrastrukture na podeželju, ki bodo vključevala naložbe v osnovno infrastrukturo in storitve namenjeno skrbi za dostop do osnovnih storitev (npr. trgovina, javni prevozi ipd.), dvig zdravja in počutja ter prostočasno udejstvovanje prebivalstva kot so: razvoj in realizacija sprehajalnih in kolesarskih poti, drugih rekreacijskih športov z manjšo opremo, urejanje večnamenskih stavb namenjenih prostočasnim aktivnostim podeželskega prebivalstva, urejanje podeželskih naselij z manjšimi naložbami v ureditve npr. tržnic in osrednjih točk naselij, otroških igrišč, razvoj vsebin ter izvedba pilotnih demonstracijskih pristopov in rešitev vključno z izobraževanjem in z osveščanjem prebivalstva o na novo dostopnih storitvah na podeželju.
		Cilj 2 UOS: Razviti pristope za dolgoročno ohranitev identitete, kulturne dediščine, tipičnega izgleda naselij	Ukrep 2 UOS: Ohranjanje in izboljševanje kulturne dediščine	Spodbuditi zagon in delovanje kvalitetnih interpretacijskih vsebin in spremljajočih naložb za aktivacijo deležnikov in prebivalstva za razvoj dediščinskega, kulturnega turizma in drugih spremljajočih dejavnosti	Naložbe v razvoj in zagon interpretacijskih vsebin nepremične in premične kulturne dediščine kot so; manjše naložbe v objekte kulturne dediščine, muzeje na prostem, prostore za predstavitev etnološke dediščine, tematske poti povezane s kulturno dediščino, druge naložbe povezane s kulturno

		in vzdržen razvoj tipične krajine			dediščino, razvoj vsebin, izobraževanje, osveščanje deležnikov in prebivalstva ter promocija in pilotna izvedba interpretacijskih vsebin kulturne dediščine
			Ukrep 3 UOS: Ohranitev tipičnega izgleda naselij in vzdržen razvoj tipične krajine	Zagotoviti ohranitev tipičnih vzorcev poselitve in trajnostni razvoj z ohranjanjem tipičnih arhitekturnih elementov in dejavnosti kulturne krajine (tako v podeželskih naseljih kot v planinah in ob robu naselij ter v nenaseljeni kulturni krajini).	Razvoj pristopov in rešitev, manjše naložbe in oprema za ohranitev in razvoj tipičnih poselitvenih vzorcev z novimi vsebinami in ohranitev ključnih stavbnih elementov kulturne krajine, izobraževanje in osveščanje deležnikov in prebivalstva, promocija ohranjanja tipičnih značilnosti naselij in kulturne krajine kot celote.
Varstvo okolja in ohranjanje narave	Cilj 1VON: Zagotoviti zmanjšanje trdih delcev in emisij toplogrednih plinov ter izboljšati stanje glede energetske učinkovitosti, uporabe obnovljivih virov energije in svetlobne onesnaženosti	Cilj 1 UVON: Zmanjšati onesnaženost okolja z razvojem trajnostne mobilnosti, energetske učinkovitosti in uporabe obnovljivih virov energije	Ukrep 1 UVON: Zmanjševanje onesnaženosti zraka z razvojem trajnostne mobilnosti	Spodbuditi oblikovanje dolgoročnih pristopov in rešitev povezanih z razvojem trajnostne mobilnosti, tako s pripravo strateških in operativnih dokumentov ter realizacijo pilotnih naložb, storitev, promocijskih akcij in osveščanja za trajnostno mobilnost.	Priprava študij in izvedbenih dokumentov, razvoj pristopov, manjše naložbe in oprema za razvoj infrastrukture za trajnostno mobilnost, razvoj informacijske in druge podpore za razvoj trajnostne mobilnosti, izobraževanje in osveščanje deležnikov in prebivalstva ter pilotni demonstracijski pristopi, rešitve in promocija inovativnih demonstracijskih rešitev
			Ukrep 2 UVON: Izboljšanje energetske učinkovitosti in dvig uporabe obnovljivih virov energije	Razviti celostne rešitve na področju energetske učinkovitosti ter uporabe obnovljivih virov energije (s poudarkom na lokalnih virih) in rešitev in praks na področju zmanjševanja svetlobnega osvetljevanja, ki bodo z razvitimi inovativnimi vsebinami in rešitvami, naložbami ter osveščanjem in izobraževanjem prebivalstva zagotavljali trajnostne rešitve, dodatno pa želimo dvigniti tudi nivo osveščenosti in izobraziti javnost.	Priprava študij in izvedbenih dokumentov, razvoj pristopov, manjše naložbe in oprema v energetsko učinkovitost in inovativno uporabo trajnostnih zelenih virov (prednostno lokalnih) ter zmanjšanje svetlobne onesnaženosti, razvoj informacijske in druge podpore za razvoj aplikativnih rešitev, izobraževanje in osveščanje deležnikov in prebivalstva ter izvedba pilotnih demonstracijskih pristopov in rešitev, promocija inovativnih demonstracijskih rešitev.
	Cilj 2 VON: izboljšati stanje narave in habitatov z aktiviranjem naravne dediščine	Cilj 2 UVON: Razviti in ponovno aktivirati degradirana in opuščena območja in jim dodati nove vsebine	Ukrep 3 UVON: Razvoj in aktivacija degradiranih in opuščenih območij	Izvesti ukrepe, ki bodo prispevali k izboljšanju stanja v degradiranih območjih z razvojem vsebin, naložbami in aktivacijo različnih novih vsebin v degradiranih območjih namenjenih podjetjem, drugim deležnikom in prebivalstvu.	Priprava študij in drugih izvedbenih dokumentov, manjše naložbe in oprema za zagon novih vsebin v degradiranih območjih, izobraževanje in osveščanje deležnikov in prebivalstva o možnostih razvoja degradiranih območij ter izvedba pilotnih demonstracijskih pristopov in rešitev, promocija inovativnih demonstracijskih rešitev
		Cilj 3 UVON: Zagotoviti ohranitev in razvoj naravne dediščine, habitatov ter biodiverzitete	Ukrep 4 UVON: Ohranitev in razvoj naravne dediščine, habitatov in biodiverzitete	Zagotoviti ohranitev naravnih vrednot, biodiverzitete in habitatov ter zagotoviti interpretacijske vsebine narave ter biodiverzitete (v območjih NATURA 2000 in izven zavarovanih območij) ter izvesti osveščanje, izobraževanje in naložbe za ohranjanje naravne dediščine in habitatov ter biodiverzitete.	Priprava študij in drugih izvedbenih dokumentov za zagon inovativnih rešitev in pristopov za ohranjanje naravne dediščine in habitatov, manjše naložbe in oprema za zagon novih rešitev in pristopov, izobraževanje in osveščanje deležnikov in prebivalstva o habitatih in naravni dediščini ter biodiverziteti ter izvedba pilotnih demonstracijskih pristopov in rešitev, promocija inovativnih demonstracijskih rešitev.
Večja vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin	Cilj1 VVZ: Zagotoviti večjo socialno in družbeno vključenost mladih in ranljivih skupin	Cilj 1 UVVZ: Razviti programe vključevanja ranljivih skupin in izkoristiti endogene potenciale za zmanjševanje revščine in socialne izključenosti	Ukrep 1 UVVŽ: Razvoj programov vključevanja ranljivih ciljnih skupin ter skupnega reševanja izzivov zmanjševanja revščine	Spodbuditi oblikovanje dolgoročnih pristopov in rešitev povezanih z izobraževanji in podpornimi shemami za izboljšanje kakovosti življenja ranljivih ciljnih skupin, pri čemer pričakujemo tudi preveritev možnosti ter razvoj možnosti reševanja izzivov na področju npr. stanovanjskih kooperativ, energetske revščine, zdravega življenjskega sloga in športa ter rekreacije, vključevanja prebivalstva v demokratične procese,...).	Preveritvene študije in druge aktivnosti, ki bodo prispevale k preveritvi možnosti za razvoj in uveljavitev sodobnih pristopov in inovativnih rešitev na področju zmanjševanja revščine in izboljšanja življenjskega sloga, manjše naložbe in oprema za zagon novih rešitev in pristopov, izobraževanje in osveščanje prebivalstva in deležnikov o prednostih in rešitvah uvajanja novih rešitev ter izvedba pilotnih demonstracijskih pristopov in rešitev, ki se bodo na podlagi študij pokazale kot izvedljive v praksi, promocija inovativnih demonstracijskih rešitev.
			Ukrep 2 UVVŽ: Razvoj programov za starejše in mlade z različnimi zdravstvenimi, vedenjskimi, socialnimi in drugimi stiskami	Razviti skupnostne socialne storitve in druge oblike pomoči, ki bodo z razvitimi vsebinami, naložbami zagotavljali stalen trajnostni servis za starejše prebivalce na območju LAS. Hkrati želimo razviti inovativne storitve in izobraževanja za mlade, ki bodo z razvitimi	Razvoj inovativnih pristopov in inovativnih praks za povečanje socialne vključenosti, zmanjšanje stisk in zdravstvenih problemov, ki bodo prispevali k večji družbeni vključenosti ranljivih ciljnih skupin (starejši, mladi), manjše naložbe in oprema potrebne za zagon programov, izobraževanje in

				vsebinami, naložbami zagotavljali nove pristope k socialni aktivaciji, zmanjšanju stisk in večji družbeni angažiranosti mladih.	usposabljanje, izvedba pilotnih demonstracijskih projektov, promocija inovativnih demonstracijskih rešitev.

POMEMBNO:
LAS močno priporoča, da vlagatelji v vlogi sledijo usmeritvam predlaganih aktivnosti v ukrepih programa CLLD.

7. UPRAVIČENO OBMOČJE IZVAJANJA OPERACIJ IN UPRAVIČENCI

Upravičeno območje izvajanja operacij in upravičenci do sredstev CLLD se razlikujejo glede na EU sklad: EKSRP, ESRR in ESPR.

7.1. EU SKLAD EKSRP: UPRAVIČENO OBMOČJE IN UPRAVIČENCI DO SREDSTEV CLLD

EKSRP: Za EKSRP velja, da so upravičenci do sredstev CLLD: javni, zasebni in nevladni - civilni sektor in LAS (vodilni partner BSC Kranj) na območju LAS: občina Bled, Bohinj, Cerklje na Gorenjskem, Gorje, Jesenice, Jezersko, Kranjska Gora, Mestna občina Kranj, Naklo, Preddvor, Radovljica, Tržič, Šenčur, Žirovnica, ki imajo svojo dejavnost registrirano skladno s področno zakonodajo (Zakon o lokalnih skupnostih, Zakon o gospodarskih družbah, zakon o zavodih, zakon o društvih, Zakon o javni upravi, zakon o socialnih podjetjih …) ter vse aktivnosti operacij CLLD izvajajo na upravičenem območju LAS Gorenjska košarica.

Poleg tega so upravičenci tudi fizične osebe z registrirano dopolnilno dejavnostjo na kmetiji (registrirano skladno s pravilnikom o dopolnilnih dejavnostih) s sedežem na območju LAS, ki vse aktivnosti operacij CLLD izvajajo na upravičenem območju LAS Gorenjska košarica.

Upravičenci so tudi javni, zasebni, nevladni sektor, ki vse aktivnosti operacij CLLD izvajajo na upravičenem območju LAS Gorenjska košarica.

Upravičenci so tudi organizacije, ki javna pooblastila izvajajo na območju LAS, vendar je njihov sedež izven območja LAS, vse aktivnosti operacij CLLD pa izvajajo na upravičenem območju LAS Gorenjska košarica.

Upravičenci so tudi nevladne organizacije, ki delujejo v javnem interesu in svojo dejavnost izvajajo na območju LAS, vendar je njihov sedež izven območja LAS, vse aktivnosti operacij CLLD pa izvajajo na upravičenem območju LAS Gorenjska košarica.

POMEMBNO:
PREPOVED KANDIDIRANJA ZA SREDSTVA CLLD IZ EKSRP:
Izvajanje operacij v naselju Kranj in Jesenice ni dovoljeno.
Vlagatelji iz naselij Kranj in Jesenice, ki operacij ne izvajajo izključno na upravičenem podeželskem območju LAS ne smejo kandidirati za sredstva EKSPR.

7.2. EU SKLAD EKSRP: UPRAVIČENO OBMOČJE IN UPRAVIČENCI DO SREDSTEV TNP

Upravičeno območje do sredstev TNP (sredstva EKSRP): območja, določena v Zakonu o Triglavskem narodnem parku (Uradni list RS, št. 52/10 in 46/14 – ZON-C), v nadaljevanju ZTNP-1) na območju petih občin na območju LAS Gorenjska košarica (Bohinj, Bled, Gorje, Jesenice in Kranjska Gora).

Upravičeni vlagatelji: javni, zasebni in nevladni - civilni sektor in LAS (vodilni partner BSC Kranj, na območju LAS: občina Bled, Bohinj, Cerklje na Gorenjskem, Gorje, Jesenice, Jezersko, Kranjska Gora, Mestna občina Kranj, Naklo, Preddvor, Radovljica, Tržič, Šenčur, Žirovnica, ki

imajo svojo dejavnost registrirano skladno s področno zakonodajo (Zakon o lokalnih skupnostih, Zakon o gospodarskih družbah, zakon o zavodih, zakon o društvih, Zakon o javni upravi, zakon o socialnih podjetjih …) ter vse aktivnosti operacij CLLD izvajajo na upravičenem območju TNP (del TNP v LAS Gorenjska košarica).

Poleg tega so upravičenci tudi fizične osebe z registrirano dopolnilno dejavnostjo na kmetiji (registrirano skladno s pravilnikom o dopolnilnih dejavnostih) s sedežem na območju LAS, ki vse aktivnosti operacij CLLD izvajajo na upravičenem območju območju TNP (del TNP v LAS Gorenjska košarica).

Upravičenci so tudi javni, zasebni, nevladni sektor s sedežem v naselju Kranj in Jesenice, ki vse aktivnosti operacij CLLD izvajajo na upravičenem območju TNP (del TNP v LAS Gorenjska košarica).

Upravičenci so tudi organizacije, ki javna pooblastila izvajajo na območju LAS, vendar je njihov sedež izven območja LAS, vse aktivnosti operacij CLLD pa izvajajo na upravičenem območju TNP (del TNP v LAS Gorenjska košarica).

Upravičenci so tudi nevladne organizacije, ki delujejo v javnem interesu in svojo dejavnost izvajajo na območju LAS, vendar je njihov sedež izven območja LAS, vse aktivnosti operacij CLLD pa izvajajo na upravičenem območju TNP (del TNP v LAS Gorenjska košarica).

POMEMBNO:
S strategijo LAS predvidena sredstva za TNP se morajo uporabiti izključno za izvedbo aktivnosti v TNP. Posamične operacije lahko vključujejo aktivnosti v TNP in na drugih upravičenih območjih LAS.

7.3. EU SKLAD ESRR: UPRAVIČENO OBMOČJE IN UPRAVIČENCI DO SREDSTEV CLLD

ESRR: Za ESRR velja, da so upravičenci do sredstev CLLD: javni, zasebni in nevladni- civilni sektor in LAS (vodilni partner BSC Kranj) na območju LAS: občina Bled, Bohinj, Cerklje na Gorenjskem, Gorje, Jesenice, Jezersko, Kranjska Gora, Mestna občina Kranj (z izjemo mestnih naselij MO Kranj), Naklo, Preddvor, Radovljica, Tržič, Šenčur, Žirovnica, ki imajo svojo dejavnost registrirano skladno s področno zakonodajo (Zakon o lokalnih skupnostih, Zakon o gospodarskih družbah, zakon o zavodih, zakon o društvih, Zakon o javni upravi, zakon o socialnih podjetjih ...) ter vse aktivnosti operacij CLLD izvajajo na upravičenem območju LAS Gorenjska košarica.

Za sklad ESRR velja, da se aktivnosti operacij lahko izvajajo le v **30** naseljih območja LAS, ki imajo urbane funkcije: Jesenice,Tržič, Bistrica pri Tržiču, Cerklje na Gorenjskem, Šenčur,Bled, Hrušica, Podkočna, Slovenski Javornik, Koroška Bela, Kranjska Gora, Naklo, Radovljica, Lesce, Loka, Ročevnica, Bohinjska Bistrica, Golnik, Kropa, Križe, Begunje na Gorenjskem, Preddvor, Rateče, Mojstrana, Zg. Besnica, Predoslje, Zg. Jezersko, Blejska Dobrava, Zg. Gorje, Žirovnica.

Po občinah je seznam urbanih naselij upravičenih do CLLD naslednji:
- Občina Bled: naselje Bled
- Občina Bohinj: naselje Bohinjska Bistrica
- Občina Cerklje na Gorenjskem: naselje Cerklje na Gorenjskem
- Občina Gorje : naselje Zgornje Gorje
- Občina Jesenice: naselja Jesenice, Hrušica, Blejska Dobrava, Podkočna, Slovenski Javornik, Koroška Bela
- Občina Jezersko: naselje Zgornje Jezersko

- Mestna občina Kranj: naselja Golnik, Zgornja Besnica, Predoslje
- Občina Kranjska Gora: naselja Kranjska gora, Rateče, Mojstrana
- Občina Naklo: naselje Naklo
- Občina Preddvor: naselje Preddvor
- Občina Radovljica: naselja Radovljica, Lesce, Kropa, Begunje na Gorenjskem
- Občina Šenčur: naselje Šenčur
- Občina Tržič: naselja Tržič, Bistrica pri Tržiču, Loka, Ročevnica, Križe
- Občina Žirovnica: naselje Žirovnica.

Upravičenci so tudi organizacije z javnimi poblastili za upravičeno območje ESRR s sedežem na območju LAS, ki vse aktivnosti operacij CLLD izvajajo na upravičenem območju LAS Gorenjska košarica (za sredstva ESRR).

Upravičenci so tudi organizacije, ki javna pooblastila izvajajo na območju LAS, vendar je njihov sedež izven območja LAS, vse aktivnosti operacij CLLD pa izvajajo na upravičenem območju LAS Gorenjska košarica.

Upravičenci so tudi nevladne organizacije, ki delujejo v javnem interesu in svojo dejavnost izvajajo na upravičenem območju LAS (za sredstva ESRR), vendar je njihov sedež izven območja LAS, vse aktivnosti operacij CLLD pa izvajajo na upravičenem območju LAS Gorenjska košarica (za ESRR).

POMEMBNO:
Upravičenci so lahko tudi fizične osebe, ki na trgu samostojno opravljajo dejavnost in imajo sedež na območju LAS in fizične osebe z dopolnilno dejavnostjo na kmetiji, vpisane v register kmetijskih gospodarstev, z naslovom na območju LAS.

PREPOVED KANDIDIRANJA ZA SREDSTVA CLLD IZ ESRR:
Izvajanje operacij v mestnih naseljih Mestne občine Kranj (Kranj, Hrastje, Britof, Kokrica) ter v naseljih LAS, ki niso na seznamu 30 naselij z urbanimi funkcijami ni dovoljeno.

7.4. EU SKLAD ESPR: UPRAVIČENCI DO SREDSTEV CLLD

ESPR: Za ESPR velja, da so upravičenci do sredstev CLLD: javni, zasebni in nevladni - civilni sektor in LAS (vodilni partner BSC Kranj) na območju LAS: občina Bled, Bohinj, Cerklje na Gorenjskem, Gorje, Jesenice, Jezersko, Kranjska Gora, Mestna občina Kranj, Naklo, Preddvor, Radovljica, Tržič, Šenčur, Žirovnica, ki imajo svojo dejavnost registrirano skladno s področno zakonodajo (Zakon o lokalnih skupnostih, Zakon o gospodarskih družbah, zakon o zavodih, zakon o društvih, Zakon o javni upravi, zakon o socialnih podjetjih ...) ter vse aktivnosti operacij CLLD izvajajo na upravičenem območju LAS Gorenjska košarica.

Poleg tega so upravičenci tudi fizične osebe z registrirano dopolnilno dejavnostjo na kmetiji (registrirano skladno s pravilnikom o dopolnilnih dejavnostih) s sedežem na območju LAS, ki vse aktivnosti operacij CLLD izvajajo na upravičenem območju LAS Gorenjska košarica.

Upravičenci so tudi organizacije, ki javna pooblastila izvajajo na območju LAS, vendar je njihov sedež izven območja LAS, vse aktivnosti operacij CLLD pa izvajajo na upravičenem območju LAS.

Upravičenci so tudi nevladne organizacije, ki delujejo v javnem interesu in svojo dejavnost izvajajo na območju LAS, vendar je njihov sedež izven območja LAS, vse aktivnosti operacij CLLD pa izvajajo na upravičenem območju LAS.

8. CILJNE SKUPINE PROGRAMA CLLD IN VKJUČENOST CILJNIH SKUPIN V AKTIVNOSTI OPERACIJ

Ciljne skupine programa CLLD so:

- javni sektor: lokalne skupnosti, javni zavodi, razvojne agencije …,
- zasebni sektor: mala in srednja podjetja, zadruge, socialna podjetja ...,
- civilni - nevladni sektor: društva, kooperative, zasebni neprofitni zavodi ...,
- prebivalstvo območja,
- strokovnjaki za določena strokovna področja, ki jih pokrivajo operacije,
- nacionalna raven: ministrstva, nacionalne inštitucije …,
- druga zainteresirana javnost,
- ranljive ciljne skupine (mladi do 35 leta starosti, starejši brezposelni, ženske, invalidi in druge osebe z omejitvami, upokojenci, tujci).

LAS močno priporoča, da vlagatelji v izvedbo aktivnosti operacije vključijo ranljive ciljne skupine (več o ranljivih ciljnih skupinah operacije v poglavju 5.3.5. Strategije LAS).

Aktivna vključenost ciljih skupin programa CLLD v izvedbo aktivnosti operacij pomeni, da ciljne skupine aktivno sodelujejo. To pomeni, da se aktivno udeležujejo delavnic, izobraževanj, sodelujejo v akcijah čiščenja s čiščenjem okolice, potrdijo osebni prejem zloženke na promocijskem dogodku …

Kaj ni aktivna vključenost ciljnih skupin programa CLLD v izvedbo aktivnosti operacije: Posredovanje vabila ciljnim skupinam, posredovanje obvestila ciljnim skupinam o obstoju spletne strani, posredovanje zloženk ciljnim skupinam po pošti brez povratne informacije oz. brez aktivne vključenosti v aktivnost operacije ipd. ni aktivna vključenost ciljnih skupin v izvedbo operacije in se s programom CLLD ne bo financirala.

POMEMBNO:
Ciljne skupine morajo sodelovati v aktivnostih le na upravičenem območju LAS (EU skladi EKSRP, ESRR, ESPR).

Ciljne skupine v aktivnostih operacije sodelujejo tudi po zaključku operacije (kar je zahteva programa CLLD).

9. FINANČNI OKVIR PROGRAMA CLLD

Skupni finančni okvir za izvedbo programa prek operacij CLLD znaša 4.489.514,75 EUR, kar je razvidno iz tabele.

LAS bo operacije programa CLLD, ki prispevajo k ciljem in rezultatom programa CLLD izbral in določil z javnimi pozivi za izbor operacij LAS.

Tabela 6: Finančni okvir programa CLLD

EU sklad	Podpora operacijam (EU + SLO)	Delež sofinanciranja operacije
EKSRP	2.856.387,05 EUR	85 %
ESRR	1.463.886,51 EUR	80 %
ESPR	803.300,47 EUR	od 50 do 100 %
Skupaj	**5.123.574,03 EUR**	

V tabeli navajamo sredstva za operacije programa CLLD po posameznih tematskih področjih, ciljih, ukrepih in po skladih EKSRP, ESRR, ESPR.

Iz sredstev programa CLLD se lahko sofinancirajo le upravičeni stroški (izdatki), pri čemer lahko znaša sofinanciranje iz sredstev EKSRP 85 %, iz sredstev ESRR 80 % (pri čemer se sredstva zagotavljajo v višini 80% iz sredstev EU, 20 % iz sredstev nacionalnega proračuna), iz sredstev ESPR 50 %, 85 % ali 100%, razliko do 100 % morajo upravičenci (vlagatelji – prijavitelji in partnerji) zagotoviti iz lastnih sredstev (javni ali zasebni viri).

Sredstva za sklad ESRR (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo) se zagotavljajo iz proračunskih postavk: 160361 PN 9.5.- CLLD izvajanje Z-EU, 160362 PN 9.5.- CLLD izvajanje Z Slovenska udeležba skladno s programom CLLD.

Sredstva CLLLD iz sredstev ESRR po letih:

Leto	Podpora operacijam (EU + SLO)	Ustvarjanje novih delovnih mest	Varstvo okolja in ohranjanje narave	Večja vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin
2017	60.000.00 EUR	20.000 EUR	20.000 EUR	20.000 EUR
2018	203.000,00 EUR	63.000 EUR	100.000 EUR	40.000 EUR
2019	280.000,00 EUR	60.000 EUR	150.000 EUR	70.000 EUR
2020	260.886,51 EUR	60.000 EUR	150.000 EUR	50.886,51 EUR
2021	280.000,00 EUR	60.000 EUR	220.000 EUR	0
2022	380.000,00 EUR	40.000 EUR	340.000 EUR	0
	1.463.886,51 EUR			

Sredstva programa CLLD so za EU sklada EKSRP in ESPR na razpolago za vsa 4 tematska področja, sredstva ESRR pa so na razpolago le za 3 tematska področja.

Pomembno je vedeti, da sredstev ESRR ni možno koristiti za tematsko področje Osnovne storitve na podeželju ter da je možno sredstva ESPR koristiti le za določene ukrepe programa CLLD.

Tabela 7: Sredstva programa CLLD po tematskih področjih, ciljih, ukrepih in EU skladih EKSRP, ESRR, ESPR

Tematsko področje	Splošni cilji	Posebni cilji	Ukrepi	EKSRP (EUR)	ESRR (EUR)	ESPR (EUR)
Ustvarjanje delovnih mest	Cilj 1 UDM: Spodbuditi razvoj dinamičnega konkurenčnega podjetništva za zeleno gospodarsko rast	Cilj 1 UDM: Izkoristiti endogene potenciale za razvoj dinamičnega konkurenčnega podjetništva	Ukrep 1 UDM: Spodbujanje razvoja dinamičnega konkurenčnega podjetništva s podporo razvoju inovativnosti in povezovanju v verige vrednosti	99.938,75	92.004,80	100.000,00
			Ukrep 2 UDM: Razvoj novih inovativnih trajnostnih zelenih turističnih produktov in storitev	89.414,10	102.998,19	185.938,84
		Cilj 2 UDM: Spodbuditi razvoj podjetniške kulture in ustvarjanje delovnih mest	Ukrep 3 UDM: Razvoj inovativnih partnerstev za razvoj podjetniške kulture in podporo razvoju kompetenc, znanj na področju spodbujanja razvoja podjetniških idej in razvoja podjetniških podjemov	122.088,79	180.000,00	50.000,00
Razvoj osnovnih storitev	Cilj 1 UOS: Ohraniti poseljenost, zagotoviti dvig kakovosti življenja in storitev, ohraniti identiteto in kulturno dediščino	Cilj 1 UOS: Zagotoviti osnovne storitve za ohranitev in dvig kvalitete življenja prebivalstva	Ukrep 1 UOS: Ureditev skupnih površin in objektov ter razvoj programov za različne namene dviga življenjske ravni prebivalstva	617.605,07		
		Cilj 2 UOS: Razviti pristope za dolgoročno ohranitev identitete, kulturne dediščine, tipičnega izgleda naselij in vzdržen razvoj tipične krajine	Ukrep 2 UOS: Ohranjanje in izboljševanje kulturne dediščine	300.000,00		140.400,51
			Ukrep 3 UOS: Ohranitev tipičnega izgleda naselij in vzdržen razvoj tipične krajine	559.997,96		
Varstvo okolja in ohranjanje narave	Cilj 1VON: Zagotoviti zmanjšanje trdih delcev in emisij toplogrednih plinov ter izboljšati stanje glede energetske učinkovitosti, uporabe obnovljivih virov energije in svetlobne onesnaženosti	Cilj 1 UVON: Zmanjšati onesnaženost okolja z razvojem trajnostne mobilnosti, energetske učinkovitosti in uporabe obnovljivih virov energije	Ukrep 1 UVON: Zmanjševanje onesnaženosti zraka z razvojem trajnostne mobilnosti	187.405,25	249.991,60	
			Ukrep 2 UVON: Izboljšanje energetske učinkovitosti in dvig uporabe obnovljivih virov energije	100.000,00	122.403,15	
	Cilj 2 VON: Izboljšati stanje narave in habitatov z aktiviranjem naravne dediščine	Cilj 2 UVON: Razviti in ponovno aktivirati degradirana in opuščena območja in jim dodati nove vsebine	Ukrep 3 UVON: Razvoj in aktivacija degradiranih in opuščenih območij	399.999,77	386.003,24	100.000,00
		Cilj 3 UVON: Zagotoviti ohranitev in razvoj naravne dediščine, habitatov ter biodiverzitete	Ukrep 4 UVON: Ohranitev in razvoj naravne dediščine, habitatov in biodiverzitete	249.937,36	136.028,73	145.000,00
Večja vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin	Cilj1 VVZ: Zagotoviti večjo socialno in družbeno vključenost mladih in ranljivih skupin	Cilj 1 UVVZ: Razviti programe vključevanja ranljivih skupin in izkoristiti endogene potenciale za zmanjševanje revščine in socialne izključenosti	Ukrep 1 UVVŽ: Razvoj programov vključevanja ranljivih ciljnih skupin ter skupnega reševanja izzivov zmanjševanja revščine	30.000,00	60.000,00	81.961,12
			Ukrep 2 UVVŽ: Razvoj programov za starejše in mlade z različnimi zdravstvenimi, vedenjskimi, socialnimi in drugimi stiskami	100.000,00	134.456,80	

Maksimalna možna donacija za operacijo skladno z uredbo CLLD je:

- 300.000 EUR (EKSRP, ESRR),
- 200.000 EUR(ESPR), skladno z ukrepi strategije LAS (glejte tabelo 7).

Minimalna možna donacija za operacijo 20.000 EUR.

POMEMBNO:
Vlagateljem močno priporočamo, da pregledajo sredstva po tematskih področjih ter v vlogo vpišejo realno višino sredstev potrebnih za izvedbo posamezne operacije.

10. UPRAVLJALSKA STRUKTURA PROGRAMA CLLD

Upravljalska struktura programa CLLD vključuje programske organe na nivoju LAS in nacionalnem nivoju. Na nacionalnem nivoju se upravljalska struktura delno razlikuje glede na EU sklad (EKSRP, ESRR, ESPR).

Vsak organ v upravljalski strukturi programa CLLD ima točno določene naloge in pooblastila razvidna iz tabele.

Tabela 8: Upravljalska struktura in naloge organov v upravljalski strukturi programa CLLD

Nivo organa	Vrsta organa vključenega v upravljanje programa CLLD
Nivo LAS GK	**Predsednik LAS** je odgovoren za celotno pravilnost poslovanja LAS, potrjuje poročila operacij ter vsebino izvedenih aktivnosti ter izdatke izvedenih operacij pred posredovanjem v vnovčenje na nacionalni nivo (ARSKTRP), podpiše pogodbo med LAS in dobitniki operacij. **Upravni odbor LAS** obravnava in potrjuje dokumentacijo LAS ter izbere operacije LAS in skrbi za uresničevanje programa CLLD in strategije ter operacij LAS. **Skupščina LAS:** je najvišji organ LAS in ga sestavljajo vsi člani LAS. Sprejema najpomembnejše odločitve za LAS ter se seznani z operacijami LAS, skrbi za uresničevanje programa in strategije CLLD. **Nadzorni odbor LAS** nadzira pravilnostiu poslovanja LAS (vsebinski in finančni vidik). **Ocenjevalna komisija LAS** oceni operacije LAS prispele na pozive LAS. **Vodilni partner LAS – BSC Kranj:** izvaja naloge vodenja in upravljanja LAS, animacije območja ter nudi informacije in pomoč deležnikom območja za pripravo operacij, pripravlja pozive LAS za izbor operacij, nudi info dobitnikom, skrbi za nadzor nad izvedbo programa in je zadolžen za vrednotenje in evalvacijo izvedbe programa (strategije LAS), pregleduje in potrjuje poročila (vsebinsko in finančno) izvedenih operacij pred posredovanjem v vnovčenje na nacionalni nivo (ARSKTRP), vnaša poročila v EMS, izvaja revizije in kontrole operacij na območju LAS, izvaja tehnično podporo organom LAS itd.
Nacionalni nivo EU sklad EKSRP	**Nacionalni koordinacijski odbor:** skrbi za sinergije in pretok informacij med vsemi skladi in organi upravljanja vključenimi v CLLD. **Organ upravljanja** je MKGP. **Naloge organa upravljanja** opravljata MKGP in Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljevanju ARSKTRP). **Akreditirana plačilna agencija:** ARSKTRP. **Certifikacijski organ:** Urad RS za nadzor proračuna (v nadaljevanju UNP) v sestavi Ministrstva za finance (v nadaljevanju MF).
Nacionalni nivo EU sklad ESRR	**Nacionalni koordinacijski odbor:** skrbi za sinergije in pretok informacij med vsemi skladi in organi upravljanja vključenimi v CLLD. **Organ upravljanja:** Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (v nadaljevanju SVRK). **Posredniški organ:** Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (v nadaljevanju MGRT). **Organ za potrjevanje:** MF sektor za upravljanje s sredsti EU/PO. **Revizijski organ:** UNP.
Nacionalni nivo EU sklad ESPR	**Nacionalni koordinacijski odbor:** skrbi za sinergije in pretok informacij med vsemi skladi in organi upravljanja vključenimi v CLLD. **Organ upravljanja:** MKGP. **Organ za potrjevanje in posredniški organ:** ARSKTRP. **Revizijski organ:** UNP.
EU nivo	**Evropsko računsko sodišče:** zakonitost in pravilnost izvedbe programa CLLD. **Direktorati EK in drugi organi EK:** zakonitost in pravilnost izvedbe programa CLLD.

11. KLJUČNE NALOGE UPRAVIČENCEV OPERACIJ POVEZANIH Z UPRAVLJALSKO STRUKTURO PROGRAMA CLLD

Z upravljalsko strukturo programa CLLD sodelujejo upravičenci:

- vlagatelj - dobitnik - vodilni partner operacije LAS in
- partnerji – dobitniki v operaciji CLLD.

Ključne naloge upravičencev so razvidne iz tabele 9.

Tabela 9: Naloge vodilnega partnerja in partnerjev povezane z operacijo LAS

Vrsta partnerja	Ključne naloge
Vodilni partner	– priprava vlog za prijavo na javni poziv LAS za izbor operacij – pogodba z LAS – pogodba/odločba z nacionalnim pristojnim organom – izvedba operacij (vsebinsko in finančno) – zakonitost in pravilnost porabe sredstev operacije – priprava sprememb operacij ter uskladitev sprememb operacij z LAS – priprava poročil o izvedbi operacij LAS – predložitev poročil LAS (vodilnemu partnerju LAS) in popravki poročil – zagotovitev trajnosti operacij – hranjenje dokumentacije operacij – revizije operacij – promocija operacij/programa
Partner	– priprava na javni poziv LAS za izbor operacij – pogodba z vodilnim partnerjem – izvedba operacij (vsebinsko in finančno) – zakonitost in pravilnost porabe sredstev operacij – priprava poročil o izvedbi operacij LAS – predložitev poročil o izvedbi operacij LAS vodilnemu partnerju in popravki poročil – zagotovitev trajnosti operacij – hranjenje dokumentacije operacij – revizije operacij – promocija operacij/programa

12. VNOS PODATKOV V ELEKTRONSKO APLIKACIJO

Vse s strani LAS potrjene in izbrane operacije za vse sklade EU (EKSRP, ESRR, ESPR) bodo prek vodilnega partnerja LAS vnešene v posebno elektronsko aplikacijo (posebna aplikacija za EKSRP, ESPR) in posebna aplikacija za ESRR.

Aplikacija bo zagotavljala spremljanje dogodkov povezanih s posamezno operacijo (potrditev/ali zavrnitev operacije), pravna razmerja med dobitniki in nacionalnimi organi, spremljanje izvedbe operacije (spremembe operacij), upravljanje operacij (predložitev dokumentov, ki dokazujejo izvedbo operacij, vsebinski in finančni del) ter doseganje indikatorjev kot so: indikatorji rezultata programa in operacij ter rezultati učinkov operacij.

V aplikaciji bodo razvidne tudi morebitne kazni (zmanjšanje, donacije) ipd.

13. PROGRAMSKI DOKUMENTI IN PRAVNI OKVIR ZA IZVEDBO PROGRAMA CLLD

Operacije, ki se bodo izvajale v okviru programa CLLD morajo biti skladne s strateškimi dokumenti in zakonodajo navedeno v tabeli 10.

Tabela 10: Skladnost operacij s strateškimi dokumenti in zakonodajo

Nivo	Dokumenti*
Strateški dokumenti	Evropa 2020: Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast, Sporočilo komisije COM (2010) 2020 končno Program razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2014–2020 Operativni program za izvajanje Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v Republiki Sloveniji za obdobje 2014–2020 Zakon o skladnem regionalnem razvoju Strategija LAS Gorenjska košarica 2014–2020
Zakonodaja in pravila EU	Kohezijske uredbe za programsko obdobje 2014–2020 (Splošne uredbe in drugi dokumenti za kohezijsko politiko ter posamične uredbe ter drugi dokumenti za EU sklade EKSRP, ESRR, ESPR
Nacionalna zakonodaja in drugi dokumenti	Nacionalna Uredba CLLD Nacionalna zakonodaja, ki se dotika vsebinskega in finančnega dela priprave in izvedbe operacij (npr. naravna in kulturna dediščina, gradnja objektov ...) Navodila za upravičene stroške CLLD (Navodila za določanje in preverjanje tipov stroškov v okviru pristopa CLLD (sklad ESKPR in sklad ESPR) Navodila za upravičene stroške CLLD (Navodila organa upravljanja o upravičenih stroških za sredstva evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020) (sklad ESRR) Uredba o porabi sredstev evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji v programskem obdobju 2014-2020 za cilj naložbe za rast in delovna mesta Uredba EU št. 1303/2013 Navodila za obveščanje javnosti (za EKSRP): Navodila za informiranje in obveščanje javnosti o aktivnostih, ki prejemajo podporo iz programa Razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 Navodila za obveščanje javnosti (za EKSRP): Navodila organa upravljanja za obveščanje javnosti in označevanje operacij v okviru Operativnega programa za izvajanje evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v Republiki Sloveniji za obdobje 2014–2020 Navodila za obveščanje javnosti (za ESRR): Navodila organa upravljanja na področju komuniciranja vsebin evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2014–2020 Katalog stroškov (najvišjih priznanih vrednosti) (MKGP) Podrobnejša opredelitev posameznih kmetijskih in gozdarskih strojev in opreme ter katalog stroškov kmetijske in gozdarske mehanizacije (MKGP) Pravilnik o določitvi seznama dodatnih drugih urbanih območij za potrebe opredelitve območij lokalnih akcijskih skupin Strategija organa upravljanja za boj proti goljufijam programa Naložbe za rast in delovna mesta za programsko obdobje 2014–2020 Navodila ESPR – Smernice organa upravljanja za izvajanje ukrepa CLLD za ESPR 2014–2020 Zakon o javnem naročanju (ZJN 3) Pravila državnih pomoči (DE MINIMIS) Druga nacionalna zakonodaja (npr. zakon o računovodstvu …)

14. NAČELA PROGRAMA CLLD

14.1. USMERJENOST K REZULTATOM

V programskem obdobju 2014–2020 je potrebno izpostaviti usmerjenost programa in operacij programa CLLD k trajnostnim, konkretnim in vidnim rezultatom. To pomeni, da morajo rezultati pomeniti bistveno izboljšanje prvotnega stanja.

EKSRP in ESRR: Med najbolj zaželene rezultate štejemo nova delovna mesta, ki se ohranijo še 5 let po zadnjem izplačilu sredstev. Priporočamo, da operacije vključujejo tudi rezultat nova podjetja (le-ta se morajo ohraniti še 5 let po zadnjem izplačilu sredstev).

ESPR: Med najbolj zaželene rezultate štejemo nova delovna mesta ter nova podjetja in ohranjena delovna mesta, ki se ohranijo še 3 leta po zadnjem izplačilu sredstev.

Operacije morajo temeljiti na potrebah območja, morajo biti usmerjene na eno tematsko področje in en EU sklad. Operacije morajo biti jasno usmerjene k ciljem programa (splošni in posebni cilji) ter morajo imeti jasno opredeljene aktivnosti, dosežke ter rezultate - outpute (na ravni operacije in programa) in rezultate učinka na ravni operacije. Hkrati morajo operacije prispevati k reševanju izzivov območja, ki so opredeljena v programu CLLD.

POMEMBNO:
Operacija se lahko nanaša le na eno tematsko področje in na en EU sklad in sicer tudi v operacijah, v katerih bi lahko nekatere dejavnosti sodile tudi v druga tematska področja.

POMEMBNO:
Operacije, ki ne izkazujejo povezanosti s splošnimi, posebnimi cilji programa in ne izkazujejo rezultatov programa in operacij ne bodo podprte v okviru programa CLLD.

14.2. HORIZONTALNI CILJI EU

Pri vseh predloženih operacijah CLLD je potrebno upoštevati horizontalne cilje EU (navedena v poglavju 8, Strategije LAS):

- blaženje podnebnih sprememb in prilaganje nanje,
- okolje,
- inovacije,
- spodbujanje enakosti spolov in nediskriminacija.

Vlagatelji (prijavitelji –vodilni partner in partnerji) morajo v operaciji navesti, kako operacija prispeva k navedenim horizontalnim politikam ter kako bo z operacijo in njenimi aktivnostmi izboljšala stanje na področju navedenih horizontalnih politik.

14.3. OBMOČJE IZVAJANJA – TERITORIALNA USTREZNOST

Operacije morajo izkazovati celovit pristop k reševanju določenih izzivov ter dodano vrednost in inovativne pristope, ki so možni le ob sodelovanju večjega dela območja pri reševanju tematskih izzivov.

POMEMBNO:
Izvajanje aktivnosti operacij izven upravičenega območja LAS ni dovoljeno. Izven območja LAS je dovoljena le dejavnost promocije.

14.4. MEDSEKTORSKO SODELOVANJE

Vlagatelji (vodilni partner, partnerji) operacije v pripravo ter izvedbo operacij kot partnerje ter ciljne skupine vključujejo javni, zasebni in civilni (nevladni) sektor ter širšo javnost.

Program podpira operacije, ki razvijajo medsektorsko sodelovanje, in sicer smiselno glede na kompetence posameznih sektorjev ter temo operacije.

POMEMBNO:
Vsi partnerji v operaciji morajo aktivno sodelovati v operaciji (vsebinsko in finančno).
Vloge, kjer vsi partnerji ne bodo aktivno sodelovali, bodo zavrnjene.

14.5. TRAJNOST REZULTATOV

Operacije morajo zagotoviti trajnost programskih rezultatov (na ravni programa) ter trajnost rezultatov na nivoju operacije (EKSRP, ESRR 5 let po zadnjem izplačilu sredstev za operacijo, ESPR 3 leta po zadnjem izplačilu sredstev za operacijo). To pomeni, da morajo zagotoviti tako finančno trajnost (financiranje aktivnosti po zaključku operacije) kot tudi vsebinsko trajnost (trajnost razvitih modelov, pristopov, uporaba rezultatov operacije skladno z namenom operacije npr. usposabljanja, naložba (oprema, investicija)).

POMEMBNO:
Program CLLD bo podprl le operacije, ki bodo zagotavljale trajnost rezultatov.

14.6. OKOLJSKA TRAJNOST – VPLIV NA OKOLJE

Operacije morajo zagotavljati okoljsko trajnost (kjer je to smiselno) ter morajo prispevati k izboljšanju oziroma vsaj ohranitvi okolja/narave.

14.7. INOVATIVNI PRISTOPI

Operacije naj bi spodbujale inovativnost, kar pomeni, da operacija razvija nove pristope, nove modele, nove programe, nove razvojne priložnosti, nove produkte in storitve ipd., ki so novi v prostoru LAS in prispevajo k ciljem in rezultatom programa CLLD.

POMEMBNO:
LAS operacij, ki z aktivnostmi podpirajo že obstoječe aktivnosti oziroma pristope, se ne bo financiralo.

14.8. VKLJUČEVANJE CILJNIH SKUPIN IN RANLJIVIH CILJNIH SKUPIN

Operacije spodbujajo vključevaje ranljivih ciljnih skupin programa CLLD.
Upravičenci glede na vsebino operacije določijo ciljne skupine, ki jih bodo vključili v izvedbo operacij.

Močno je zaželeno, da vlagatelji (vodilni partner/partnerji) operacije v aktivnosti vključujejo ranljive ciljne skupine: mladi do 35 leta starosti, starejši brezposelni, ženske, invalidi in druge osebe z omejitvami, upokojenci, tujci.

14.9. USTREZNOST PARTNERSTVA

V pripravo/izvedbo operacij se vključijo partnerji, ki imajo reference za izvedbo aktivnosti – nalog v okviru predlagane teme operacije.

Vsi partnerji morajo imeti pravno finančno in operativno sposobnost za sodelovanje v programu CLLD.

Pomembno je vedeti, da je potrebno zagotoviti zalaganje financ za izvedbo aktivnosti operacije vsaj še 6 mesecev po oddaji poročila LAS nacionalnemu nivoju o zaključeni fazi/operaciji (poročilo o zaključeni fazi/operaciji mora biti obvezno oddano pred uradnim potekom datuma zaključka faze/operacije).

Partnerji morajo biti usposobljeni za pripravo in izvedbo operacije (vsebinsko in finančno) ter zagotavljati trajnost rezultatov (vsebinsko, finančno) in morajo poznati posebnosti dela, ki jih zahtevajo razvojni projekti (operacije). Hkrati pa je smiselno, da so tudi geografsko (glede na sedež) razpršeni po upravičenem območju LAS, ki ga bo z aktivnostmi zajela operacija.

14.10. USTVARJANJE NOVIH DELOVNIH MEST, NOVIH PODJETIJ

Program je prioritetno usmerjen v razvoj novih delovnih mest, novih podjetij, zato priporočamo, da vlagatelji (vodilni partner/partnerji) v operacijah načrtujejo (kjer je to realno dosegljivo) nova delovna mesta in/ali nova podjetja.

Prioritetno iz sredstev EKSRP in ESRR program pričakuje nova delovna mesta, iz sredstev ESPR pa nova delovna mesta in nova podjetja ter ohranitev delovnih mest.

EKSRP

Število novo ustvarjenih delovnih mest se prikazuje z ekvivalentom polnega delovnega časa (EPDČ; FTE – full time equivalent). En EPDČ (ekvivalent polnega delovnega časa) se lahko razume kot en človek/leto. Tako se oseba, ki ponavadi porabi 30 % svojega časa za neko delo, preostanek pa za druge dejavnosti, šteje za 0,3 EPDČ. V primeru, ko gre za registracijo s.p., se to lahko šteje kot novo ustvarjeno delovno mesto, vendar pa v primeru, ko je zaposlena le ena oseba, mora biti le ta zaposlena za polni delovni čas (plačevanje prispevkov pokojninskega in invalidskega zavarovanja za polni delovni čas).
1 PDM lahko sestavlja več zaposlitev za krajši delovni čas. Prav tako se lahko osebe zaposlene na ustvarjenem delovnem mestu zamenjajo, pomembno je da se ohranja delovno mesto še 5 let po zadnjem izplačilu sredstev za operacijo.

Za nova delovna mesta EKSRP: upravičenec bo zavezan, da bo še 5 let po zaključku operacije dostavljal informacije LAS in nacionalnemu nivoju o doseganju kazalnikov.

ESRR

Za novo delovno mesto ESRR velja, da gre za polno zaposlitev za polni delovni čas 40 ur/teden za čas od dneva zaposlitve v času izvajanja operacije ter še 5 let po zadnjem izplačilu sredstev za operacijo.

Za nova delovna mesta EKSRP: upravičenec bo zavezan, da bo še 5 let po zaključku operacije dostavljal informacije LAS in nacionalnemu vivoju o doseganju kazalnikov.

ESPR

Za sklad ESPR so za nova delovna mesta, nova podjetja in ohranitev delovnih mest posebna pravila, ki jih določajo navodila ESPR (Smernice ESPR). Delovna mesta, nova podjetja in ohranjena delovna mesta morajo biti ohranjena še 3 leta po zadnjem izplačilu sredstev.

Upravičenec bo zavezan, da bo še 3 leta po zaključku operacije dostavljal informacije LAS in nacionalnemu nivoju o doseganju kazalnikoV.

2. DEL NAVODIL:

RAZVOJ OPERACIJ CLLD

15. ZAHTEVE PARTNERSTVA

V programu CLLD lahko sodelujejo upravičenci navedeni v 1. delu navodil, v poglavju 7.

Za vse tri sklade (EKSRP, ESPR in ESRR) velja, da partnerstvo operacije sestavljajo najmanj 3 partnerji (vodilni partner in vsaj še dva partnerja).

Operacijo se mora izvajati v **partnerstvu najmanj treh organizacij** (partnerstvo ima torej enega vodilnega partnerja in še najmanj dva partnerja).

Število partnerjev navzgor ni omejeno.

Priporočamo, da vlagatelji (vodilni partner/partnerji operacij) smiselno številčno omejijo število partnerjev.

Priporočamo, da partnerstvo v izvedbo operacije vključi le partnerje, ki imajo kompetence (vsebinske in finančne) in so nosilci vsebinskih nalog in partnerje, ki bodo izvedli naložbe (oprema, investicije).

POMEMBNO:
Priporočamo, da v operaciji sodelujejo partnerji iz vseh 3 sektorjev: javnega, zasebnega, nevladnega sektorja.

Vlagatelji (vodilni partner/partnerji) ne smejo kandidirati na javnem pozivu LAS, če:

- imajo neporavnane obveznosti do države,
- so postopku prenehanja, prisilne poravnave, stečaja, prepovedi delovanja, sodne likvidacije ali izbrisa iz sodnega registra,
- če so podjetje v težavah,
- če so nepremičnine, na katerih se izvaja naložba, predmet sklepa o izvršbi na nepremičnino,
- jim je bilo s pravnomočno in dokončno sodbo dokazano kaznivo dejanje prevare, podkupovanja, vpletenosti v kriminalno ali drugo nezakonito dejavnost,
- so krivi lažnega prikazovanja zahtevanih podatkov s strani naročnika, da bi sodelovali na javnem razpisu ali pa teh podatkov niso prikazali,
- so že pridobili sredstva za financiranje predlaganega projekta iz drugih virov (javnih ali zasebnih),
- so že dosegli kvoto državne pomoči de minimis (200.000 EUR v 3 letih),
- so poskušali pridobiti zaupne informacije ali vplivati na ocenjevalno komisijo ali LAS med postopkom ocenjevanja in izbora operacij,
- v primeru pridobitve sofinanciranja iz javnih sredstev s sredstvi niso ravnali kot dober gospodar in so kršili pogodbene obveznosti,
- da še ni potekel rok kazni (prepoved kandidiranja), ki jo je vlagatelju naložila država (pristojna ministrstva in drugi nacionalni organi) ter LAS.

16. ZAHTEVE PROGRAMA CLLD IN NAČELO VODILNEGA PARTNERJA

Partnerji pri pripravi vloge - operacije med seboj izberejo/določijo vodilnega partnerja operacije.

Le ta po potrditvi operacije za financiranje s strani LAS/nacionalnih organov postane glavni upravičenec operacije.

Naloge vodilnega partnerja/partnerjev, ki so jih dolžni zagotoviti po programu CLLD so delno že navedene v 1. delu navodil (poglavje 11), več pa je navedeno v spodnji tabeli.

Tabela 1: Najpomembnejše naloge partnerjev v operaciji

Vrsta partnerja	Naloge
Vodilni partner	– priprava vloge (koordinacija priprave vloge - vsebinsko in finančno) – zbiranje potrebnih dovoljenj, soglasij, dokumentov za operacijo (pred oddajo vloge) – pogodba z nacionalnim pristojnim organom – pogodba z LAS – izjava vodilnega partnerja o izvedbi operacije – vodenje stroškovnega mesta za operacijo/proračunske postavke za operacijo – izvedba operacije (vsebinsko in finančno) – zakonitost in pravilnost porabe sredstev operacije (za vodilnega partnerja in ostale partnerje v operaciji) – priprava sprememb operacij ter uskladitev sprememb operacij z LAS – zbiranje informacij s strani partnerjev glede izvedbe aktivnosti (vsebinsko in finančno) – preverjanje vsebinske kvalitete izdelkov/nalog partnerjev – preverjanje pravilnosti in zakonitosti finančne porabe partnerjev v operacijah – priprava poročil o izvedbi operacije LAS – predložitev poročil LAS (vodilnemu partnerju) in popravki poročil – prenakazila sredstev CLLD po potrditvi izvedenih operacij in nakazilu sredstev s strani AKTRSP partnerjem v operaciji – zagotovitev trajnosti operacije za vodilnega partnerja/partnerje v operaciji (vsebinsko in finančno) – hranjenje dokumentacije operacije – revizije operacij – promocija operacije/programa
Partner	– priprava vloge (vsebinsko in finančno) v sodelovanju s partnerji operacije – zbiranje potrebnih dovoljenj, soglasij, dokumentov za operacijo (pred oddajo vloge) – izjava projektnega partnerja o izvedbi operacije (vsebinsko in finančno) – vodenje stroškovnega mesta za operacijo/proračunske postavke, načrta razvojnih programov za operacijo – izvedba operacije (vsebinsko in finančno) v sodelovanju s partnerji – skrb za kvalitetno izvedbo (vsebinsko in finančno) – zakonitost in pravilnost porabe sredstev operacije – priprava poročil o izvedbi operacije LAS za vodilnega partnerja – predložitev poročil o izvedbi operacije LAS vodilnemu partnerju in

	popravki poročil – zagotovitev trajnosti operacije – hranjenje dokumentacije operacije – revizije operacij – promocija operacije/programa

17. VELIKOST OPERACIJ

Program CLLD določa minimalno in maksimalno višino donacijskih sredstev CLLD, ki jih lahko prejme posamezna operacija.

Minimalna višina donacijskih sredstev, ki jih z operacijo lahko zaprosi vlagatelj (vodilni partner/partnerji) operacije znaša 20.000 EUR.

Maksimalna višina donacijskih sredstev, ki jih z operacijo lahko zaprosi vlagatelj (vodilni partner/partnerji)operacije znaša:

- za sklad EKSRP: 300.000 EUR,
- za sklad ESRR: 300.000 EUR,
- za sklad ESPR; 200.000 EUR.

Vlagatelji (vodilni partner/partnerji) operacije morajo pri pripravi operacije upoštevati tudi finančni okvir programa in višino razpoložljivih sredstev posameznega ukrepa programa CLLD.

POMEMBNO:
Vlagatelj (vodilni partner/partnerji), ki bodo z operacijo zahtevali več donacijskih sredstev, kot je maksimalno možna donacija na EU sklad ali jih je na razpolago v posameznem ukrepu programa CLLD, bodo zavrnjeni.

18. FAZE OPERACIJ, TRAJANJE OPERACIJ IN PRORAČUN OPERACIJ CLLD

18.1. FAZE OPERACIJ IN TRAJANJE OPERACIJ

Vsaka operacija ima lahko največ dve fazi.

Vlagatelji se lahko odločijo, da operacijo izvedejo kot celoto le v eni fazi ali pa se odločijo, da operacijo izvedejo v dveh fazah.

Operacije lahko traja največ **36 mesecev**. Upravičenci imajo pravico, da se odločijo za krajši terminski rok izvedbe operacije.

Operacije lahko trajajo najdlje do **30. 9. 2021**.

Če operacija zahteva sofinanciranje s sredstvi EKSRP, ESPR ali ESRR v višini 20.000 EUR se operacija obvezno izvede kot celota – le v eni fazi.

V primeru, da se **operacije izvede kot celota** se v vlogo vsi podatki o vsebini operacije ter financah v vlogo na javni poziv LAS vpisujejo pod fazo 1.

Poročilo o izvedeni fazi/operaciji mora biti posredovano LAS 45 dni pred potekom datuma zaključka faze/operacije.

18.2. VIŠINA DONACIJSKIH SREDSTEV CLLD IN PRORAČUN OPERACIJE

Iz sredstev programa CLLD se financirajo upravičeni stroški/izdatki operacij. Višina sofinanciranja upravičenih stroškov/izdatkov operacij se razlikuje glede na EU sklad, ki financira program CLLD, in sicer:

- EKSRP: 85 % sofinanciranje skupnih upravičenih stroškov/izdatkov operacije,
- ESRR: 80 % sofinanciranje skupnih upravičenih stroškov/izdatkov operacije,
- ESPR: 50 % sofinanciranje skupnih upravičenih stroškov/izdatkov operacije za profitne operacije,
- ESPR: do 85 % ali 100 % sofinanciranje skupnih upravičenih stroškov/izdatkvov za operacije skupnega pomena.

V programu CLLD lahko sodelujejo operacije katerih zaprošeni znesek sredstev EKSRP, ESPR ali ESRR ni nižji od 20.000 EUR. Najvišji možni zaprošeni znesek sredstev za operacije je pri sredstvih EKSRP in ESRR 300.000 EUR, pri sredstvih ESPR pa 200.000 EUR, le ta pa je vezan tudi na maksimalno višino sredstev po tematskih področjih in ukrepih (strategija LAS).

Priporočamo, da partnerji realno planirajo proračun operacije. To velja tako za planiranje neto upravičenih stroškov za delo kadrov – uporabite dejanske stroške plač (bruto bruto s prehrano in prevozom in/ali stroške prispevkov (npr. za samostojne podjetnike) (ne t.i. željenih plač, prispevkov) z realno oceno porabe časa za izvedbo aktivnosti (npr. priprava delavnice 8 ur, izvedba delavnice 8 ur), kot tudi za planiranje ostalih neto upravičenih stroškov operacije (ne uporabljajte t.i. željenih cen temveč realno preverite stanje na trgu - ponudbe).

V primeru, da so neto upravičeni stroški za posamezno aktivnost/partnerja višji kot je lahko maksimalna donacija po EU skladu (EKSRP, ESRR – 300.000 EUR, ESPR 200.000 EUR) ali maksimalna višina sredstev na ukrepu (strategija CLLD), lahko vlagatelji zaprosijo za maksimalno višino sredstev po EU skladu ali po tematskem področju, ostali del neto

upravičenih stroškov (t.i. presežni upravičeni stroški) pa krijejo iz lastnih sredstev. Ravno tako partnerji iz lastnih sredstev krijejo celoten DDV (le ta ne spada med upravičene stroške operacije).

Pri neto upravičenih stroških za kadre realno ocenite delo kadrov pri izvedbi posameznih aktivnosti (npr. izvedba delavnice, če jo izvedejo zaposleni je priporočeno, da se, v kolikor so le power point prezentacije priporoča maksimalno 1 dan za pripravo delavnice in 1 dan za izvedbo delavnice).

Pri neto upravičenih stroških za t.i. zunanje stroške (storitve, naložbe,..) se pri planiranju proračuna operacije upoštevajo vrednosti najnižje ponudbe.

V primeru, da bodo pri izvedbi operacij nastali nižji neto upravičeni stroški kot zapisani v vlogi, bodo ta sredstva za partnerje in za LAS izgubljena (izjemoma je možna sprememba projekta z obrazložitvijo).

V primeru, da bodo pri izvedbi operacije nastali višji neto upravičeni stroški kot so zapisani v vlogi, donacijska sredstva ostajajo enaka kot zapisana v vlogi (izjemoma je možna sprememba projekta – z obrazložitvijo).

V primeru proračuna (neto upravičeni stroški), ki je višji od maksimalno možnih donacijskih sredstev po EU skladu ali ukrepu priporočamo, da vsi partnerji zvišajo delež lastnih sredstev v proračunu operacije v istih procentih.

Vloge s predlogom za sofinanciranje iz sredstev CLLD (EKSRP, ESRR ali ESPR) z manj kot 20.000 EUR in/ali več kot 300.000 EUR (EKSRP, ESRR) in/ali več kot 200.000 EUR (ESPR) ali več kot je maksimalno na razpolago sredstev na tematskem področju ali ukrepu (strategija CLLD) bodo zavrnjene.

Vloge s predlogom za sofinanciranje iz sredstev CLLD (EKSRP, ESRR ali ESPR) z zahtevanimi več sredstvi, kot je razpisanih (na razpolago) v posameznem ukrepu bodo zavrnjene.

Če za operacijo ali del operacije veljajo pravila državnih pomoči (DE MINIMIS), se za operacijo upošteva zgornja meja javnega financiranja določena s shemo državnih pomoči (DE MINIMIS).

POMEMBNO:

Priporočamo, da partnerji realno planirajo proračun operacije.

19. SODELOVANJE PARTNERJEV PRI PRIPRAVI IN IZVEDBI OPERACIJ CLLD

Partnerji skupaj sodelujejo pri razvoju in izvedbi operacije ter zagotavljajo skupno osebje za izvedbo operacije ter skupno financiranje in trajnost operacije.

19.1. SKUPNA PRIPRAVA OPERACIJE: Sodelovanje partnerjev pri pripravi operacij

Pri razvoju operacij sodelujejo vsi partnerji enakopravno, s svojimi idejami, predlogi sooblikujejo operacijo in skupaj določijo cilje, aktivnosti, rezultate in kazalnike, ki jih bodo dosegli z operacijo (na ravni programa, operacije) ter določijo kompetence partnerjev za izvedbo operacije, časovni potek operacije ter kateri od partnerjev bo zadolžen za izvedbo posameznih aktivnosti - nalog v operaciji. Vsi partnerji morajo v operacijo biti vključeni v vsebinskem in finančnem smislu.

19.2. SKUPNA IZVEDBA OPERACIJE: Sodelovanje partnerjev pri izvedbi operacije

Vodilni partner je odgovoren za celotno izvedbo operacije, partnerji pa za dele operacije, za katere so se dogovorili ob prijavi operacije.

Pri izvedbi operacije partnerji enakopravno sodelujejo pri izvedbi nalog ter skupaj dosežejo kazalnike operacije (na ravni programa, operacije) ter skrbijo za vsebinsko in finančno izvedbo aktivnosti - nalog.

19.3. SKUPNO OSEBJE: sodelovanje partnerjev operacije (osebje)

Vsi partnerji so ob prijavi operacije določili kakšne naloge imajo posamezni partnerji v operaciji ter so določili tudi odgovornost posameznih partnerjev za izvedbo nalog. Vsak partner je odgovoren za izvedbo aktivnosti/nalog skladno z operacijo ter doseganjem rezultatov ter kazalnikov programa/operacije.

19.4. SKUPNO FINANCIRANJE: sodelovanje partnerjev operacije (finance)

Operacija ima s prijavo določen finančni načrt operacije. Partnerji so dolžni slediti planu porabe sredstev operacije in v rokih postavljenih s strani vodilnega partnerja operacije predložiti poročila o opravljenih aktivnostih (vsebinsko in finančno). Hkrati so dolžni v rokih, ki jih zahteva vodilni partner operacije ter vodilni partner LAS (BSC Kranj) predložiti popravke poročil in zahtevane dodatne dokumente, pojasnila o opravljenih aktivnostih v operaciji.

19.5. SKUPNA TRAJNOST OPERACIJE: sodelovanje partnerjev operacije (trajnost)

Partnerji so ob prijavi operacije določili trajnost operacije ter katere aktivnosti se bodo ohranile/izvajale po zaključku izvedbe operacije. Trajnost so partnerji (vsebinsko in finančno) dolžni zagotoviti še 5 let (EKSRP, ESRR, ESPR) po zadnjem izplačilu donacijskih sredstev za operacijo.
Pred zaključkom operacije za zagotovitev trajnosti rezultatov operacije partnerji sklenejo in podpišejo **poseben dogovor o trajnosti rezultatov operacije po zaključku operacije.**

20. DRŽAVNA POMOČ DE MINIMIS

Za program CLLD je priglašena državna pomoč DE MINIMIS in sicer za EKSRP in ESPR skladno z Uredbo 1407/2013/EU ter za sklad ESRR skladno z Uredbo 1407/2013/EU priglašeno s Programom izvajanja finančnih spodbud ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo 2015–2020, ki je objavljen na spletni strani MGRT.

Državna pomoč DE MINIMIS lahko velja za celotno operacijo ali del operacije programa CLLD. V kolikor z operacijo dobitniki (vodilni partner/partnerji) ustvarjajo prihodke na trgu, se za navedene aktivnosti dobitnikom pripiše državno pomoč DE MINIMIS. Posamezni dobitnik državne pomoči v 3 letih ne sme prejeti več kot 200.000 EUR državne pomoči.

Vlagatelj (vodilni partner, partner) operacije je dolžan ob vložitvi operacije k vlogi priložiti:

- pisno izjavo o vseh drugih pomočeh DE MINIMIS, ki jih je upravičenec oziroma enotno podjetje prejel v predhodnih dveh letih in v tekočem proračunskem letu,
- pisno izjavo o drugih, že prejetih ali zaprošenih sredstvih za iste upravičene stroške in zagotovilo, da z dodeljenim zneskom pomoči DE MINIMIS ne bo presežena zgornja meja DE MINIMIS ter intenzivnost pomoči po drugih predpisih,
- pisno izjavo, ali gre za enotno podjetje z navedbo podjetij, ki so z njim povezana, z namenom preveritve skupnega zneska že prejetih pomoči DE MINIMIS za vsa, z njim povezana podjetja.

Dobitniki operacij CLLD (vodilni partner/partnerji) prejmejo državno pomoč DE MINIMIS z dnem odločbe o pravici do sredstev CLLD (sklad EKSRP, ESPR) in z dnem sklenjene pogodbe z MGRT (sklad ESRR).

Če se ugotovi, da je dobitnik operacije CLLD že prejel prek 200.000 EUR državne pomoči DE MINIMIS se mu donacija iz sredstev za operacijo CLLD ne izplača oz. jo je dolžan vrniti z zakonitimi zamudnimi obrestmi vred.

Vsak dobitnik operacije CLLD je dolžan voditi evidenco o prejeti državni pomoči v svoji organizaciji in stalno spremljati višino prejetih državnih pomoči ter o morebitni prekoračitvi meje prejetih sredstev DE MINIMIS 200.000 EUR v treh letih takoj obvestiti vodilnega partnerja operacije ter vodilnega partnerja LAS (BSC Kranj), ki obvesti pristojne organe: ARSKTRP in MGRT (MF).

21. DOKAZILA – PRILOGE K VLOGAM NA JAVNI POZIV

Obvezne priloge in navodila so navedena v obrazcu Vloga, pos točko 8. za sklad EKSRP in ESRR, ter pod točko 9. za sklad ESPR.

21.1. DOKUMENTACIJA ZA GRADNJO OBJEKTOV ALI NAKUP OPREME V OBJEKTIH, PRAVNOMOČNO GRADBENO DOVOLJENJE OZIROMA DRUGA DOKAZILA ZA GRADNJO OBJEKTOV ALI NAKUP OPREME V OBJEKTIH

Dokumentacija in druga dokazila se morajo glasiti na upravičenca/pravno osebo javnega prava, ki postane lastnik naložbe v skladu s sedmim odstavkom 29. člena Uredbe CLLD. Enako velja tudi za vlagatelje iz zasebnega in nevladnega sektorja.

V primeru gradbeno obrtniških del, za katera je bilo potrebno predhodno pridobiti gradbeno dovoljenje je potrebno priložiti originalno projektno dokumentacijo (lahko je tudi kopija) oziroma dokumentacijo in skice, iz katerih je razvidno:
- tehnična rešitev z detajli predvidenih posegov,
- projektantski predračun oz. popis del,
- kopija pravnomočnege gradbenega dovoljenja za objekt ali prostor, ki se glasi na lasnika naložbe.

Če vlagatelj kandidira za pridobitev sredstev samo za del naložbe, mora biti iz invseticijsko tehnične dokumentacije razvidno še:
- popis del in stroškov, ki se nanaša na celotno naložbo,
- ločen popis del in stroškov, ki jih vlagatelj uveljavlja za sofinanciranje po tej operaciji,
- predloženo dokazilo o vrednosti že izvedenih del in stroškov.

Kadar gre za naložbe v novogradnje oz. adaptacije prostorov in nakup pripadajoče opreme, ki se nahajajo ali se bodo nahajali v objektih zgrajenih tudi za druge namene, se od vseh skupnih stroškov izgradnje oz. adaptacije celotnega objekta (skupni prostori, streha, fasada, ipd.) kot opravičljivi stroški priznajo le stroški v sorazmernem deležu glede na neto tlorisno površino objekta, ki jo prostori zasedajo.

V primeru nakupa opreme je potrebno predložiti:
- izris tlorisa prostora z vrisano opremo,
- kopijo pravnomočnega uporabnega dovoljenja ali kopijo pravnomočnega gradbenega dovoljenja za objekt ali prostor, ki se glasi na lastnika naložbe.

Podatki iz gradbenega dovoljenja (v vlogi):

Vrsta dokumenta	Datum izdaje	Št. dokumenta	Organ, ki je izdal dokument	Datum pravnomočnosti
Gradbeno dovoljenje				

V primerih, ko operacija vključuje investicijo v enostavni objekt oziroma, ko gre za posege v prostor, za katere ni potrebno pridobiti upravnih dovoljenj, je potrebno za navedeno operacijo priložiti lokacijsko informacijo iz katere mora biti razvidno, da predviden poseg v prostor izpolnjuje prostorske izvedbene pogoje.

Podatki iz lokacijske informacije (v vlogi):

Vrsta dokumenta	Datum izdaje	Št. dokumenta	Organ, ki je izdal

			dokument
Lokacijska informacija			

Druga dovoljenja in soglasja pristojnih organov, ki izhajajo iz predpisov Evropske unije ali nacionalne zakonodaje glede na tip operacije.

V primeru, ko operacija predvideva poseg v prostor ali se operacija izvaja na območju kjer veljajo okoljske omejitve zaradi katerih je potrebno pridobiti soglasje pristojnega organa (Natura 2000, zavarovana območja, območje kulturne dediščine, poplavno območje, vodovarstvano območje, varovalni pas infrastrukture ipd.) se priložijo ustrezna soglasja in dovoljenja.

Na spletni strani se lahko preveri ali na zemljišču, kjer se izvaja operacija, veljajo okoljske omejitve (Natura 2000, zavarovana območja, območje kulturne dediščine, poplavno območje, vodovarstvano območje, varovalni pas infrastrukture ipd.), zaradi katerih je potrebno pridobiti soglasje pristojnega organa.

21.1.1. DOKAZILO O LASTNIŠTVU NEPREMIČNIN

V primeru operacije, ki vključuje ureditve objektov ter nakupa nove opreme mora upravičenec/pravna oseba javnega prava vlagatelji iz zasebnega in nevladnega sektorja dokazati lastništvo nepremičnin – objektov oziroma zemljišč, kjer se bo izvajala naložba.

Kot dokazilo se priloži zemljiškoknjižni izpisek.

Prosimo navedite naslednje podatke (v vlogi):
- okrajno sodišče: _____,
- k.o.: _____,
- številka parcele: _____.

Če upravičenec / pravna oseba javnega prava, vlagatelj iz zasebnega in nevladnega sektorja ni lastnik nepremičnin mora poleg dokazil iz prve točke obvezno priložiti še:

- kopijo overjene pogodbe o najemu, zakupu, služnosti ali stavbni pravici za obdobje najmanj 5 let po zadnjem izplačilu donacijskih sredstev (EKSRP, ESRR, ESPR),
- kopijo overjenega soglasja lastnika (-ov) ali solastnika (-ov), za obdobje najmanj 5 let po zadnjem izplačilu donacijskih sredstev (EKSRP, ESRR, ESPR).

Projektna dokumentacija in projektantski proračuni (velja za lokalne skupnosti):
- investicijski program ali dokument identifikacije investicijskega projekta (DIIP),
- sklep o potrditvi investicijskega programa ali DIIP-a,
- izpolnjen obrazec 3 iz Načrta razvojnih programov občine.

Projektna dokumentacija (ostali nosilci operacij morajo priložiti):
Investicijsko tehnična dokumentacija za investicijske operacije, iz katere je razvidno:
- lokacija naložbe,
- tehnična rešitev z detajli predvidenih posegov in popisom del,
- projektantski predračun oz. predračun za načrtovano naložbo,
- kopijo pravnomočnega gradbenega dovoljenja glede na naložbo, ki se glasi na vlagatelja (v primeru gradnje),
- predračune (tri ponudbe) za nakup opreme (za EKSRP in ESPR), za ESRR eno ponudbo),
- uporabno dovoljenje že obstoječega objekta (v primeru nakupa samo opreme),
- tloris objekta z dispozicijo opreme in predračunom (v primeru nakupa opreme).

V kolikor vlagatelj kandidira na pridobitev sredstev samo za dokončanje naložbe, mora biti iz priložene investicijsko tehnične dokumentacije razvidno še:

- popis del in stroškov se mora nanašati na celotno naložbo,
- kadar gre za fazno gradnjo, mora biti predložen natančen popis o že izvedenih aktivnostih in o vrednosti že izvedenih del, ki ga sestavi pooblaščen projektant ali nadzornik.

Kadar gre za naložbe v novogradnje oz. adaptacije prostorov in nakupu pripadajoče opreme, ki se nahajajo ali se bodo nahajali v objektih zgrajenih tudi za druge namene, se od vseh skupnih stroškov izgradnje oz. adaptacije celotnega objekta (skupni prostori, streha, fasada ipd) kot opravičljivi stroški priznajo le stroški v sorazmernem deležu glede na neto tlorisno površino objekta, ki jo ti prostori zasedajo.

Nakup zemljišč; priložite dokumente:

- dokazilo o postopku nakupa ter
- dokazilo o lastništvu.

Rabljena oprema za razstavne namene; v primeru, da z operacijo vlagatelj kupi ali obnovi rabljeno opremo, mora ta biti namenjena le za razstavne namene. Priložite posebno izjavo.

POMEMBNO
Če za posamezno naložbo, vlagatelji do roka oddaje vlog ne pridobijo vseh dovoljenj (npr. nimajo pravnomočnega gradbenega dovoljenja) take naložbe ni možno vključiti med aktivnosti operacije.

22. ZBIRANJE PONUDB PRED ODDAJO VLOGE NA JAVNI POZIV

Za vsak sklad EU glede zbiranja ponudb veljajo za t.i. zunanje stroške posebna pravila.

POMEMBNO:
Vse ponudbe morajo imeti oznako «naziv operacije« in se morajo glasiti na vodilnega partnerja ali partnerja/partnerje, ki imajo stroške zaposlenih in /ali zunanje stroške v aktivnostih/proračunu operacije. Vlogi se priloži obvezna priloga (obrazec – izbor najugodnejšega ponudnika ali informacija o ponudbi)

Predložene ponudbe so lahko, če pri ponudnikih ni običaj, da so podpisane in žigosane, laho predložene – priložene vlogi tudi brez podpisa in žiga.

Vsa dokazila, ki vlogam ne bodo predložena v originalu morajo imeti oznako kopija je enaka originalu z žigom in podpisom vlagatelja (vodilnega partnerja/partnerja) (velja za priloge, ki jih imajo vlagatelji v originalu in jih ne bodo predložili vlogam, jih pa morajo hraniti (za potrebe pregleda s strani LAS in nacionalnih ter EU organov).

EKSRP

Povpraševanje in ena ponudba - Stroški v katalogu MKGP (velja za vse vlagatelje):

Povpraševanje in predračun oz. ponudba s popisom del po fazah gradnje različnih vrst objektov glede na zahtevnost.

Za stroške, ki so navedeni v katalogu stroškov, mora biti predložen predračun/ponudba s popisom del. Predračun/ponudba mora biti potrjen s strani ponudnika in pripravljen tako, da ga je mogoče nedvoumno uvrstiti v objavljen katalog stroškov kmetijske in gozdarske mehanizacije ali katalog stroškov in najvišjih priznanih vrednosti.

Pri rekonstrukciji je potreben tudi podroben opis obstoječega stanja.

Zavezanci - Zakon o javnem naročanju (ZJN 3)

Povpraševanje in tri ponudbe zavezanci za ZJN 3

Vsi upravičenci – zavezanci za ZJN 3 morajo za stroške, ki niso navedeni v seznamu – Katalogu stroškov MKGP, pridobiti tržno primerljive pisne ponudbe najmanj treh med seboj neodvisnih ponudnikov (velja za zunanje stroške). Povpraševanje mora vsebovati popise del/storitev in je osnova za zapis aktivnosti/kazalnikov rezultata/učinka v operacijo.

Zbiranje ponudb (3 ponudbe) velja skladno z ZJN 3 za zavezance za ZJN (javni sektor, posredni proračunski porabniki, za storitve in blago, opremo,…) v vrednosti manj kot 20.000 EUR NETO in za naložbe manj kot 40.000 EUR NETO.

Vlagatelji – upravičenci priložijo tudi obrazložitev izbora najugodnejšega ponudnika. Pri izračunu višine upravičenih stroškov se upošteva vrednost najugodnejše ponudbe (zapis v vlogi).

Povpraševanje in ena ponudba zavezanci za ZJN 3:

Če je upravičenec naročnik po zakonu, ki ureja javno naročanje, mora biti ob vlogi, v kolikor je po ZJN 3 potrebno javno naročilo, priloženo povpraševanje s popisom del in pridobljena

ena ponudba.

Dokumentacija o postopku izvedbe javnega naročila, se predloži ob oddaji zahtevka za izplačilo sredstev. Računi in predračuni za stroške zunanjih izvajalcev iz 6. odstavka 28. člena Uredbe CLLD, če jih vlagatelj uveljavlja (ob poročilu).

Zasebni in nevladni sektor

Povpraševanje in tri ponudbe – zasebni in nevladni sektor

Za zasebni in civilni – nevladni sektor, ki ni zavezanec za ZJN 3 je potrebno za vse zunanje stroške pridobiti tri ponudbe, izjema velja le za stroške, ki so v Katalogu MKGP, kjer se predloži predračun/ponudbo s popisom del. Povpraševanje mora vsebovati popise del/storitev in je osnova za zapis aktivnosti/kazalnikov rezultata/učinka v operacijo.

Končne ponudbe

Končne ponudbe, na podlagi katerih je upravičenec sklenil pogodbe ali naročil opremo ali storitve je potrebno priložiti ob vložitvi zahtevka za izplačilo sredstev. V končnem poročilu mora biti razvidno povpraševanje, prejete ponudbe, odločitev za nakup in utemeljitev izbora, računi,….

ESRR

Povpraševanje in ena ponudba – javni, zasebni in nevladni sektor

Vsi upravičenci – vlagatelji morajo za stroške, pridobiti vsaj eno pisno ponudbo (velja za t. i. zunanje stroške). Povpraševanje mora vsebovati popise del/storitev in je osnova za zapis aktivnosti/kazalnikov rezultata/učinka v operacijo.

Končne ponudbe

Končne ponudbe, na podlagi katerih je upravičenec sklenil pogodbe ali naročil opremo ali storitve je potrebno priložiti ob vložitvi zahtevka za izplačilo sredstev. V končnem poročilu mora biti razvidno povpraševanje, prejete ponudbe, odločitev za nakup in utemeljitev izbora, računi,….

ESPR

Povpraševanje in tri ponudbe - Stroški v katalogu MKGP (velja za vse vlagatelje):

Povpraševanje in predračuni oz. ponudba s popisom del po fazah gradnje različnih vrst objektov glede na zahtevnost.

Za stroške, ki so navedeni v katalogu stroškov, mora biti predložen predračun/ponudba s popisom del. Predračun/ponudba mora biti potrjen s strani ponudnika in pripravljen tako, da ga je mogoče nedvoumno uvrstiti v objavljen katalog stroškov kmetijske in gozdarske mehanizacije ali katalog stroškov in najvišjih priznanih vrednosti.

Pri rekonstrukciji je potreben tudi podroben opis obstoječega stanja.

Zavezanci - Zakon o javnem naročanju (ZJN 3)

Povpraševanje in tri ponudbe zavezanci za ZJN 3

Vsi upravičenci –zavezanci za ZJN 3 morajo za stroške, ki niso navedeni v seznamu – Katalogu stroškov MKGP, pridobiti tržno primerljive pisne ponudbe najmanj treh med seboj neodvisnih ponudnikov (velja za zunanje stroške). Povpraševanje mora vsebovati popise del/storitev in je osnova za zapis aktivnosti/kazalnikov rezultata/učinka v operacijo.

Zbiranje ponudb (3 ponudbe) velja skladno z ZJN 3 za zavezance za ZJN (javni sektor, posredni proračunski porabniki) za storitve in blago(opremo,…) v vrednosti manj kot 20.000 EUR NETO in za naložbe manj kot 40.000 EUR NETO.

Vlagatelji – upravičenci priložijo tudi obrazložitev izbora najugodnejšega ponudnika. Pri izračunu višine upravičenih stroškov se upošteva vrednost najugodnejše ponudbe (zapis v vlogi).

Povpraševanje in ena ponudba zavezanci za ZJN 3:

Če je upravičenec naročnik po zakonu, ki ureja javno naročanje, mora biti ob vlogi, v kolikor je po ZJN 3 potrebno javno naročilo, priloženo povpraševanje s popisom del in pridobljena ena ponudba.

Dokumentacija o postopku izvedbe javnega naročila, se predloži ob oddaji zahtevka za izplačilo sredstev. Računi in predračuni za stroške zunanjih izvajalcev iz 6. odstavka 28. člena Uredbe CLLD, če jih vlagatelj uveljavlja (ob poročilu).

Zasebni in nevladni sektor

Povpraševanje in tri ponudbe – zasebni in nevladni sektor

Za zasebni in civilni – nevladni sektor, ki ni zavezanec za ZJN 3 je potrebno za vse zunanje stroške pridobiti tri ponudbe, izjema velja le za stroške, ki so v Katalogu MKGP, kjer se predloži predračun/ponudbo s popisom del. Povpraševanje mora vsebovati popise del/storitev in je osnova za zapis aktivnosti/kazalnikov rezultata/učinka v operacijo.

Končne ponudbe

Končne ponudbe, na podlagi katerih je upravičenec sklenil pogodbe ali naročil opremo ali storitve je potrebno priložiti ob vložitvi zahtevka za izplačilo sredstev. V končnem poročilu mora biti razvidno povpraševanje, prejete ponudbe, odločitev za nakup in utemeljitev izbora, računi, …

23. JAVNO NAROČANJE

Vlagatelji (vodilni partner/partnerji) so dolžni za vse operacije izvajati postopke zbiranja ponudb skladno z EU pravili in z veljavnim Zakonom o javnem naročanju.

Pravila javnega naročanja (t. i. mala naročila in naročila po ZJN t. i. velika naročila) veljajo za vse vlagatelje iz javnega, zasebnega in nevladnega (civilnega) sektorja.

Določbe trenutno veljavnega Zakona o javnem naročanju (ZJN-3), Ur. l. RS, št. 91/2015, se ne uporabljajo za zbiranje ponudb, katerih ocenjena vrednost za storitve ali blago je nižja od 20.000 EUR brez DDV ter za gradnje, katerih ocenjena vrednost je nižja od 40.000 EUR brez DDV. Za t. i. naročila male vrednosti (evidenčno naročilo) se uporablja poenostavljeni postopek zbiranja ponudb.

24. NAVZKRIŽJE INTERESOV

Vlagatelji (vodilni partner/partnerji) so dolžni upoštevati načelo navzkrižja interesov in se izločiti iz vseh postopkov, če se le to ugotovi (v primeru osebnih, družinskih ali poslovnih povezav) v povezavi z izborom izvajalcev določenih nalog, storitev, naložb v operacijah LAS.

Ravno tako ni dovoljeno, da partnerji v okviru istega partnerstva izvajajo delo, storitve/naložbe za drugega partnerja, ki je partner v operaciji LAS.

Poleg tega ni dovoljeno, da isti izvajalec ali ista oseba, ki je lastnik večih podjetij v isti operaciji izvaja več storitev/naložb.

Ravno tako ni dovoljeno, da pri t. i. malih naročilih naročnik izbere izvajalca, v katerem je lastnik.

25. FINANČNA SPOSOBNOST VLAGATELJEV IN ZALAGANJE SREDSTEV ZA OPERACIJE

Vlagatelji (vodilni partner/partnerji) so dolžni za vse vloge predložene na javni poziv LAS predložiti dokazila o finančni sposobnosti vlagateljev (izjema so lokalne skupnosti).

Vlagatelji predložijo tudi izjave o zagotovitvi finančnih sredstev za izvedbo operaracije, javni zavodi predložijo izjavo s priloženim planom (finančnim načrtom) in lokalne skupnosti izjavo o zagotoviti sredstev v proračunu(proračunska postavka, načrt razvojnih programov in proračun).

Sredstva za operacije je potrebno v celoti zalagati od datuma začetka izvajanja operacije (faze operacije) do predvidoma vsaj 6 mesecev po predložitvi poročila o zaključeni fazi/operaciji nacionalnemu nivoju s strani LAS (poročilo se predloži nacionalnemu nivoju pred potekom datuma za zaključek faze/operacije).

Program CLLD nima obdobnih poročil in obdobnega financiranja aktivnosti v fazah operacije temveč je izplačilo javnih sredstev le po zaključeni fazi/zaključeni operaciji oz. po zaključeni prvi in drugi fazi operacij.

Zahtevki za donacijska sredstva se morajo predložiti pred uradnim zaključkom posamezne faze (operacije) v rokih, ki so navedeni v vlogi, drugače dobitniki niso upravičeni do povračila donacijskih sredstev in se taki zahtevki zavrnejo.

Sredstva za izvedene aktivnosti v posamezni fazi operacije se dobitnikom povrnejo po zaključeni fazi (operaciji), reviziji na terenu in potrditvi poročila (vsebinsko in finančno) za posamezno fazo operacije s strani vodilnega partnerja LAS (BSC Kranj) in nacionalnih pristojnih organov.

POMEMBNO:
Vlagatelji morajo imeti zadostna likvidnostna sredstva za zalaganje izvedbe operacij ves čas od začetka izvedbe operacije do predvidoma najmanj 6 mesecev po predložitvi poročila o zaključeni fazi/operaciji s strani LAS na pristojni nacionalni organ.

26. PRIHODKI OPERACIJ CLLD

V kolikor bo operacija CLLD ustvarjala prihodke, je le te potrebno navesti že ob prijavi operacije. V primeru, da se operacija že izvaja in se v času izvajanja operacije pokaže, da bodo z aktivnostmi nastali tudi prihodki operacije, je vodilni partner operacije dolžan o prihodkih obvestiti vodilnega partnerja LAS (BSC Kranj).

Prihodki operacije se odštevajo od sredstev CLLD in na splošno velja, da so upravičeni stroški (izdatki) operacije zmanjšajo glede na neto prihodke, ki jih ustvari operacije v času izvajanja operacije in še 5 let po zadnjem izplačilu donacijskih sredstev CLLD za operacijo.

Pravila prihodkov operacij CLLD ne veljajo za operacije, ki prejmejo državno pomoč DE MINIMIS.

27. SPREMEMBE OPERACIJE CLLD

Med izvajanjem operacij lahko nastopijo določene okoliščine, ki zahtevajo spremembo operacije, ker le tako upravičenci (vodilni partner, partnerji) operacije lahko dosežejo cilje, rezultate operacije.

Ne glede na spremembo operacije morajo upravičenci (vodilni partner, partnerji) operacije doseči rezultate (kazalnike programa in kazalnike operacije).

Priporočamo, da vlagatelji čimbolj natančno planirajo operacijo že pred vložitvijo vloge in uporabijo ukrep sprememba operacije, če je to res nujno potrebno za doseganje rezultatov (kazalniki programa in kazalniki operacije).

V času izvajanja operacije lahko upravičenec (vodilni partner), v primeru utemeljenih razlogov, največ dvakrat zaprosi vodilnega partnerja LAS (BSC Kranj) za spremembo operacije. LAS in pristojni nacionalni organ (ARSKTRP, MGRT) lahko prošnjo za spremembo operacije potrdita ali zavrneta.

Sprememba operacije stopi v veljavo z dnem odobritve spremembe operacije. S tem dnem lahko upravičenci izvajajo operacijo skladno z odobrenimi spremembami operacije. Če določene aktivnosti in stroški povezane s spremembo operacije nastanejo pred potrditvijo spremembe operacije, jih program ne bo financiral in bo navedene izdatke zavrnil.

28. ZAGOTOVITEV FINANČNIH SREDSTEV ZA IZVEDBO OPERACIJE, REVIZIJSKA SLED IN TRAJNOST OPERACIJE

Zagotovitev finančnih sredstev za izvedbo operacije – dokazila ob predložitvi vloge

Občine so dolžne za operacijo zagotoviti proračunska sredstva (načrt razvojnih programov - NRP) ter **zagotoviti v proračunu postavko/NRP z nazivom operacije ob oddaji vloge oz. najkasneje pred oddajo prvega zahtevka za povračilo sredstev. Občine vlogi priložijo proračune.**

Vlagatelji iz javnega sektorja (razen občin) in posredni proračunski porabniki vlogi priložijo potrjen plan dela (finančni načrt).

Vlagatelji iz zasebnega in nevladnega sektorja vlogi priložijo izjavo o zagotavljanju finančnih sredstev za izvedbo operacije.

Revizijska sled

Za vsak izdatek operacije morajo partnerji operacije zagotoviti revizijsko sled (vsi dokumenti, vsa dokazila, stroškovno mesto, načrt razvojnih programov, proračunska postavka, dokazila o izvedenih evidenčnih naročilih (t.i. naročila male vrednosti ter naročila po ZJN)).

Občine so dolžne pred oddajo vloge na izbor operacij CLLD zagotoviti za operacijo (v primeru naložbe - investicija, oprema) **zapis v načrtu razvojnih programov (točna navedba operacije in proračuna operacije/občino ob oddaji vloge oz. najkasneje pred oddajo prvega zahtevka za povračilo sredstev) ter po začetku operacije postavko v proračunu. Izjava NRP, v primeru, če točna navedba operacije in proračun operacije nista navedena v vlogi (priloga).**

Za vsako operacijo so partnerji iz javnega, zasebnega in nevladnega sektorja dolžni zagotoviti **posebno stroškovno mesto.**

Trajnost operacije

Partnerji so dolžni za operacijo (EKSRP, ESRR, ESPR) obvezno zagotoviti trajnost (vsebinsko in finančno, vključno z ohranitvijo namena naložb, delovnimi mesti, ustanovljenimi podjetji in ohranjenimi delovnimi mesti) še 5 let po zadnjem izplačilu sredstev za operacijo ter ne smejo spreminjati ciljev in rezultatov operacije.

Dogovor o trajnosti rezultatov operacije

Pred zaključkom operacije za zagotovitev trajnosti rezultatov operacije **partnerji operacije sklenejo in podpišejo poseben dogovor o trajnosti rezultatov operacije po zaključku operacije.**

29. POVPRAŠEVANJE, PONUDBE IN OBVEZNE PRILOGE K VLOGI

Za vsak sklad EU glede zbiranja ponudb veljajo za t. i. zunanje stroške posebna pravila glede zbiranja ponudb in so že navedena pod točko 10 tega dela navodil.

Vse priloge je nujno in obvezno potrebno priložiti vlogi na javni poziv.

30. INFORMACIJE O VLAGATELJIH, OPERACIJI

Vlagatelji se strinjajo, da bo LAS objavil naziv in naslov organizacije ter njenih projektnih partnerjev, povzetek operacije, višino dodeljenih sredstev in delež financiranja ter druge podatke o operaciji.

LAS bo operacije promoviral v različnih medijih (brošure, spletna stran, e-novice ipd.) doma in v tujini.

31. PARTNERSTVO: RAZVOJ OPERACIJE IN IZVEDBA OPERACIJE

31.1. PARTNERSTVO V OPERACIJAH

Operacije morajo slediti tematskemu področju ukrepanja, splošnim in posebnim ciljem ter ukrepom strategije LAS ter morajo z aktivnostmi, ki so inovativne za območje LAS, dosegati kazalnike programa in kazalnike rezultata in učinkov na ravni operacije ter zagotoviti trajnost operacije.

Vsebina operacije se z izmenjavo mnenj med partnerji oblikuje in določi v partnerstvu, določi se skupni izziv partnerstva, kaj partnerstvo želi spremeniti na območju, oblikujejo se aktivnosti, predlagani rezultati, določi se časovni in finančni okvir ter določi odgovornost partnerjev za izvedbo posameznih aktivnosti, določi se končna sestava partnerstva (kompetence in znanja partnerjev, uravnoteženost partnerjev (glede na sektor in geografsko pokrivanje območja) ter vodilni partner (le ta mora izkazovati kompetence za vodenje operacije) ter trajnost operacije.

Vsak partner mora biti v operacijo vključen v vsebinskem in finančnem smislu ter mora imeti reference za izvedbo aktivnosti, poznati pa mora tudi posebnosti dela, ki jih zahtevajo razvojni projekti (operacije).

Vodilni partner koordinira pripravo operacije ter je odgovoren za celotno uspešno izvedbo operacije. Vodilni partner je odgovoren za celotno komunikacijo in sodelovanje z vodilnim partnerjem LAS (BSC Kranj) in pristojnimi nacionalnimi organi v povezavi z operacijo.

Vodilni partner je zadolžen za koordinacijo, usklajevanje in vodenje celotnega partnerstva v času izvedbe operacije ter je odgovoren za pravilnost izvedbe operacije (vsebinsko, finančno) ter za doseganje rezultatov operacije.

31.2. FAZE OPERACIJ IN AKTIVNOSTI OPERACIJ

Vsaka operacija ima lahko največ dve fazi. Vsaka faza vsebuje aktivnosti, v okviru aktivnosti pa dosežke.

Operacija lahko traja največ 36 mesecev po odobritvi s strani nacionalnega nivoja (odločba EKSRP, ESPR), pogodba (ESRR). Upravičenci se lahko odločijo za krajši čas izvedbe operacij.

Operacija se lahko izvaja kot celota (v eni fazi), lahko pa se peracija izvaja največ v dveh fazah (priporočilo LAS).

POMEMBNO:
Trajanje operacij je največ 36 mesecev, operacija se lahko izvede kot celota ali največ v dveh fazah. Operacije lahko trajajo najdlje do 30.5.2023.

31.3. OBVEZNI SKLOPI OPERACIJE : VODENJE, PROMOCIJA

Operacija se lahko izvede največ v dveh fazah. Operacija, ki se izvede v eni fazi ima obvezna sklopa vodenje ter promocija.

V primeru, da se operacija izvede v dveh fazah, je v obeh fazah obvezen sklop vodenje operacije, promocija pa vsaj v eni fazi operacije.

Vodenje operacije sestavljajo predvsem koordinacijski sestanki partnerstva potrebni za izvedbo vsebinskih aktivnosti operacije. **Priprava poročila za vložitev zahtevka ni upravičen strošek operacije** (je le del vodenja operacije).

Stroški koordinacije in vodenja operacije ter promocija ne smejo presegati 10 % upravičenih stroškov/izdatkov operacije.

Za vodenje operacije vlagatelji ne predložijo kazalnikov.

Promocija vsebuje aktivnosti za osveščanje javnosti in širjenje rezultatov operacije, pri čemer lahko operacija koristi različne komunikacijske medije: brošure, zloženke, spletno stran, časopise, TV, radio, prireditve, dogodke ipd. Komunikacija stroškovno ne sme presegati 10 % upravičenih stroškov/izdatkov faze/operacije.

Za vse aktivnosti promocije je obvezno potrebno upoštevati nacionalna navodila za Obveščanje in informiranje (EKSRP, ESRR in ESPR). Kršenje navodil pomeni, da stroški/izdatki za promocijo niso upravičeni.

Za promocijo vlagatelji ne predložijo kazalnikov (rezultatov programa) navedejo pa rezultate operacije, učinke operacije.

31.3.1. VSEBINSKE AKTIVNOSTI IN DOSEŽKI OPERACIJE

Vlagatelji v vlogi določijo vsebinske aktivnosti in dosežke operacije, pri čemer sledijo v programu zapisanim kazalnikom ter določijo tudi kazalnike operacije (kazalnike rezultata, učinka), ki so tesno povezani z vsebino aktivnosti, dosežkov operacije.

31.3.2. NALOŽBE V OPERACIJI

Vsaka operacija ima lahko naložbo (investicija, oprema). Le ta je nujno potrebna za doseganje rezultatov vsebinskega sklopa/sklopov. Pri zapisu naložbe v vlogo je potrebno navesti navezavo na vsebinsko aktivnost.

31.3.3. STROŠKOVNI NAČRT OPERACIJE

Operacije morajo imeti realen stroškovni načrt. Partnerji morajo pri oblikovanju stroškovnika operacije slediti načelom ekonomičnosti, učinkovitosti ter primerljivosti (tržno primerljive ponudbe). Stroški morajo biti realni in ustrezni (glede na aktivnosti in rezultate operacije).

Sofinanciranje iz sredstev CLLD je lahko minimalno 20.000 EUR ter največ 300.000 EUR (EKSRP in ESRR) in največ 200.000 EUR (ESPR).

Stroški operacije so razdeljeni po stroškovnih kategorijah in se planirajo skladno z načrtovanimi aktivnostmi in časovnim okvirom za izvedbo aktivnosti.

Stroški operacije so upravičen izdatek operacije, če so nastali in so bili plačani v času izvedbe posamezne faze operacije ter so bili vključeni v poročilo o izvedbi operacije in v rokih

predloženi v pregled vodilnemu partnerju LAS (BSC Kranj). V stroškovnem načrtu se opredeli tudi poraba sredstev po letih.

Lokalne skupnosti morajo zagotoviti sredstva za izvedbo operacij v Proračunih/načrtih razvojnih programov občin, javni zavodi morajo imeti zagotovljena sredstva v potrjenih planih dela, finančnih načrtih ali drugih ustreznih dokumentih. Zasebni in nevladni sektor predloži izjave o zagotavljanju finančnih sredstev za izvedbo operacije.

POMEMBNO:
Upravičeni stroški za EKSRP,ESPR in ESRR se v določenih stroškovnih postavkah razlikujejo.

32. POROČANJE O IZVEDENIH OPERACIJAH VODILNEMU PARTNERJU LAS

Dobitniki poročajo o izvedenih operacijah vodilnemu partnerju LAS, in sicer morajo poročila (vsebinska, finančna) predložiti vodilnemu partnerju LAS 45 dni pred potekom faze/operacije. V vlogi vlagatelji navedejo do kdaj bodo fazo/operacijo zaključili.

Operacija lahkjo traja največ 36 mesecev po odobritvi s strani nacionalnega nivoja (odločba EKSRP, ESPR), pogodba (ESRR). Upravičenci se lahko odločijo za krajši čas izvedbe operacij.

Za sredstva EKSRP, ESRR, ESPR velja, da se zahtevki za povračilo sredstev, v kolikor se operacija zaključi pred rokom (datumom) zapisanim v vlogi, lahko vložijo v vnovčenje na nacionalni nivo pred potekom rokov zapisanim v vlogi.

POMEMBNO:
Poročilo o zaključeni fazi/operaciji mora biti predloženo LAS 45 dni pred potekom faze/operacije. Opracije lahko trajajo najdlje do 30.5.2023.

33. PODPORA UPRAVLJALSKE STRUKTURE – VODILNEGA PARTNERJA LAS

Vodilni partner LAS (BSC Kranj) vlagateljem (vodilnemu partnerju/partnerjem) operacije ter zainteresiranim deležnikom območja LAS zagotavlja informacije in podporo pri razvoju operacij ter pripravi vlog ter informacije in podporo v času izvedbe operacij.

V času priprave vlog vodilni partner LAS (BSC Kranj) zagotavlja:

- informacije o programu CLLD in pozivu LAS,
- informacije o pripravi operacij ter predložitvi vlog,
- organizacijo in izvedbo informativnih delavnic o pozivu LAS (datumi in lokacije bodo objavljeni na spletni strani LAS),
- odgovore na vprašanja deležnikov (ustno - osebna srečanja in po telefonu - in na spletni strani LAS),
- objavo informacij o izbranih in potrjenih operacijah LAS ter izvedbi operacij LAS.

Kontaktni podatki vodilnega partnerja LAS Gorenjska košarica:

BSC, poslovno podporni center, d.o.o., Kranj
Cesta Staneta Žagarja 37
4000 Kranj

Telefon: 04 281 72 30
E pošta: las@bsc-kranj.si
Spletna stran: www.las-gorenjskakosarica.si

Kontaktne osebe: Vodilni partner LAS – BSC Kranj:

Domen Bekš, vodja programa CLLD
TEL: 04/ 281 72 37
E: domen.beks@bsc-kranj.si

ZUPAN Nina
T: 04/ 281 72 46
E: nina.zupan@bsc-kranj.si

34. POMOČ VLAGATELJEM PRI PRIPRAVI VLOG NA JAVNI POZIV LAS ZA IZBOR OPERACIJ CLLD

Priporočamo, da se vlagatelji v času, ko je poziv odprt dogovorijo za osebno srečanje z vodilnim partnerjem LAS BSC Kranj.

Le ta bo vlagateljem nudil vse informacije o pozivu, pripravi vlog, posebnostih skladov EKSRP, ESRR in ESPR.

V času trajanja javnega poziva LAS odgovarja na vprašanja:

- po elektronski pošti na naslov LAS: las@bsc-kranj.si,
- po telefonu: 04 281 72 37 ali 04 281 72 46,
- osebno na sedežu LAS (BSC Kranj, Cesta Staneta Žagarja 37, 4000 Kranj), po predhodnem dogovoru.

Čas za vprašanja potencialnih prijaviteljev (vlagateljev/vodilnih patnerjev in partnerjev) poteče 5 delovnih dni pred potekom roka za oddajo vlog. Potem LAS odgovorov na vprašanja ne posreduje več.

Informacije o načrtovanih informativnih delavnicah in najpogostejša vprašanja in odgovori nanje bodo objavljeni na spletni strani: www.las-gorenjskakosarica.si.

35. SPREMEMBE JAVNEGA POZIVA LAS

LAS si pridržuje pravico do sprememb javnega poziva, vloge, prilog… skladno s spremenjenimi navodili EU skladov, navodili nacionalnega nivoja, sklepi organov LAS ipd.

Morebitne spremembe javnega poziva bodo objavljene na spletni strani LAS: www.las-gorenjskakosarica.si .

3. DEL NAVODIL:

PRIJAVA VLOG NA JAVNI POZIV LAS

ZA IZBOR OPERACIJ LAS

IN

OCENJEVANJE VLOG PRISPELIH NA JAVNI POZIV LAS ZA

IZBOR OPERACIJ

36. PRIJAVA OPERACIJE CLLD

36.1. POSTOPEK PRIJAVE OPERACIJE CLLD

Predložitev operacij poteka kadar je objavljen Javni poziv. To pomeni, da se vloge lahko predložijo ves čas odprtja javnega poziva, pri čemer pa morajo vlagatelji predložiti vlogo in dokumentacijo skladno z objavljenim Javnim pozivom na spletni strani LAS Gorenjska košarica.

Vloga –vzorec prijavnice z obveznimi prilogami so pripravljeni in objavljeni ločeno za vsak sklad EU sklad posebej (EKSRP, ESRR in ESPR).

Za vsak EU sklad (EKSRP, ESRR in ESPR) se odda vloga s prilogami za posamični EU sklad.

POMEMBNO:
Vloge za posamični EU sklad (EKSRP, ESRR in ESPR) se razlikujejo, zato bodite pozorni, da boste izpolnili pravo vlogo (za EU sklad, za katerega pripravljate vlogo).

LAS bo operacije programa CLLD izbral prek javnega poziva za izbor operacij LAS.

Roki za oddajo vlog za posamezni EU sklad (EKSRP, ESRR in ESPR) ni nujno, da so enotni in se lahko razlikujejo glede na EU sklad.

LAS bo ocenil in izbral za financiranje tiste vloge - operacije, ki bodo prispele do roka za oddajo vlog.

Roki za oddajo vlog na posamezni poziv LAS bodo objavljeni na spletni strani LAS Gorenjska košarica.

36.2. RAZPISNA DOKUMENTACIJA JAVNEGA POZIVA ZA IZBOR OPERACIJ CLLD

Razpisna dokumentacija za prijavo na javni poziv je objavljena na spletni strani LAS www.las-gorenjskakosarica.si.

Razpisna dokumentacija vsebuje:
- javni poziv za predložitev operacij,
- obrazec vloga za prijavo operacije na javni poziv,
- obrazec finančni načrt operacije,
- vzorec pogodbe med LAS in vodilnim partnerjem,
- navodila za pripravo in izvedbo operacij CLLD v programskem obdobju 2014–2020 na območju LAS Gorenjska košarica,vzorec Pogodbe o pravicah in obveznostih upravičenca pri izvajanju operacije, sofinancirane iz sredstev CLLD pri LAS Gorenjska košarica.

POMEMBNO:
Priporočamo, da vlagatelji pred oddajo vloge preberejo strateške dokumente, še posebej to velja za Strategijo LAS Gorenjska košarica.

36.3. ODDAJA VLOGE NA JAVNI POZIV LAS ZA IZBOR OPERACIJ CLLD

Vlogo vlagatelji oddajo po pošti (priporočeno z razvidno uro in datumom oddaje na pošti) ali osebno (vsak delovni dan od 8.00 do 15.00 ure) do rokov navedenih na spletni strani: www.las-gorenjskakosarica.si.

Operacije, ki bodo predložene po roku za oddajo vlog navedenem na spletni strani LAS Gorenjska košarica, bodo zavrnjene.

Prijavitelj - vodilni partner operacije mora vlogo posredovati na naslov:

BSC, poslovno podporni center, d.o.o., Kranj
Cesta Staneta Žagarja 37
4000 Kranj

s pripisom: »**NE ODPIRAJ – VLOGA NA JAVNI POZIV LAS«** ter nazivom in naslovom pošiljatelja.

Primer kuverte:

Naziv in naslov pošiljatelja BSC, poslovno podporni center, d.o.o., Kranj Cesta Staneta Žagarja 37 4000 KRANJ **»NE ODPIRAJ – VLOGA NA JAVNI POZIV LAS«**

Vloga se vlaga v enem pisnem izvodu in v elektronski obliki, oboje na obrazcu, ki je del razpisne dokumentacije. Elektronska različica vloge (oddana na CD-rom ali USB ključu) mora biti enaka (identična) vlogi v papirnati obliki. V primeru odstopanja velja tiskana verzija.

Elektronska oblika mora vsebovati:

- izpolnjeno vlogo v nezaščiteni Word datoteki s prilogo finančni načrt v nezaščiteni Excel datoteki in vsemi obveznimi prilogami, kot jih določa ta javni poziv ali kot so navedene v vlogi,
- skenirano ustrezno ločeno celotno vlogo (podpisano, žigosano) z vsemi prilogami k vlogi.

Celotno zahtevano dokumentacijo v elektronski obliki je potrebno ustrezno ločeno skenirati in vsebinsko ustrezno poimenovati po aktivnostih in projektnih partnerjih (npr. vloga, finančni načrt, informativna ponudba 1, povpraševanje informativna ponudba 1, informativna ponudba 2, povpraševanje informativna ponudba 2, naravovarstveno soglasje, kulturnovarstveno soglasje, gradbeno dovoljenje, dokazilo o registraciji, NRP, lokacijska informacija, izjava vodilnega partnerja, izjava partnerja v operaciji, izjava De minimis,…).

POMEMBNO:
Če vlagatelj ne posluje z žigom, priloži posebno izjavo ali to dopiše.
Vloge in priloge podpisujejo zakoniti zastopniki vlagateljev.

36.4. KAKO IZPOLNITI VLOGO NA JAVNI POZIV ZA IZBOR OPERACIJ CLLD

Pišite jasno, s preprostimi besedami, uporabljajte kratke opise in se držite omejitev glede dolžine besedil (kjer je to navedeno), izpolnite vsa zahtevana poglavja.

Dovolj časa posvetite zbiranju obveznih prilog za naložbe (investicija, oprema) ter zbiranju ponudb za načrtovane stroške/izdatke. Vse ponudbe morajo vsebovati naziv operacije in morajo biti datirane pred datumom oddaje vloge na poziv LAS. Ponudbi mora biti priloženo tudi povpraševanje ali zapis o povpraševanju.

POMEMBNO:

Vlogam obvezno priložite ponudbe in povpraševanje oz. zapis o povpraševanju.

Priporočamo, da oddate popolno vlogo. Dopolnitve ne bodo možne za vsebinsko dopolnitev vloge. Dopolnitve bodo izjemoma dovoljene le v primeru, če se ugotovi, da pomotoma ni bila priložena obvezna priloga.

POMEMBNO:
Vloge, ki ne bode imele izpolnjenih vseh poglavij vloge, priloženih izpolnjenih, podpisanih in žigosanih prilog ter priložene papirnate in elektronske vloge bodo zavrnjene.

36.5. OBRAZEC VLOGA S PRILOGAMI

Obrazec vloga s prilogami (za vsak EU sklad EKSRP, ESRR in ESPR) je objavljen na spletni strani LAS Gorenjska košarica www.las-gorenjskakosarica.si .

37. OCENJEVANJE OPERACIJ

37.1. POSTOPEK OCENJEVANJA IN IZBORA OPERACIJ CLLD

Ocenjevanje vlog poteka v več korakih in pri tem sledi načelom transparentnosti, enake obravnave in preprečevanja konflikta interesov.

Pri pripravi vloge upoštevajte merila, skladno s katerimi bo posamezna vloga tudi ocenjena.

Vloge tako z vidika formalne ustreznosti in popolnosti vlog kot z vidika vsebinske in finančne ustreznosti oceni ocenjevalna komisija LAS.

Postopek ocenjevanja operacij, izvede ocenjevalna komisija in poteka v dveh fazah:

1. **<u>faza: preverjanje administrativne ustreznosti in upravičenosti</u>**

   Vsak predlog operacije mora izpolnjevati merila administrativne ustreznosti in upravičenosti. Tiste vloge - operacije, ki v celoti izpolnjujejo merila administrativne ustreznosti in upravičenosti, bodo predmet ocenjevanja kakovosti. Če administrativno preverjanje razkrije neskladnosti v vsebinskem delu vloge, bo vloga zavrnjena kot vloga, ki ni primerna z administrativnega vidika, brez zahteve po pojasnilih ali dopolnitvi. Če vlogi pomotoma ni priložena katera od obveznih prilog, bodo vlagatelji pozvani k dopolnitvi vlog. Vse administrativno popolne vloge ocenjevalna komisija oceni z vidika kakovosti.

   Prijavitelji lahko popravljeno vlogo ponovno oddajo do enega od naslednjih rokov.

2. **<u>faza: ocenjevanje kakovosti</u>**

   Operacije, ki so ocenjene kot administrativno ustrezne in upravičene, se ocenjujejo glede na kakovost po naslednjih merilih: prispevek k strategiji LAS (vizija, cilji, naloge strategije, zasledovanje horizontalnih ciljev, območje izvajanja operacije, inovativnost operacije, medsektorsko sodelovanje, usklajenost operacije (aktivnosti, rezultati, kazalniki), trajnost projekta, ustvarjanje novih delovnih mest, socialna vzdržnost – vključevanje ranljivih ciljnih skupin, okoljska trajnost – vpliv na okolje, območje Triglavskega narodnega parka, ustvarjanje novih podjetij (ESPR)). Podrobno so predstavljena v 3. delu navodil, v 2. poglavju.

LAS ima pravico v času ocenjevanja operacije zahtevati, da vlagatelji (vodilni partnerji) operacije predložijo dodatne informacije, dokumente.

37.1.1. PREVERITEV FORMALNE USTREZNOSTI IN POPOLNOSTI VLOG PREJETIH NA JAVNI POZIV ZA IZBOR OPERACIJ CLLD

<u>PRVA FAZA – PREVERJANJE ADMINISTRATIVNE USTREZNOSTI IN UPRAVIČENOSTI</u>

Predlog operacije, vložen na javni poziv, se v 1. fazi preveri z vidika preverjanja administrativne ustreznosti (popolnosti vloge) in upravičenosti za sofinanciranje ter zajema sledeče:

ADMINISTRATIVNA USTREZNOST IN POPOLNOST		Opombe
1. Kuverta je pravilno označena (vsebuje pravilno navedbo prijavitelj, oznako NE ODPIRAJ - JAVNI POZIV LAS in navedbo naslovnika)	Da/ne	Če ne, zavrniti
2. Prijava je prispela v rokih določenih z javnim pozivom	Da/ne	Če ne, zavrniti
3. Vloga je predložena v tiskanem izvirniku	Da/ne	Če ne, zavrniti
4. Vlogi je priložena kopija v elektronski obliki (skenirana vloga izvirnika)	Da/ne	Če ne, zavrniti
5. Vloga je oddana na predpisanem obrazcu v izvirniku.	Da/ne	Če ne, zavrniti
6. Vloga je podpisana in ožigosana, kjer se to zahteva. Priložene vse priloge, ki so del vloge (izjave prijavitelja ali partnerjev in druge priloge, navedene v vlogi za prijavo)	Da/ne	Če ne, zavrniti
7. Projekt se začne in zaključi v rokih predvidenih z javnim pozivom	Da/ne	Če ne, zavrniti
8 . Projekt se izvaja na območju LAS, kot je določen v javnem pozivu	Da/ne	Če ne, zavrniti
9. Operacija predvideva prijavitelja in najmanj dva partnerja.	Da/ne	Če ne, zavrniti
10. Vlogi je priloženo pravnomočno gradbeno dovoljenje, če je to potrebno za izvedbo operacije.	Da/ne	Če ne, zavrniti
IZLOČITVENI KRITERIJI		Opombe
11. Operacija vidno prispeva k vsaj enemu cilju SLR	Da/ne	Če ne, zavrniti
12. Operacija naslavlja problem, ki je na območju LAS pomemben, njeni učinki in rezultati pa prispevajo k doseganju ukrepa SLR, ki ga operacija naslavlja (njen prispevek pri tem ni zgolj zanemarljiv)	Da/ne	Če ne, zavrniti
13. Večina dejavnosti operacije prispeva k predvidenemu rezultatu operacije, ki pomeni rešitev problema, kot ga naslavlja operacija (njihov prispevek pri tem ni zgolj zanemarljiv)	Da/ne	Če ne, zavrniti
14. Večina dejavnosti operacije, njihovi učinki in rezultati operacije je izvedljivih	Da/ne	Če ne, zavrniti
15. Sofinanciranje operacije v večjem delu zaprošenih sredstev je gospodarno in smotrno glede na rezultate operacije in njen prispevek k ukrepu SLR, ki ga naslavlja	Da/ne	Če ne, zavrniti
16. Prihodki prijavitelja in partnerjev so v zadnjem oddanem letnem poročilu višji, kot višina sredstev, ki jih predvideva (zaproša) vsak za izvedbo operacije	Da/ne	Če ne, zavrniti
17. Partnerstvo operacije kot celota izkazuje sposobnost izvedbe operacije	Da/ne	Če ne, zavrniti

Vsa merila administrativne ustreznosti in popolnosti in upravičenosti vključno z merili za izločitev morajo biti izpolnjena in označena z DA. Prijavitelja se pozove k dopolnitvi če:

- Vlogi ni priložena kopija v elektronski obliki (točka 4.)

- Vloga ni podpisana ali ožigosana, kjer se to zahteva (točka 6.)

- Vlogi niso priložene vse priloge, ki so del vloge (točka 6.)

- Vlogi ni priloženo pravnomočno gradbeno dovoljenje, če je to potrebno za izvedbo operacije (točka 10).

LAS vlagatelja pozove k dopolnitvi vloge v določenem roku, ki ne sme biti krajši od treh dni. Dopolnitev je namenjena naknadni predložitvi obveznih prilog, ki vlogi pomotoma niso bile predložene. Dopolnitev ne more spreminjati izpolnjene vloge (obrazca) in ne more spreminjati vsebinskega ali finančnega vidika že predlagane operacije.

Če bo katerokoli polje označeno z NE (tudi po morebitni dopolnitvi, kjer ta pride v poštev) bo operacija zavrnjena. Operacija v tem primeru ne bo predmet nadaljnjega ocenjevanja z vidika kakovosti.

LAS ima pravico, da prijavitelja pozove k predložitvi dodatnih dokazil, izjav ali pojasnil glede izpolnjevanja pogojev s strani prijavitelja ali partnerja, če oceni, da je to potrebno. Če prijavitelj dodatnih dokazil, izjav ali pojasnil ne poda, LAS oceni vlogo po lastni presoji.

Samo vloga, ki je popolna, administrativno ustrezna, upravičena in skladna z javnim pozivom in predpisi, se uvrsti v 2. fazo ocenjevanja.

37.1.2. OCENJEVANJE VLOG (VSEBINSKI IN FINANČNI VIDIK)

DRUGA FAZA – OCENJEVANJE KAKOVOSTI

Predlogi operacij, ki se uvrstijo v 2. fazo, se oceni z vidika sledečih meril:

	Maksimalno število točk
PRISPEVEK K DOSEGANJU HORIZONTALNIH CILJEV	3
• Operacija vidno pozitivno prispeva k vsaj dvema horizontalnima ciljema, k drugim ciljem pa je njen prispevek nevtralen – 3 točki • Operacija vidno pozitivno prispeva k enemu horizontalnima ciljema, k drugim ciljem pa je njen prispevek nevtralen – 2 točki • Prispevek operacije k vsem horizontalnim ciljem je nevtralen (oziroma zanemarljiv) – 1 točka • Prispevek operacije k vsaj enemu horizontalnemu cilju je vidno negativen – 0 točk *Horizontalni cilji so: (1) blaženje podnebnih sprememb in prilaganje nanje, (2) okolje, (3) inovacije ter (4)spodbujanje enakosti spolov in nediskriminacija.*	
OKOLJSKA TRAJNOST	2
• Operacija vidno prispeva k izboljšanju stanja okolja – 2 točke • Operacija ne prispeva k izboljšanju okolja in ne prispeva k njegovemu poslabšanju (prispeva torej k njegovi ohranitvi oziroma je prispevek zanemarljiv) – 1 točka • Operacija vidno prispeva k poslabšanju stanja okolja – 0 točk	
NOVA DELOVNA MESTA	10
• Operacija bo ustvarila dve ali več novih delovnim mest – 10 točk • Operacija bo ustvarila eno novo delovno mesto – 5 točk • Operacija ne ustvarja novih delovnih mest – 0 točk	

SOCIALNA VZDRŽNOST - VKLJUČEVANJE RANLJIVIH SKUPIN	*5*
• Operacija neposredno aktivno vključuje vsaj dvema ranljivi skupini – 5 točk • Operacija neposredno aktivno vključuje eno ranljivo skupino – 3 točke • Operacija aktivno ne vključuje nobene ranljive skupine – 0 točk *Strategiji lokalnega razvoja opredeljuje sledeče ranljive skupine: mladi do 35 leta starosti, starejši brezposelni, ženske, invalidi in druge osebe z omejitvami, upokojenci, tujci.* *Aktivna vključenost ranljive skupine pomeni, da njeni predstavniki v dejavnosti aktivno sodelujejo kot npr. se udeležijo delavnice, sodelujejo v akciji na terenu, itd. Aktivna vključenost ne pomeni posredovanje vabil ali obvestil predstavnikom ciljne skupine ali omogočanje storitve ciljni skupini, brez udeležbe njenih predstavnikov, itd.*	
VKLJUČENOST PARTNERJEV – ŠTEVILO IN RAZNOLIKOST PARTNERJEV	*5*
• Pri operaciji sodelujejo štirje ali več partnerjev, ki so med seboj neodvisne osebe, pri čemer: o so vključeni so vsi trije sektorji (javni, ekonomski/zasebni in nevladni) – 5 točk o sta vključena dva sektorja - 3 točke o je vključen samo en sektor – 0 točk • Pri operaciji sodelujejo trije partnerji , ki so med seboj neodvisne osebe, pri čemer: o so vključeni vsi trije sektorji (javni, ekonomski/zasebni in nevladni) – 4 točke o sta vključena dva sektorja - 2 točki o je vključen samo en sektor – 0 točk • Pri operaciji sodelujeta dva partnerja, ki sta med seboj neodvisni osebi, pri čemer: o sta vključena dva sektorja - 1 točka o je vključen samo en sektor – 0 točk *Partner v operacijo pomeni, da oseba pri zasnovi in izvedbi operacije aktivno sodeluje, izvede vsaj eno dejavnost operacije in tudi nosi del stroškov izvedbe operacije.* *Partner je neodvisna oseba, če ga ne obvladuje drug partner, če ga ni ustanovil drug partner, če nima istega ustanovitelja ali poslovodstva kot drug partner, če poslovodstvo ali ustanovitelj partnerja ni povezano s poslovodstvom ali ustanoviteljem drugega partnerja.*	
VKLJUČENOST PARTNERJEV V IZVAJANJE OPERACIJE IN FINANČNA PORAZDELITEV STROŠKOV	*5*
• Vloga vseh partnerjev je pomembna za operacijo*, vsakemu partnerju pripada vsaj 7% sredstev pridobljenih na javnem pozivu – 5 točk • Vloga vseh partnerjev je pomembna za operacijo*, vsaj enemu partnerju pripada manj kot 7% sredstev pridobljenih na javnem pozivu – 4 točk • Vloga vsaj enega partnerja je manj pomembna za operacijo**, vsakemu partnerju pripada vsaj 7% sredstev pridobljenih na javnem pozivu - 2 točki • Vloga vsaj enega partnerja je manj pomembna za operacijo**, vsaj enemu partnerju pripada manj kot 7% sredstev pridobljenih na javnem pozivu – 0 točk **Pri tem ni nujno, da imajo vsi partnerji tudi enako veliko vlogo v operaciji. Pomembnost partnerja se presoja glede na njihov prispevek k učinkom in rezultatom operacije.* *** To pomeni, da bi se operacija lahko izvedla tudi brez tega partnerja, pa to ne bi bistveno vplivalo na njene učinke in rezultate.*	
VPLIV NA OBMOČJE LAS	*5*

Neposredni učinki operacije bodo vidni v: • sedmih občinah na območju LAS ali več – 5 točke • šestih občinah na območju LAS – 4 točke • štirih ali petih občinah na območju LAS - 3 točke • dveh občinah na območju LAS - 2 točki • eni občini na območju LAS – 1 točka	
UTEMELJITEV PROBLEMA IN NJEGOVA POMEMBNOST	10
Operacija naslavlja problem*, ki je na območju LAS: • zelo pomemben oziroma ključnega pomena, tako da bi njegova rešitev bistveno prispevala k doseganju ukrepa SLR, ki ga operacija naslavlja, kar je utemeljeno z verodostojnimi in preverljivimi viri – 10 točk • zelo pomemben oziroma ključnega pomena, tako da bi njegova rešitev bistveno prispevala k doseganju ukrepa SLR, ki ga operacija naslavlja, kar je utemeljeno z manj verodostojnimi ali preverljivimi viri, a še vedno verjetno – 8 točk • delno pomemben, tako da bi njegova rešitev delno prispevala k doseganju ukrepa SLR, ki ga operacija naslavlja, kar je utemeljeno z verodostojnimi in preverljivimi viri – 6 točk • delno pomemben, tako da bi njegova rešitev prispevala k doseganju ukrepa SLR, ki ga operacija naslavlja, kar je utemeljeno z manj verodostojnimi ali preverljivimi viri, a še vedno verjetno – 4 točk • manj pomemben, tako da bi njegova rešitev v manjšem delu prispevala k doseganju ukrepa SLR, ki ga operacija naslavlja, kar je utemeljeno z verodostojnimi in preverljivimi viri – 2 točk • manj pomemben, tako da bi njegova rešitev v manjšem delu prispevala k doseganju ukrepa SLR, ki ga operacija naslavlja, kar je utemeljeno z manj verodostojnimi ali preverljivimi viri, a še vedno verjetno – 0 točke **Če operacija naslavlja več problemov, se točke dodelijo samo za problem, ki je ocenjen kot najmanj utemeljen in najmanj pomemben.*	
USTREZNOST DEJAVNOSTI OPERACIJE ZA DOSEGO PREDVIDENIH REZULTATOV	10
Dejavnosti operacije*: • so ustrezne, ker prispevajo k predvidenemu rezultatu, ki pomeni rešitev problema, kot ga naslavlja operacija, hkrati pa operacija predvideva tudi ustrezne rešitve v primeru težav pri izvajanju aktivnosti – 10 točk • so ustrezne*, ker prispevajo k predvidenemu rezultatu, ki pomeni rešitev problema, kot ga naslavlja operacija, operacija pa ne predvideva ustreznih rešitev v primeru težav pri izvajanju aktivnosti – 8 točk • so delno ustrezne, ker zgolj delno prispevajo k predvidenemu rezultatu, ki pomeni rešitev problema, kot ga naslavlja operacija, hkrati pa operacija predvideva tudi ustrezne rešitve v primeru težav pri izvajanju aktivnosti – 6 točk • so delno ustrezne, ker zgolj delno prispevajo k predvidenemu rezultatu, ki pomeni rešitev problema, kot ga naslavlja operacija, operacija pa ne predvideva ustreznih rešitev v primeru težav pri izvajanju aktivnosti – 3 točke **Dopustna so tudi manjša odstopanja, da določene dejavnosti, ne prispevajo k predvidenemu rezultatu, a za operacijo kot celoto niso bistvene.*	
SKLADNOST DEJAVNOSTI OPERACIJE, NJIHOVIH UČINKOV IN REZULTATOV	7
• Vse dejavnosti operacije, njihovi učinki in rezultati operacije* so med seboj logično povezani in sestavljajo smiselno celoto ter so izvedljivi – 7 točk • Večina dejavnosti operacije, njihovi učinki in rezultati operacije je med seboj logično povezanih in sestavljajo smiselno celoto ter so izvedljivi – 5 točk • Večina dejavnosti operacije, njihovi učinki in rezultati operacije je med seboj manj logično povezanih, nekateri odstopajo od smiselne celote, so pa izvedljivi – 3 točk • Večina dejavnosti operacije, njihovi učinki in rezultati operacije je med seboj ni logično povezanih in odstopajo od smiselne celote, so pa izvedljivi – 0 točk	

**Dopustna so tudi manjša odstopanja, če določene dejavnosti, učinki ali rezultati med seboj niso logično povezani, a za operacijo kot celoto niso bistveni.*	
FINANČNA UČINKOVITOST – USTREZNOST DODELJENIH SREDSTEV GLEDE NA REZULTATE	8
Sofinanciranje operacije je gospodarno in smotrno glede na rezultate operacije in njen prispevek k ukrepu SLR, ki ga naslavlja • v celotni višini zaprošenih sredstev* – 8 točk • v večjem delu zaprošenih sredstev, ne pa v celoti – 5 točk • v manjšem delu zaprošenih sredstev – 3 točke **Dopustna so tudi manjša odstopanja pri delu stroškov, ki niso bistvenega pomena za operacijo kot celoto.*	
FINANČNA UČINKOVITOST – USTREZNOST VREDNOSTI DEJAVNOSTI	5
• Stroški vseh dejavnosti so realno ocenjeni in smotrni glede na rezultate dejavnosti* - 5 točk • Večji delež stroškov dejavnosti je realno ocenjen in smoter glede na rezultate dejavnosti - 3 točk • Manjši delež stroškov dejavnosti je realno ocenjen in smoter glede na rezultate dejavnosti - 1 točki • Stroški vseh dejavnosti niso realno ocenjeni in smotrni glede na rezultate dejavnosti* - 0 točk **Dopustna so tudi manjša odstopanja pri delih dejavnosti, ki niso bistvenega pomena za operacijo kot celoto.*	
ZMOŽNOST PRIJAVITELJA IN PARTNERJEV ZA IZVEDBO OPERACIJE	8
Pretekle redne dejavnosti prijavitelja in partnerjev: • izkazujejo ustrezno vlogo prijavitelja in partnerjev v partnerstvu operacije in partnerstvo kot celota izkazuje sposobnost izvedbe operacije – 8 točk • ne izkazujejo ustrezne vloge prijavitelja in partnerjev v partnerstvu operacije, partnerstvo kot celota pa še vedno izkazuje sposobnost izvedbe operacije – 5 točk • izkazujejo ustrezno vlogo prijavitelja in partnerjev v partnerstvu operacije, partnerstvo kot celota zgolj delno izkazuje sposobnost izvedbe operacije – 2 točke • ne izkazujejo ustrezne vloge prijavitelja in partnerjev v partnerstvu operacije, partnerstvo kot celota zgolj delno izkazuje sposobnost izvedbe operacije – 1 točka	
TRAJNOST OPERACIJE	12
Rezultati operacije bodo po zaključku operacije: • dostopni še vsaj pet let* in so za to tudi zagotovljena sredstva, če je to za takšno dolgoročno uporabo rezultatov potrebno - 12 točk • dostopni še vsaj tri leta* in so za to tudi zagotovljena sredstva, če je to za takšno dolgoročno uporabo rezultatov potrebno - 10 točk • dostopni še vsaj pet let*, sredstva za to, pa do zgolj delno zagotovljena, če je to za takšno dolgoročno uporabo rezultatov potrebno – 7 točk • dostopni še vsaj tri leta*, sredstva za to, pa do zgolj delno zagotovljena, če je to za takšno dolgoročno uporabo rezultatov potrebno – 4 točke • nedostopne ali pa sredstva za dolgoročno uporabo rezultatov, če so ta potrebna, niso zagotovljena. **Dostopnost rezultatov operacija pomeni, da operacija predvideva ohranitev rezultatov tudi po njenem zaključku. Način ohranitve rezultatov je odvisen od narave in vsebine dejavnosti operacije, pomeni pa, da bodo npr. izdelki operacije na enak način dostopni ciljni skupini še naprej ali da se bodo nadaljevalo izvajanje tistih dejavnosti operacije, ki neposredno prispevajo k rezultatom in podobno*	
INOVATIVNOST OPERACIJE	5

Predlagana operacija: • prinaša na območje LAS določeno storitev ali izdelek, ki ga na območju LAS do sedaj ni bilo – 5 točk • pomeni nadgradnjo določene že obstoječe storitve ali izdelka na območju LAS – 2 točki • ne prinaša nobene nove storitve ali izdelka na območje ČAS in tudi ne pomeni nadgradnje že kakšne obstoječe storitve ali izdelka *Inovativnost pomeni novo storitev, nov izdelek, nov pristop, nov model ali nov program, ki ga na območju LAS do sedaj ni bilo ali jih bistveno nadgrajuje.*	
MAKSIMALNA MOŽNA OCENA OPERACIJE	**100**

Dodatno merilo za operacije, ki se izvajajo na območju Triglavskega narodnega parka:

IZVAJANJE OPERACIJE NA OBMOČJU TRIGLAVSKEGA NARODNEGA PARKA	10
Predlagana operacija: • se v celoti ali skoraj v celoti izvaja na območju Triglavskega narodnega parka – 10 točk • se v pretežnem delu izvaja na območju Triglavskega narodnega parka – 7 točk • se v manjšem (a ne povsem zanemarljivem delu) izvaja na območju Triglavskega narodnega parka – 5 točk • se ne izvaja v celoti na območju Triglavskega narodnega parka (ali pa je del izvajanja na tem območju zanemarljiv) – 0 točk	

Dodatno merilo za operacije, ki zaprosijo za sofinanciranje iz ESPR:

USTVARJANJE NOVIH PODJETIJ:	10
Predlagana operacija: • bo ustvarila dve ali več novih podjetij – 10 točk • bo ustvarila eno novo podjetje – 5 točk • ne bo ustvarila novih podjetij – 0 točk.	

Doseganje vsakega merila se točkuje. Maksimalno število točk je 100 točk oz. 110 točk pri operacijah (projektih), ki se izvajajo v celoti na območjih iz ZTNP-1 ali ki se financirajo iz ESPR. Maksimalno število točk za operacije ki se v celoti izvajajo na območjih iz ZNTP-1 in ki se financirajo iz ESPR je 120 točk.

Spodnja meja, ki jo mora operacija doseči, da se lahko sofinancira, znaša **50 točk**. Če operacija ne doseže 50 točk, se zavrne. Pri operacijah, ki dosegajo ta prag in se predlagajo za sofinanciranje iz EKSRP ali ESPR, ocenjevalna komisija preveri še izpolnjevanje dodatnih meril, na podlagi katerih se določi višina sofinanciranja operacije:

STOPNJE SOFINANCIRANJA OPERACIJ IZ EKSRP	
- operacija nima dodane vrednosti: 50 % sofinanciranje - operacija ima vsaj tri elemente operacij z dodano vrednostjo: 75 % sofinanciranje - operacija ima pet elementov operacij z dodano vrednostjo: 85 % sofinanciranje *Elementi operacij z dodano vrednostjo so: skupni interes (izkazan širši javni interes za dejavnosti ali rezultate operacije), skupina upravičencev (dejavnosti ali rezultata operacije so dostopni širši skupini upravičencev iz več kot petih občin iz območja LAS), dostop javnosti do rezultatov operacije, inovativne značilnosti operacije na*	

lokalni ravni in integrirana operacija (operacija pri kateri sodelujeta dva ali več partnerjev).	
MAKSIMALNA MOŽNA STOPNJA SOFINANCIRANJA OPERACIJE, SOFINANCIRANE IZ EKSRP	**85 %**

STOPNJE SOFINANCIRANJA OPERACIJ IZ ESPR	
- operacija se izvaja za lastni interes in se po zaključku tudi trži: 50 % sofinanciranje - operacija je povezana z malim priobalnim ribolovom: 80 % sofinanciranje - operacija zagotavlja javni dostop in izpolnjuje enega od sledečih pogojev: je v javnem interesu, ima skupnega upravičenca ali ima inovativne značilnosti na lokalni ravni: 85 % sofinanciranje - operacija je v javnem interesu, je splošno dostopna in se ne trži: 100 % sofinanciranje	
Zahtevani pogoji iz 9. točke 75. člena Uredbe CLLD	
Izraženost javnega interesa (razvidnost skozi vsebino operacije)	DA/NE
Lokalna inovativnost (nove rešitve, nova ponudba, metode, storitve ...)	DA/NE
Skupni upravičenec	DA/NE
MAKSIMALNA MOŽNA STOPNJA SOFINANCIRANJA OPERACIJE, SOFINANCIRANE IZ ESPR	**100 %**

Ne glede na zgornja merila, delež sofinanciranja operacije iz sklada ESPR dokončno določi Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljevanju ARSKTRP).

Sofinancirajo se operacije z doseženim višjim številom točk, pri čemer se upoštevajo razpoložljiva sredstva in se sofinanciranje odobri za operacije po lestvici od najvišje ocene navzdol. Če je operacija ocenjena z več kot 50 točkami in izpolnjuje pogoje za sofinanciranje, je pa zaprošen znesek za izvedbo operacije višji od razpoložljivih sredstev, se sredstva ne dodelijo, razen če prijavitelj na predlog upravnega odbora LAS zniža višino zaprošenega zneska najmanj do višine razpoložljivih sredstev, pri čemer se zaveže operacijo še vedno izvesti, kot predvideno v vlogi (in doseči vse predvidene rezultate in kazalnike), del neodobrenih sredstev pa kriti iz lastnih ali drugih virov.

Če več operacij doseže enako število točk, se upošteva večje število doseženih točk pri naslednjih merilih po vrstnem redu:

- Ali projekt ustvarja nova delovna mesta?
- Je iz projekta razvidno aktivno sodelovanje več sektorjev (javni sektor, zasebni (gospodarski) in civilni (nevladni) sektor)?
- Koliko območja projekt pokriva?

Če med operacijami, ki so dosegle enako število točk, tudi po zgornjih merilih ni razlik, se upošteva vrstni red popolno prispelih vlog.

37.1.3. IZBOR OPERACIJ PREJETIH NA JAVNI POZIV ZA IZBOR OPERACIJ CLLD

Skladno s pozivom je minimalno število točk, ki jih mora na ocenjevanju prejeti operacija 50 točk, da pride v ožji izbor za sofinanciranje operacij iz sredstev CLLD.

POMEMBNO:

Vloge, ki bodo ocenjene z manj kot 50 točkami, ne morejo pridobiti sredstev CLLD.

Upravni odbor LAS bo po prejetju ocen operacij s strani ocenjevalne komisije obravnaval vse vloge ocenjene nad 50 točk in se odločil o potrditvi operacij z morebnimi dodatnimi pogoji, ki jih mora izpolniti vlagatelj pred dokončno potrditvijo vloge za sofinanciranje ali zavrnitvi vloge s priporočili za izboljšanje vlog (t. i. odložena vloga).

Sofinanciranje iz sredstev CLLD pridobijo operacije z doseženim višjim številom točk, pri čemer se upoštevajo razpoložljiva sredstva javnega poziva LAS in se sofinanciranje odobri za operacije po lestvici od najvišje ocene navzdol. LAS si pridržuje pravico, da sredstva strategije razdeli na podlagi javnega poziva za izbor operacij v večih rokih.

Odločitev o potrditvi operacije za sofinanciranje s sredstvi EKSRP, ESRR ali ESPR sprejme Upravni odbor LAS, ki se odloči o odobritvi ali zavrnitvi operacije ter o višini prispevka iz EU skladov (EKSRP, ESRR ali ESPR), upoštevajoč kakovost operacij in prispevek k ciljem programa. Izbrane operacije obravnava in potrdi Skupščina LAS.

LAS predloži operacije v potrditev pristojnim organom(ARSKTRP in MGRT), ki dokončno odločijo o izboru operacije za sofinanciranje s sredstvi (EKSRP, ESRR ali ESPR).

Nacionalni nivo bo obravnaval vse vloge potrjene za sofinanciranje s sredstvi (EKSRP, ESRR ali ESPR). Nacionalni nivo ima pravico, da posamezne operacije ne potrdi za sofinanciranje iz sredstev EKSRP, ESRR ali ESPR ter da določi nižjo stopnjo sofinanciranja operacije, kot jo je potrdil LAS.

37.1.4. OBVESTILO O IZBORU OPERACIJ

Skladno z odločitvijo LAS bo LAS vlagatelja (vodilnega partnerja) seznanil z odločitvijo o odobritvi ali zavrnitvi operacije ter o višini prispevka iz EU skladov (EKSPR, ESRR ali ESPR) v 30 dneh po odločitvi LAS. Upravičencem se izdajo sklepi o potrditvi operacije za financiranje s sredstvi CLLD.

Nacionalni nivo bo vlagatelje o potrditvi/zavrnitvi operacije za sofinanciranje s sredstvi CLLD obvestil z izdajo odločbe ARSKTRP (za sredstva EKSRP ali ESPR) ali s pogodbo MGRT (za sredstva ESRR). Nacionalni organi o potrditvi operacij in sklenitvi pogodb o donaciji/izdaji odločb o donaciji za posamezne operacije obvestijo LAS.

Vlagatelji so dolžni sodelovati z LAS in nacionalnimi organi v postopku pred dokončno potrditvijo operacije.
Vsaka vloga (operacija), ki ni potrjena za sofinanciranje iz sredstev LAS se lahko prijavi na naslednji Javni poziv za izbor operacij.

37.1.5. POGODBA MED LAS IN DOBITNIKI OPERACIJ

LAS bo na podlagi prejetih pogodb (za izbrane operacije iz sredstev ESRR (MGRT) in prejetih

odločb za izbrane operacije iz sredstev EKSRP IN ESPR (ARSKTRP) z dobitniki izbranih operacij sklenil pogodbo med LAS in dobitniki, kjer bodo opredeljeni postopki sodelovanja LAS in dobitnikov pri izvedbi operacij, vrednotenju operacij ter revizijah.

37.1.6. REŠEVANJE PRITOŽB – IZBOR OPERACIJ

Možnost ugovora na izbor operacij (LAS): Prijavitelji vlog imajo, v kolikor se z odločitvijo LAS o neizboru vloge ne strinjajo, možnost vložitve ugovora na izbor operacij za sofinanciranje iz sredstev LAS v 8 dneh od prejema sklepa LAS.

Pritožbo obravnava skupščina LAS in odločitev o pritožbi sprejme najkasneje v 30 dneh od vložitve pritožbe. V primeru pritožbe se postopki glede izbora operacije, za katero je vložen ugovor, ustavijo do odločitve skupščine LAS.

Možnost ugovora na izbor operacij (nacionalni nivo):
Prijavitelji vlog ter upravičenci operacij imajo možnost pritožbe na ustrezne nacionalne organe.

4. DEL NAVODIL:

UPRAVIČENOST IZDATKOV

OPERACIJ CLLD

38. PRAVNI OKVIR PROGRAMA CLLD

Vse operacije morajo slediti pravilom in pravnim aktom, ki določajo delovanje programa CLLD (EU in nacionalna zakonodaja) ter strateškim dokumentom.

Vlagatelji/dobitniki morajo pri pripravi in izvedbi operacij upoštevati:

- zakonodajo EU: Kohezijske uredbe za programsko obdobje 2014–2020 (Splošne uredbe in druge dokumente za kohezijsko politiko ter posamične uredbe ter druge dokumenti za EU sklade EKSRP, ESRR, ESPR,
- nacionalno zakonodajo: nacionalno Uredbo CLLD, nacionalno zakonodajo, ki se dotika vsebinskega in finančnega dela priprave in izvedbe operacij (npr. naravna in kulturna dediščina, gradnja objektov ...), navodila za upravičene stroške CLLD, navodila za obveščanje javnosti (za EKSRP, ESRR, ESPR), zakon o javnem naročanju, pravila državnih pomoči (de minimis) ter drugo nacionalno zakonodajo (npr. zakon o računovodstvu …).

Strateški okvir programa CLLD:

- Evropa 2020: Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast, Sporočilo komisije COM (2010) 2020 končno,
- Program razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020,
- Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2014–2020,
- Operativni program za izvajanje Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v Republiki Sloveniji za obdobje 2014–2020,
- Strategija LAS Gorenjska košarica 2014–2020.

39. SPLOŠNA UPRAVIČENOST IZDATKOV PROGRAMA CLLD

Stroški/izdatki v programu CLLD (velja za vse 3 sklade EU EKSRP, ESRR, ESPR) so upravičeni, če:

- so tesno povezani z izvedbo projekta in opredeljeni v operaciji,
- so v skladu z dobrim finančnim poslovanjem, zlasti z načelom učinkovitosti in uspešnosti ter ima operacija zaprto finančno konstrukcijo,
- nastanejo in so plačani v času upravičenosti izdatkov (od datuma začetka operacije po prejemu odločbe ARSKTRP/pogodbe MGRT do zaključka operacije/faze operacije, izjema splošni stroški EKSRP in ESPR),
- so nastali na upravičenem območju LAS (skladno s pravili za sklade EKSRP, ESRR in ESPR),
- so vodeni v ločenih računovodskih evidencah ter jih dokazujejo izvirni dokumenti,
- je pri izbiri zunanjih izvajalcev v celoti upoštevan Zakon o javnem naročanju,
- so za naložbo (oprema, investicija) ob oddaji vloge pridobljena in priložena vsa dovoljenja, soglasja za izvedbo naložbe ter je pri izvedbi naložbe in drugih aktivnosti operacije upoštevana vsa področna zakonodaja,
- so pri promociji – komunikaciji upoštevana vsa določila navodil za obveščanje in označevanje,
- so bili spredloženi v poročilu o izvedenih aktivnostih faze/operacije (pred potekom roka zaključka faza/operacije ter jih je potrdil vodilni partner LAS in nacionalni organi.
- niso bili/bodo financirani iz drugih javnih virov (lokalni, nacionalni, EU, drugi donacijski viri).

40. MAKSIMALNI UPRAVIČENI STROŠKI OPERACIJE IN SOFINANCIRANJE IZ DONACIJSKIH SREDSTEV CLLD

Vsaka operacija ima upravičene in neupravičene stroške, pri čemer je sofinanciranje iz donacijskih sredstev CLLD za EKSRP 85 % neto upravičenih stroškov, ESRR 80 % neto upravičenih stroškov, ESPR 50, 85 ali 100 % neto upravičenih stroškov (za del, ki ga sofinancira CLLD). V primeru presežnih upravičenih stroškov le te v celoti, poleg DDV financira partner v operaciji.

Priporočamo, da partnerji realno planirajo proračun operacije. V primeru, da bodo pri izvedbi operacij nastali nižji neto upravičeni stroški kot so zapisani v vlogi, bodo ta sredstva za partnerje in za LAS izgubljena (izjemoma je možna sprememba projekta – z obrazložitvijo). V primeru, da bodo pri izvedbi operacije nastali višji neto upravičeni stroški kot zapisani v vlogi, donacijska sredstva ostajajo enaka kot zapisana v vlogi (izjemoma je možna sprememba projekta – z obrazložitvijo).

POMEMBNO:

Priporočamo, da partnerji realno planirajo proračun operacije.

41. ZBIRANJE PONUDB IN JAVNO NAROČANJE V OPERACIJAH CLLD

Vlagatelji (vodilni partner/partnerji) so dolžni za vse operacije izvajati postopke zbiranja ponudb skladno z EU pravili in Zakonom o javnem naročanju. Celoten postopek izbire izvajalca mora biti priložen zahtevku za izplačilo.

Pravila javnega naročanja veljajo za vse vlagatelje iz javnega, zasebnega in nevladnega (civilnega) sektorja.

Kršenje pravil javnega naročanja pomeni, da vlagatelj/dobitnik zaradi kršenja navedenih pravil ne dobi povrnjenih donacijskih sredstev (ne glede na to ,da so bila dela/storitve izvedena).

ARSKTRP, MGRT in drugi nacionalni organi preverjajo pravilnost izvedbe celotnega postopka javnega naročila, in sicer:

- ali je upravičenec zavezanec po ZJN (vsi dobitniki morajo upoštevati ZJN ne glede na to, ali prihajajo iz javnega, zasebnega ali civilnega (nevladnega) sektorja,
- ali je izbran ustrezen postopek javnega naročila,
- pregled razpisne dokumentacije,
- mejne vrednosti za objavo na portalih javnih naročil in/ali Uradnem listu EU,
- pregled izbranega postopka javnega naročila,
- prejem, odpiranje in ocenjevanje ponudb,
- oddaja javnega naročila in objava obvestila o oddaji javnega naročila,
- pravno varstvo postopkov,
- pogodba sklenjena z izbranim izvajalcem,
- oddaja ponudbe s podizvajalcem.

V primeru, da so prejete ponudbe nižje od prvotno zaprošenih sredstev (proračun operacije) se donacijska sredstva ustrezno zmanjšajo, v primeru višjih ponudb od prvotno zaprošenih sredstev (proračun operacije) pa upravičenci ne morejo pridobiti višjih sredstev, kot je planirano s proračunom operacije.

V primeru, da so ponudbe nižje od prvotno zaprošenih sredstev, bodo na postavki (npr. za naložbo) ostala določena sredstva. Le teh ni možno porabiti za drug namen, razen v primeru odobritve LAS in nacionalne ravni. Če prošnje za spremembo ne bodo dokazale nujnosti sredstev za izvedbo aktivnosti v operaciji, bodo sredstva za operacijo v izvedbi in LAS izgubljena. **Zato je nujno, da partnerji realno planirajo proračun operacije**.

42. NAVZKRIŽJE INTERESOV

Vlagatelji (vodilni partner/partnerji) se morajo izločiti iz vseh postopkov odločanja za izbor izvajalcev storitev, naložb v okviru operacij LAS, če so s potencialnimi izvajalci kakorkoli povezani (osebne, družinske ali poslovne povezave).

Program CLLD ne dovoljuje, da isti izvajalec (ali ista oseba, ki je lastnik večih podjetij) v isti operaciji izvaja več storitev/naložb.

Ni dovoljeno, da partnerji v okviru istega partnerstva (operacije) izvajajo storitve/naložbe za drugega partnerja, ki je partner v operaciji LAS.

Ni dovoljeno, da je v primeru t. i. malih naročil izvajalec organizacija, katerega lastnik je naročnik.

43. UPRAVIČENO OBMOČJE IZVAJANJA OPERACIJ CLLD

Vlagatelji (vodilni partner/partnerji) so dolžni za vse operacije zagotoviti, da **se izvajajo le na območju, ki je upravičeno za posamezen sklad EKSRP, ESRR in ESPR.**

Tako velja, da za sredstva EKSRP operacije ne smejo potekati v mestu Kranj in Jesenice, za sredstva TNP je upravičeno območje izvajanja le območje TNP skladno z Zakonom o TNP (ob tem velja, da se posamične operacije izvajajo delno v TNP, delno na drugih upravičenih območjih LAS), za sredstva ESRR pa velja, da se operacije izvajajo v 30 urbanih naseljih z urbanimi funkcijami.

Za sklad ESPR se operacije lahko izvajajo na območju celotnega LAS.

44. NEUPRAVIČENI STROŠKI V OPERACIJAH CLLD

44.1. NEUPRAVIČENI STROŠKI V OPERACIJAH CLLD SPLOŠNO

Neupravičeni stroški v operacijah CLLD (velja za vse tri sklade EU: EKSRP, ESRR in ESPR) so naslednji:

- vsi stroški nastali in plačani pred upravičenim obdobjem izvajanja operacije ali po preteku rokov za izvedbo operacije,
- stroški materiala, opreme in storitev namenjenih za zasebno rabo,
- splošni upravni stroški,
- obresti na dolgove,
- davek na dodano vrednost,
- stroški priprave vloge (operacije),
- stroški priprave zahtevkov za izplačilo (povrnitev upravičenih stroškov za izvedene aktivnosti v operaciji CLLD),
- rabljena oprema in mehanizacija,
- štipendije in nagrade,
- naročnine na časopise in drugo periodiko,
- stroški izobraževanj in usposabljanj, ki niso neposredno povezani z aktivnostmi operacije,
- stroški izdelave dokumentacije, študij, analiz, ocen, strategij in drugih podobnih raziskav, kadar niso neposredno povezani z določeno operacijo,
- stroški naložb(opreme, investicije) in drugih aktivnosti, če niso neposredno povezani z aktivnostmi operacije,
- stroški promocije – komunikacije, če pri izdelkih niso upoštevana navodila za obveščanje za posamezen sklad (EKSRP, ESRR, ESPR) in če presegajo 20 % upravičenih stroškov faze/operacije,
- stroški faze/operacije, če niso v rokih, zahtevanih s strani vodilnega partnerja LAS, predloženi v pregled in potrditev,
- stroški faze/operacije, če so financirani iz drugih virov (lokalni, nacionalni, EU, drugi donacijski viri),
- stroški operacije, za katere niso predložena ustrezna dokazila oz. ta nimajo vseh predpisanih elementov ali niso razumljiva ter tisti, ki niso nastali pri izvajanju posamezne aktivnosti faze/operacije.

44.2. DODATNA NEUPRAVIČENOST STROŠKOV EU SKLAD ESPR

Za sklad ESPR velja, da so skladno z 11. členom Uredbe 508/2014/EU neupravičene še naslednje operacije oz. stroški povezani z izvedbo teh operacij:

- operacije, ki povečujejo ribolovno zmogljivost plovila, ali oprema, ki povečuje zmožnost plovila za odkrivanje rib,
- gradnja novih ribiških plovil ali uvoz ribiških plovil,
- trajno ali začasno prenehanje ribolovnih dejavnosti, razen če ni v tej uredbi določeno drugače,
- raziskovalni ribolov,
- prenos lastništva podjetja,
- neposredno obnavljanje staleža, razen če je to s pravnim aktom Unije izrecno določeno kot ohranitveni ukrep ali v primeru poskusnega obnavljanja staleža.

45. UPRAVIČENI STROŠKI V OPERACIJAH CLLD EU SKLAD EKSRP IN ESPR

V programu CLLD za EU sklada EKSRP in ESPR poznamo naslednje **vrste stroškov:**

- stroški dela,
- stroški materiala, naložb in storitev,
- stroški nakupa zemljišč.

45.1. STROŠKI DELA

V ta sklop sodijo stroški plač in druge vrste plačil za opravljeno delo (podjemne pogodbe, avtorske pogodbe, honorarno delo, študentsko delo), povezano izključno s predmetno operacijo.

45.2. STROŠKI DELA ZAPOSLENIH PRI PARTNERJIH V OPERACIJI CLLD

Stroški plač ter druga povračila stroškov so upravičeni do sofinanciranja, kadar v okviru izvajanja posamezne aktivnosti operacije nastanejo stroški dela nosilca, partnerja ali njegovih zaposlenih v zvezi z delom na operaciji.

Zajemajo:

- plače z vsemi pripadajočimi davki in prispevki delavca in delodajalca – v celoti ali pa v deležu dela na operaciji,
- povračila stroškov v zvezi z delom (prehrana med delom, prevoz na delo in z dela, potni stroški) – v celoti ali pa v deležu dela na operaciji,
- nadomestila plače (boleznine do 30 dni, dopust),
- premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja (če je za delodajalca zakonsko obvezno, v nasprotnem primeru ni upravičen strošek),
- drugi osebni prejemki v skladu z veljavno zakonodajo (regres za letni dopust ipd. v primeru delnega dela na operaciji v sorazmernem deležu).

Stroški, ki niso upravičeni do sofinanciranja, so:

- prispevki za zavarovalne premije, kot npr. življenjska, nezgodna in druga zavarovanja, drugo dodatno zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, prostovoljno zavarovanje,
- odpravnine,
- solidarnostne pomoči,
- različne bonitete,
- letne stimulacije in druge nagrade,
- jubilejne nagrade.

45.3. STROŠKI SLUŽBENIH POTOVANJ ZAPOSLENIH PRI PARTNERJIH OPERACIJE CLLD

Povračila stroškov potovanj in dnevnic, povezanih z operacijo lahko upravičenec uveljavlja samo za pri njem zaposlene osebe.
Podlaga za upravičenost stroška je potni nalog. Praviloma velja, da je treba izbrati najbolj ekonomičen oziroma racionalen način prevoza in bivanja.
Dnevnice za potovanje in bivanje so upravičen strošek, če jih upravičenec zaposlenim dejansko tudi izplača.

Časovnica/poročilo o opravljenem delu(z izračunom urne postavke in upravičenega zneska) mora vsebovati:

- ime in priimek zaposlene osebe,
- natančen opis opravljenih del po datumih,
- število dejansko opravljenih ur na posamezen datum,
- izračun urne postavke,
- podpis zaposlene osebe,
- ime in priimek odgovorne osebe delodajalca,
- podpis in žig delodajalca,
- datum.

Izračun urne postavke je:

II BRUTO plača zaposlenega
število vseh efektivno opravljenih ur v mesecu (brez ur odsotnosti z dela)

Za izračun upravičenega zneska je potrebno dobljeno urno postavko pomnožiti s številom ur, ki so bile opravljene za operacijo v mesecu.

Strošek dela, ko je upravičenec fizična oseba s.p., se izračuna tako, da se v časovnico vpiše bruto plača, ter izbere % za prispevek delodajalca.

Podatki se pridobijo iz REK obrazca, saj plačilne liste ni. Časovnica mora biti izpolnjena v skladu z navodili.

Dokazila o nastanku stroškov:

Dokazila za preverjanje upravičenosti stroškov so naslednja:

- kopija plačilne liste oz. obračunski list zaposlenih,
- pravilno izpolnjen potni nalog (v primeru službenega potovanja),
- kopije pogodb o zaposlitvi z morebitnimi aneksi ali drug pravni akt, s katerim je zaposlena oseba razporejena na delo na operaciji,
- časovnice/poročila o opravljenem delu z izračunom urne postavke,
- izdelki, ki so rezultat določenih aktivnosti (tiskani material, CD, zapisniki sestankov, liste prisotnih, programi dogodkov, časovnice, fotografije, dokumentacija o zbiranju ponudb ipd.).

Dokazila o plačilu:

- dokazila o plačilu vseh stroškov delodajalca (bančni izpis plačilnih nalogov, izpis UJP …),
- in kopija REK obrazca.

45.4. STROŠKI DELA ZUNANJIH IZVAJALCEV – AVTORSKA POGODBA, HONORARNO DELO, POGODBA O DELU, ŠTUDENTSKA NAPOTNICA

To so stroški dela, ki jih izvedejo **zunanji izvajalci** in **zajemajo:**

- delo po avtorski pogodbi,
- honorarno delo,
- delo po podjemni pogodbi,
- delo prek študentskega servisa.

Dokazila o nastanku stroškov:

Dokazila za preverjanje upravičenosti stroškov so naslednja:

- kopija pogodbe o honorarnem delu,

- kopija avtorske pogodbe,
- kopija podjemne pogodbe,
- napotnica študentskega servisa in kopija računa študentskega servisa,
- obračun (avtorskega) honorarja,
- časovnice/poročila o opravljenem delu,
- izdelki, ki so rezultat določenih aktivnosti (tiskani material, CD, zapisniki sestankov, liste prisotnih, programi dogodkov, časovnice, fotografije, dokumentacija o zbiranju ponudb ipd.).

Dokazila o plačilu:

- dokazila o plačilu vseh stroškov delodajalca (bančni izpis plačilnih nalogov, izpis UJP, …)
- in kopija REK obrazca (skladno z zakonodajo)

45.5. STROŠKI MATERIALA, NALOŽB STORITEV IN OPREME

V ta sklop sodijo stroški nastali z izvedbo operacije. Gre za stroške nakupov materiala, nove opreme in strojev, najema opreme, gradnja nepremičnin, stroški promocije operacije, stroški obveščanja javnosti o operaciji in druge storitve.

Stroški se izkazujejo z izdanimi računi, ki morajo vsebovati podrobno specifikacijo nabavljenega materiala ali popis opravljenih del.

Če na računu ni podrobne specifikacije se lahko priloži tudi dobavnica ali naročilnica, če je iz računa razviden sklic na te dokumente.

Obveznost izdaje računa in njegove sestavine določa Zakon o davku na dodano vrednost (ZDDV-1), Slovenski računovodski standardi (SRS2006) in Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1).

Obvezni podatki na računu, kateri je izdan drugemu podjetju so:

- kraj in datum izdaje računa,
- zaporedna številka, ki omogoča identifikacijo računa,
- naziv, naslov, matična številka, davčna številka in identifikacijska številka za DDV (če je izdajatelj vpisan v register zavezancev za DDV) dobavitelja blaga ali storitev,
- naziv, naslov, matična številka, davčna številka naročnika ter identifikacijsko številko za DDV (če je naročnik dolžan obračunati DDV),
- količino in vrsto dobavljenega blaga oz. obseg in vrsto opravljenih storitev,
- datum, ko je bila opravljena dobava blaga oz. ko je bila opravljena storitev ali datum, ko je bilo opravljeno predplačilo,
- cena na enoto brez DDV ter kakršnakoli znižanja cen in popusti, ki niso vključena v ceno na enoto,
- davčna osnova, od katere se obračuna DDV po posamezni stopnji oziroma na katero se nanaša oprostitev,
- stopnja in znesek DDV,
- klavzula o oprostitvi DDV (*DDV ni obračunan na podlagi 1. odstavka 94. člena ZDDV-1 (nismo zavezanci za DDV)* ali *DDV ni obračunan na podlagi Zakona o davku na dodano vrednost (nismo zavezanci za DDV)*. Davek v tem primeru ne sme biti obračunan ali naveden na računu.

Obvezni podatki na računu, ki je izdan osebi brez podjetja so:

- datum izdaje računa,
- zaporedna številka, ki omogoča identifikacijo računa,
- naziv, naslov, davčna in identifikacijska številka (če ste vpisani v register DDV zavezancev) dobavitelja blaga ali storitev,
- prodajna vrednost blaga oz. storitve z vključenim DDV ter znesek vračunanega DDV.

Dokazila o nastanku stroškov:

Dokazila za preverjanje upravičenosti stroškov so naslednja:
- kopija računa, elektronskega računa oziroma e-računa za kupljen material, kupljeno ali najeto opremo in izvedene storitve, potrjen s strani LAS,
- kopije pogodb z zunanjimi izvajalci, kadar se računi nanašajo na pogodbo,
- kopije naročilnic ali ponudb, ki so bili podlaga za izdajo računa,
- kopija končne gradbene situacije, potrjene s strani upravičenca, izvajalca in nadzornika del, v primeru gradnje,
- fotografije stanja na terenu pred gradnjo kot tudi med samimi fazami in po zaključku gradnje, ki dokazujejo opravljeno delo oziroma izvedeno storitev,
- projekt izvedenih del,
- knjigo obračunskih izmer, v primeru vseh vrst gradenj in rekonstrukcij, v skladu z zakonom, ki ureja graditev objektov,
- v primeru postopka javnega naročanja vso dokumentacijo o izvedenem javnem naročilu,
- izdelki, ki so rezultat določenih aktivnosti (npr. tiskani materiali, prezentacije s predavanj, druga tiskana gradiva, kjer je to smiselno).

Dokazila o plačilu:
- bančni izpis plačilnih nalogov,
- izpis UJP,
- blagajniški prejemek,
- kompenzacije, asignacije, pobot ...,
- konto kartica izdajatelja računa v primeru, da iz dokazila ni razviden sklic plačila.

45.6. STROŠKI NAKUPA ZEMLJIŠČ

Nakup zemljišča je upravičen strošek, če obstaja neposredna povezava s cilji zadevne operacije. Potrebno je pridobiti tudi potrdilo oziroma poročilo uradno priznanega cenilca z ustrezno licenco ali pooblaščenega uradnega organa, da cena zemljišča ne presega tržne vrednosti.

Stroški nakupa zemljišč lahko predstavljajo največ 10% upravičenih stroškov za zadevno operacijo.

Dokazila o nastanku stroškov:

Dokazila za preverjanje upravičenosti stroškov za nakup zemljišč so naslednja:
- cenitveno poročilo uradno priznanega cenilca z ustrezno licenco oziroma ocenjevalca nepremičnin,
- kopija overjene kupoprodajne pogodbe v obliki notarskega zapisa oz. v drugih primerih s podpisom, overjenim pri notarju, tako da je primerna za vknjižbo v zemljiško knjigo,
- vpis lastništva v zemljiško knjigo.

Dokazila o plačilu:
- dokazilo o plačilu kupnine.

Svetujemo, da se strošek uveljavlja pri zadnjem zahtevku v kolikor je operacija razdeljena v dve fazi.

45.7. STROŠKI ZUNANJIH IZVAJALCEV – SPLOŠNI STROŠKI

V to kategorijo stroškov spadajo vsi stroški opravljenih storitev arhitektov, inženirjev in svetovalcev, za pridobitev gradbene, projektne oziroma tehnične dokumentacije, stroški za svetovanje v zvezi z okoljsko in ekonomsko trajnostjo, vključno s stroški za študije izvedljivosti, za geodetska in agronomska dela, za arheološka izkopavanja in arheološki nadzor ter za nadzor nad izvedbo gradbenih in obrtniških del. Ti stroški so upravičeni, če so neposredno povezani s pripravo in izvedbo naložbe.

Ti stroški lahko predstavljajo največ 10 % upravičenih stroškov operacije.

Dokazila o nastanku stroškov:

Dokazila za preverjanje upravičenosti stroškov so naslednja:
- kopija računa, elektronskega računa oziroma e-računa za opravljene storitve, potrjen s strani LAS,
- kopije pogodb z zunanjimi izvajalci, kadar se računi nanašajo na pogodbo,
- kopije naročilnic ali ponudb, ki so bili podlaga za izdajo računa,
- v primeru postopka javnega naročanja vso dokumentacijo o izvedenem javnem naročilu,
- izdelek, ki je rezultat opravljene storitve (PGD dokumentacija mora biti priložena že ob oddaji vloge).

Dokazila o plačilu:
- bančni izpis plačilnih nalogov,
- izpis UJP,
- blagajniški prejemek,
- kompenzacije, asignacije, pobot ...,
- konto kartica izdajatelja računa v primeru izdanih e-računov ter v primeru, da iz dokazila ni razviden sklic plačila.

45.8. DOKAZILA O PLAČILU – UPRAVIČENOST STROŠKOV CLLD SPLOŠNO

Vsako plačilo določenega stroška mora biti dokazano z ustreznim dokazilom o plačilu.
Dokazila o plačilih morajo biti potrjena s strani banke (podpis in žig). Izjema je izpis UJP, ki že vsebuje podpis in žig. Lahko je priložen tudi izpis iz elektronskega bančništva za že izvršena/odobrena plačila.
Vsa dokazila o plačilu morajo vsebovati natančen sklic na številko računa, ki se plačuje, oz. mora biti na njih naveden sklic, ki ga je navedel izdajatelj računa; ustrezen je tudi sklic na predračun, ponudbo, naročilnico ipd.

Smiselno enako velja tudi za sklice pri plačilih plače, avtorskih honorarjih. Vsi ti dokumenti pa morajo biti v takšnem primeru priloženi v zahtevku za izplačilo, sicer ustrezna preveritev izplačila ni mogoča.

Če pri administrativni kontroli zahtevka ni mogoče jasno ugotoviti, ali je bil račun v resnici plačan (npr. ni sklica), potem lahko upravni delavec zahteva od LAS tudi dostavo ustrezne konto kartice izdajatelja računa, zato da se lahko ugotovi, ali je bil znesek plačila nakazan na račun izdajatelja računa in izdan račun zaprt.

Pri plačilu z gotovino je potrebno upoštevati določila Pravilnika o izvajanju Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 141/06, 46/07, 102/07, 28/09, 101/11, 24/12, 32/12 – ZdavP-2E, 19/13, 45/14, 97/14 in 39/15). Pri plačilnem prometu med pravnimi osebami (gospodarske družbe, zavodi, društva, s.p., dopolnilne dejavnosti …) velja omejitev plačila z gotovino na 420 EUR.

46. UPRAVIČENI STROŠKI ESRR V OPERACIJAH CLLD

46.1. SPLOŠNA UPRAVIČENOST STROŠKOV ESRR V OPERACIJAH CLLD

Za sklad ESRR veljajo Navodila Organa upravljanja o upravičenih stroških, kjer so za posamezno vrsto upravičenih stroškov navedeni pogoji upravičenosti in vsa potrebna dokazila, ki jih je potrebno predložiti.

Stroški in izdatki so lahko upravičeni, če:

- so z operacijo neposredno povezani, so potrebni za njeno izvajanje in so v skladu s cilji operacije,
- so dejansko nastali, npr. za dela, ki so opravljena, za storitve, ki so bile izvedene, za blago, ki je bilo dobavljeno,
- so pripoznani v skladu s skrbnostjo dobrega gospodarja,
- nastanejo in so plačani v obdobju upravičenosti,
- temeljijo na verodostojnih knjigovodskih listinah in drugih listinah,
- so v skladu z veljavnimi pravili Unije in nacionalnimi predpisi.

Dokaz, da je strošek oziroma izdatek nastal, sta račun ali eRačun in dokazilo o plačilu upravičenca, ki dokazuje, da je bil račun dejansko plačan (kopija transakcijskega računa upravičenca, potrdilo o bremenitvi računa ali druga knjigovodska listina enakovredne narave).

Upravičenec LAS-u in nacionalnim organom dostavi originalno dokumentacijo, ki jo skrbnik pogodbe pri posredniškemu organu fotokopira in označi »kopija je enaka originalu«, ter vrne originalno dokumentacijo upravičencu **ALI** fotokopije verodostojnih knjigovodskih listin, ki so opremljene s pečatom upravičenca »kopija je enaka originalu« ali s pisno potrditvijo odgovorne osebe upravičenca.

V primeru eRačuna to ni potrebno.

Dokazila o upravičenosti stroška:

- dokazila so verodostojne listine (pogodbe, dokazila o opravljenem postopku in druge podlage za izstavitev računa),
- dokazila o opravljeni storitvi ali dobavi blaga,
- računi ali eRačuni oziroma verodostojne knjigovodske listine,
- dokazila o plačilu (izjeme so določene v drugi in tretji točki 13.b člena Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015).

Za namene preverjanj upravljanja v skladu s 125. členom Uredbe 1303/2013/EU se lahko smiselno zahtevajo tudi dodatna dokazila.

Dokazovanje upravičenosti stroškov oziroma izdatkov je dolžnost upravičenca.

Podpisniki dokumentacije se navedejo ob prvem posredovanju zahtevka za izplačilo in ob vsakokratnem zahtevku, če se le-ti spremenijo.

eRačun je račun, ki ga izdajatelj računa za dobavljeno blago ali izvedene storitve izda svojemu dolžniku oziroma prejemniku računa v elektronski obliki in enakovredno zamenjuje račun v papirni obliki. Izdajatelj eRačuna mora biti vpisan v register izdajateljev eRačunov.

Dokaz, da je strošek oziroma izdatek nastal, sta račun ali eRačun in dokazilo o plačilu upravičenca, ki dokazuje, da je bil račun dejansko plačan (kopija transakcijskega računa upravičenca, potrdilo o bremenitvi računa ali druga knjigovodska listina enakovredne narave).

Za namen preverjanj upravljanja v skladu s 125. členom Uredbe 1303/2013/EU upravičenci ob izdaji zahtevka za izplačilo stroškov predložijo obvezna dokazila, kot so opredeljena v 4. delu navodil, poglavje 8.

POMEMBNO: POSAMEZEN ZAHTEVEK ZA POVRAČILO SREDSTEV ESRR (ZZI) NE SME BITI NIŽJI OD 5.000 EUR (zahteva nacionalne ravni, LAS GK – zahtevek ne sme biti nižji od 20.000 EUR (vrednost faze ne sme biti nižja od 20.000 EUR).

46.2. UPRAVIČENI STROŠKI ESRR V PROGRAMU CLLD PO VRSTAH STROŠKOV

V programu CLLD (ESRR) poznamo naslednje **vrste stroškov:**

- stroški dela zaposlenih v operacijah CLLD in povračila stroškov v povezavi z delom,
- stroški informiranja in komuniciranja,
- stroški investicij (nakup in gradnja nepremičnin, nakup nezazidanih zemljišč, oprema in duga opredmetena osnovna sredstva, investicije v neopredmetena sredstva),
- stroški uporabe osnovnih sredstev (amortizacija nepremičnin in opreme),
- stroški storitev zunanjih izvajalcev.

46.2.1. STROŠKI DELA ZAPOSLENIH V OPERACIJAH CLLD IN POVRAČILA STROŠKOV V POVEZAVI Z DELOM (ESRR)

46.2.1.1. STROŠKI PLAČ ZAPOSLENIH V OPERACIJAH CLLD (ESRR)

Pogoji upravičenosti:

Stroški plač ter druga povračila stroškov v zvezi z delom zaposlenih na operaciji so upravičeni do sofinanciranja. Kot zaposlene se razume osebe, ki so z upravičencem sklenile pogodbo o zaposlitvi.

Kadar NPU nastopa v vlogi upravičenca na operacijah lahko uveljavlja (sorazmerne) stroške plač za zaposlene, ki opravljajo dela in naloge, povezane z vodenjem in administracijo operacij, vendar največ do višine 3 % celotnih upravičenih stroškov operacije.

Zaposleni lahko dela na operaciji polni delovni čas. Polni delovni čas pomeni osem ur na dan, pet dni v tednu, kar v povprečju znese 174 ur v mesecu. V primeru, da ima oseba sklenjeno pogodbo o zaposlitvi (bodisi za določen ali nedoločen čas) in dela na operaciji polni delovni čas, je upravičen strošek njegova plača ter druga povračila stroškov v zvezi z delom v celoti.

V primeru, da zaposleni dela na projektu le del delovnega časa, se njegov strošek obračuna v sorazmernem deležu, z upoštevanjem obsega opravljenega dela. Osnova za določanje upravičenih izdatkov je mesečno število opravljenih ur na operaciji. Število opravljenih ur izhaja iz evidence opravljenega dela, ki jo mora upravičenec obvezno voditi posebej za vsako osebo, ki sodeluje na operaciji z delom delovnega časa.

Urna postavka se lahko izračuna na dva načina:

- na podlagi normativnega izračuna tako, da se upošteva povprečni mesečni fond ur (174 ur),
- ali na podlagi dejansko opravljenih ur v posameznem mesecu.

Število ur ne sme presegati omejitev, ki jih določa nacionalna zakonodaja.

Upravičeni stroški lahko zajemajo:

- plače in dodatke z vsemi pripadajočimi davki in prispevki delavca in delodajalca – v celoti ali pa v deležu dela na operaciji,

- povračila stroškov v zvezi z delom (prehrana med delom, prevoz na delo in z dela) – v celoti ali pa v deležu dela na operaciji,
- povračila in nadomestila (npr. boleznine do 30 dni), če delodajalec ne povrne stroškov dela iz drugih virov,
- druge osebne prejemke v skladu z veljavno zakonodajo (regres za letni dopust, odpravnine v skladu z 79. členom ZDR-1, ipd., v primeru delnega dela na operaciji v sorazmernem deležu),
- jubilejne nagrade v skladu z veljavno zakonodajo (če je za delodajalca zakonsko obvezno, v primeru delnega dela na operaciji v sorazmernem deležu),
- premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja (če je za delodajalca zakonsko obvezno).

Stroški, ki niso upravičeni do sofinanciranja, so:

- prispevki za druge zavarovalne premije, ki niso zakonsko določene, kot npr. življenjska, nezgodna in druga zavarovanja, drugo dodatno zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, prostovoljno zavarovanje,
- odpravnine (razen v primerih iz prejšnjega odstavka),
- solidarnostne pomoči,
- različne bonitete,
- letne stimulacije in druge nagrade,
- jubilejne nagrade (razen v primerih iz prejšnjega odstavka).

Dokazila:

- dokumentacija v postopku javnega natečaja oziroma postopka v skladu z veljavno zakonodajo (v primeru novih zaposlitev za operacijo v javnem sektorju),
- soglasje po ZUJF (za javni sektor),
- pogodba o zaposlitvi IN drug pravni akt (kadar to ni opredeljeno v pogodbi o zaposlitvi), s katerim je zaposlena oseba razporejena na delo na operaciji (ob prvem zahtevku za izplačilo in ko pride do spremembe),
- odločba/sklep o letnem dopustu ipd.,
- mesečna časovnica (v primeru, da gre za zaposlitev na operaciji za polni delovni čas, mesečna časovnica NI potrebna) in izpis iz evidence ur na operaciji (tj. evidenca izrabe delovnega časa). V kolikor zaposleni opravlja delo na več operacijah, izpolni skupno mesečno časovnico za vse operacije
- plačilni list ALI obračunski list za posamezni mesec,
- metodologija izračuna urne postavke z navedbo datuma izplačila in podpisom odgovorne osebe upravičenca,
- individualni REK obrazec in dokazilo o plačilu (izpis iz TRR o plačilu davkov in prispevkov FURS-u),
- dokazilo o plačilu zdravstvenega zavarovanja (izpis iz TRR),
- dokazilo o plačilu (izpis iz TRR o plačilu neto plače za posameznega zaposlenega).

46.2.1.2. STROŠKI SLUŽBENIH POTOVANJ V OPERACIJAH CLLD (ESRR)

Pogoji upravičenosti:

Povračila za stroške za službena potovanja na upravičenem območju LAS, povezanih z operacijo lahko upravičenec uveljavlja samo za pri njem zaposlene osebe.

Pravilo je, da je treba izbrati najbolj ekonomičen način prevoza in bivanja. Dnevnice za potovanje in bivanje so upravičen strošek, če jih upravičenec zaposlenim dejansko tudi izplača.

Če oseba potuje s svojim avtomobilom, se lahko stroški za prevoz priznajo do 18 odstotkov cene neosvinčenega motornega bencina – 95 oktanov za prevoženi kilometer v skladu s 173.

članom ZUJF.

Za vsako osebo posebej in vsako potovanje je treba predložiti pravilno izpolnjen potni nalog z vsemi priloženimi računi, tj. dokazili o nastalih stroških (hotelski račun, vozovnica itd.). Potovanje in njegov namen mora biti razviden tudi v časovnici osebe (kadar je zahtevana kot dokazilo).

Za zunanje sodelavce je treba stroške prevoza na upravičenem območju LAS in stroške hotelskih in restavracijskih storitev vključiti v pogodbo, ki je sklenjena z njimi in se uveljavlja pod kategorijo stroški storitev zunanjih izvajalcev.

Strošek nakupa tedenske/desetdnevne vinjete je lahko upravičen strošek le v primeru, da je namenjen izključno službenemu potovanju povezanem z operacijo (letne, polletne in mesečne vinjete praviloma niso upravičen strošek, razen v primerih, ko je nakup vinjete za daljše obdobje zaradi večjega števila potovanj v daljših časovnih obdobjih gospodarnejši od nakupa tedenske/desetdnevne vinjete).

Dokazila:
- pravilno izpolnjen potni nalog,
- obračun potnega naloga, s priloženimi vsemi računi oz. dokazili za nastale stroške (hotel, vozovnica, plačilo parkirnine, cestnina, tunelnina …),
- kopije dokazil o namenu in udeležbi (vabilo, zapisnik, lista prisotnosti, poročilo o službeni poti ...),
- račun za nakup letalske karte, račun za kotizacijo, račun za nastanitev in pravna podlaga za izdajo računa,
- dokazilo o plačilu.

46.2.2. STROŠKI INFORMIRANJA IN KOMUNICIRANJA

Stroški informiranja in komuniciranja so upravičeni stroški.

Primeri upravičenih stroškov informiranja in komuniciranja:
- stroški organizacije in izvedbe konferenc, seminarjev in simpozijev,
- stroški izdelave ali nadgradnje spletnih strani,
- stroški oglaševalskih storitev in stroški objav,
- stroški svetovanja na področju informiranja in komuniciranja,
- stroški oblikovanja, priprave na tisk, tiska in dostave gradiv,
- stroški nastopov na sejmih in razstavah,
- stroški založniških storitev,
- stroški zaračunljive tiskovine,
- drugi stroški informiranja in komuniciranja.

Dokazila:
- dokumentacija o postopku oddaje javnega naročila, če je upravičenec naročnik po zakonu, ki ureja javno naročanje oz. dokumentacija, zahtevana v pogodbi o sofinanciranju oz. v odločitvi o podpori v drugih primerih,
- pogodba ali naročilnica,
- račun,
- dokazilo o izvedbi (npr. natisnjen oglas, objava, naznanilo, posneta oddaja, kopija internetne strani, drug izdelek, vabilo na novinarsko konferenco/delavnico, seznam udeležencev oz. lista prisotnosti, fotografije itd.),
- dokazilo o plačilu.

46.2.3. STROŠKI INVESTICIJ (ESRR)

46.2.3.1. NAKUP IN GRADNJA NEPREMIČNIN

Nakup in gradnja nepremičnin sta upravičeni do sofinanciranja, če obstaja neposredna povezava med nakupom in ciljem aktivnosti v operaciji in če ta navodila in odločitev o podpori instrumenta ne določajo drugače.

Nakup zgradb

Pogoji upravičenosti:

Če med nakupom zgradbe in ciljem sofinancirane operacije obstaja neposredna povezava, predstavlja plačilo zgradbe upravičen izdatek, pod naslednjimi pogoji:

- cena za nakup zgradbe ne presega tržne vrednosti, določene v poročilu sodnega cenilca oziroma izvedenca ustrezne stroke (gospodaren nakup), ki ni starejše od od šestih mesecev,
- za izgradnjo, adaptacijo ali nakup zgradbe v zadnjih desetih letih niso bila dodeljena nepovratna javna sredstva ali nepovratna sredstva Skupnosti, ki bi pomenila podvajanje pomoči, ko gre za sofinanciranje nakupa iz sredstev kohezijske politike,
- izdano je ustrezno gradbeno dovoljenje za načrtovano dejavnost ali pisna zaveza upravičenca, da ga bo v določenem roku pridobil,
- namenska raba zgradbe mora biti zagotovljena najmanj 5 let po koncu operacije,
- zgradba je zgrajena v skladu z nacionalnimi predpisi.

POMEMBNO:
Davek na promet z nepremičninami, stoški nepremičninskega agenta, stroški notarja in vpisa v zemljiško knjigo niso upravičen strošek.

Dokazila:

- poročilo sodnega cenilca oziroma izvedenca ustrezne stroke, ki ni starejše od šestih mesecev,
- kopija overjene kupoprodajne pogodbe v obliki notarskega zapisa, tako da je primerna za vknjižbo v zemljiško knjigo,
- izpis iz zemljiške knjige, iz katerega je razvidno, da je predlog vložen oziroma potrjen in da ni nobenega drugega predloga za vpis v zemljiško knjigo, ki bi imel prednostni vrstni red in bi predlagatelju onemogočal vknjižbo lastninske pravice brez bremen, izpis pridobi skrbnik pogodbe sam, saj gre za vpogled v javne evidence,
- izjava s podpisom in žigom odgovorne osebe upravičenca, da za zgradbo, ki je predmet nakupa, v zadnjih desetih letih ni bilo dodeljenih javnih nepovratnih sredstev ali nepovratnih sredstev Skupnosti, ki bi pomenila podvajanje pomoči, ko gre za sofinanciranje nakupa iz sredstev kohezijske politike,
- dokazilo o plačilu kupnine.

Gradnja nepremičnin

Izdatki za gradnje lahko vključujejo plačila za vse dejavnosti v zvezi s pripravo in izvedbo gradbenih, obrtniških in instalacijskih del, vključno s projektno in investicijsko dokumentacijo.

Pogoji upravičenosti:

- nepremičnina se bo uporabljala za namen in v skladu s cilji, določenimi v operaciji,
- pridobljena so bila vsa dovoljenja za gradnjo nepremičnine, razen v primeru gradnje po FIDIC rumeni knjigi, gradnje po sistemu ključ in gradnje po inženiring pogodbah, kjer je treba gradbeno dovoljenje pridobiti tekom izvajanja operacije in pred začetkom gradnje,

- upoštevati je treba veljavno Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (to ne velja za zasebni sektor),
- upoštevati je treba zakonodajo in predpise s področja graditve objektov,
- če zemljišče, na katerem bo stavba zgrajena, ni v lasti upravičenca, mora biti med upravičencem in lastnikom zemljišča sklenjena pogodba o najemu, pogodba o ustanovitvi stavbne pravice, koncesijska pogodba ali drugo dokazilo v skladu z 9. členom Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (s trajanjem najmanj 5 let po zaključku operacije),
- izbor izvajalcev mora biti izveden skladno s postopki javnega naročanja, če je upravičenec naročnik po zakonu, ki ureja javno naročanje ali s postopki javno-zasebnega partnerstva, če je upravičenec javni partner po zakonu, ki ureja javno-zasebno partnerstvo.

Dokazila:
- dokazilo o lastništvu zemljišč (izpis iz zemljiške knjige, izpis pridobi skrbnik pogodbe sam, saj gre za vpogled v javne evidence), kopija sklenjene pogodbe o najemu, pogodbe o ustanovitvi stvarne služnosti, pogodbe o ustanovitvi stavbne pravice, koncesijske pogodbe ali drugo dokazilo v skladu z 9. členom Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti,
- pravnomočna gradbena dovoljenja, če je potrebno (vključno z vsemi morebitnimi spremembami), za enostavne objekte za katere gradbeno dovoljenje ni predpisano, se predloži dokazilo, da objekt ni v nasprotju s prostorskim aktom,
- dokumentacija v postopku oddaje javnega naročila, če je upravičenec naročnik po zakonu, ki ureja javno naročanje, dokumentacija v postopku javno-zasebnega partnerstva oz. dokumentacija, zahtevana v pogodbi o sofinanciranju oz. v odločitvi o podpori,
- pogodba o gradbenih delih,
- potrjene posamezne gradbene situacije, ki vsebujejo podatke o količinah in cenah izvedenih del, skupni vrednosti izvedenih del, prej izplačanih zneskih in znesku, ki ga je treba plačati na podlagi izstavljene situacije,
- končno poročilo/končna izjava (če je v pogodbi predvidena),
- uporabno dovoljenje in potrdilo o prevzemu (v kolikor obstaja),
- dokazilo o plačilu situacij.

46.2.3.2. NAKUP NEZAZIDANIH ZEMLJIŠČ

Pogoji upravičenosti:
Nakup nezazidanega zemljišča je upravičen do sofinanciranja iz ESRR pod naslednjimi pogoji:
- med nakupom nezazidanega zemljišča in cilji sofinancirane operacije mora obstajati neposredna povezava,
- ga potrdi organ upravljanja (v primeru velikih projektov ga poleg OU potrdi tudi EK) z odločitvijo o podpori,
- izdatki nakupa nezazidanega zemljišča ne smejo predstavljati več kakor 10 % skupnih upravičenih stroškov in izdatkov operacije; za propadajoče lokacije in za nekdanje industrijske lokacije, ki vključujejo stavbe, se ta odstotek poveča na 15 %; v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih lahko OU za operacije, povezane z ohranjanjem okolja, dovoli višji delež; kadar se s finančnimi instrumenti zagotavlja podpora končnim prejemnikom v zvezi z naložbami v infrastrukturo s ciljem, da se podprejo dejavnosti urbanega razvoja in urbane regeneracije, se odstotek poveča na 20 %;
- od sodnega cenilca oziroma izvedenca ustrezne stroke pridobljeno poročilo o tržni vrednosti zemljišča in ni starejše od šestih mesecev.

Pri operacijah, ki se izvajajo po pravilih državnih pomoči je upravičenost izdatkov nakupa nezazidanih zemljišč določena v prijavljeni shemi državne pomoči.

POMEMBNO:
Pri operacijah, kjer je predmet sofinanciranja tudi nakup nezazidanega zemljišča, je potrebno pred potrditvijo zadnjega zahtevka za izplačilo ponovno preveriti obračun deleža, ki ga predstavlja nakup nezazidanega zemljišča. V primeru, da je bil v zahteveku za izplačilo uveljavljen previsok delež izdatkov za nakup nezazidanega zemljišča, se mora zahtevati vračilo preveč izplačanih sredstev.

Dokazila:
- poročilo sodnega cenilca oziroma izvedenca ustrezne stroke, ki ni starejše od šestih mesecev,
- kopija overjene kupoprodajne pogodbe v obliki notarskega zapisa, tako da je primerna za vknjižbo v zemljiško knjigo,
- izpis iz zemljiške knjige, ki ga , iz katerega je razvidno, da je predlog vložen oziroma potrjen in da ni nobenega drugega predloga za vpis v zemljiško knjigo, ki bi imel prednostni vrstni red in bi predlagatelju onemogočal vknjižbo lastninske pravice brez bremen, izpis pridobi skrbnik pogodbe sam, saj gre za vpogled v javne evidence,
- dokazilo o plačilu kupnine.

46.2.3.3. OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA (V NADALJEVANJU OPREMA)

Izdatki nakupa opreme ali najema opreme so upravičeni, če so skladni s cilji operacije.

Nakup rabljene opreme ni upravičen strošek.

Nakup vozil je upravičen le v kolikor je neposredno povezan s cilji projekta in je nakup bolj racionalen od najema vozila.

Pogoji upravičenosti:
Oprema se uporablja za namen in v skladu s cilji, določenimi v operaciji.

Investicije v opremo
V to kategorijo sodijo izdatki za investicije v opremo, ki so neposredno povezane s cilji projekta. V tem primeru je lahko upravičen izdatek polna nabavna cena. Oprema, katerega posamična nabavna vrednost po dobaviteljevem obračunu ne presega vrednosti 500,00 EUR, se lahko v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi izkazuje skupinsko kot drobni inventar ali kot opredmeteno osnovno sredstvo (npr. računalniki, prenosniki, tablice, mobilni telefoni ipd.). Če nam osnovno sredstvo služi za opravljanje temeljne poslovne dejavnosti in se bo uporabljalo dlje kot eno leto, ga je potrebno opredeliti kot osnovno sredstvo (npr. računalnik, katerega vrednost je 400,00 EUR).

Nakup opreme, ki se uporablja kot podpora pri izvajanju projekta
V to kategorijo sodi nakup opreme, ki ni izključno povezana s cilji projekta in ki se ne uporablja 100 % samo za namen operacije. Primer za tako opremo je lahko nakup računalnikov, ki jih zaposleni uporabljajo tudi za druge aktivnosti upravičenca, ki niso del operacije. V tem primeru so kot upravičeni stroški lahko določijo stroški amortizacije v deležu uporabe za aktivnosti pri izvajanju operacije za obdobje trajanja operacije. Celotni stroški amortizacije so upravičeni, kadar je trajanje operacije enako ali daljše kot amortizacijska doba.

Najem opreme
V to kategorijo sodi najem opreme, ki je neposredno povezana s cilji projekta. Upravičen je znesek najema, ki ga najemnik plača najemodajalcu in je dokazan s potrjenim računom ali knjigovodsko listino enake dokazne vrednosti. Upravičenec mora dokazati, da je bil najem stroškovno najbolj učinkovit način za uporabo opreme. Če bi bili pri drugem načinu (na primer zakupu opreme) stroški nižji (kar dokazuje upravičenec), presežek stroškov ni priznan kot upravičen strošek.

Zakup (lizing)
Upravičen je znesek za zakup, ki ga zakupnik plača zakupodajalcu in je dokazan s potrjenim računom ali knjigovodsko listino enake dokazne vrednosti. Zakupnik mora predvsem dokazati, da je bil zakup stroškovno najbolj učinkovit način za uporabo opreme. Če bi bili pri drugem načinu (na primer najemu opreme) stroški nižji (kar dokazuje upravičenec), presežek stroškov ni priznan kot upravičen strošek.

Dokazila:
- dokumentacija o postopku oddaje javnega naročila, če je upravičenec naročnik po zakonu, ki ureja javno naročanje oz. dokumentacija, zahtevana v pogodbi o sofinanciranju oz. v odločitvi o podpori v drugih primerih,
- pogodba ali naročilnica,
- račun (navedba oznake, tipa opreme, v primeru sestavljenih naprav/proizvodnih linij natančna specifikacija posameznih komponent, ki sestavljajo celoto),
- dokazilo o dobavi opreme oziroma posamezne komponente v primeru sestavljenih naprav/proizvodnih linij (za dobave iz EU: dobavnica, tovorni list; v kolikor gre za uvoz: dobavnica, enotna upravna listina (EUL), tovorni list),
- dokazilo, da je kupljena oprema nova (razvidno leto izdelave - garancije, certifikati, tehnične specifikacije, potrdila proizvajalcev),
- izjava s podpisom in žigom odgovorne osebe upravičenca o namenskosti opreme (za kaj se bo uporabljala, kje se bo nahajala in kdo bo njen lastnik po koncu operacije),
- fotografije opreme,
- dokazilo o plačilu.

Neposredni stroški materiala na področju raziskav in inovacij morajo biti neposredno povezani s cilji projekta in ne smejo biti osnovani na določeni kalkulacijski metodi (ključ za izračun) ter morajo biti nabavljeni posebej za aktivnosti projekta (kar dokazuje upravičenec).

V primeru uveljavljanja neposrednih stroškov materiala se priložijo naslednja dokazila:
- dokumentacija o postopku oddaje javnega naročila, če je upravičenec naročnik po zakonu, ki ureja javno naročanje oz. dokumentacija, zahtevana v pogodbi o sofinanciranju oz. v odločitvi o podpori v drugih primerih,
- pogodba ali naročilnica,
- račun s specifikacijo (navedba posamezne vrste materiala),
- dokazilo o dobavi materiala (za dobave iz EU: dobavnica, tovorni list; v kolikor gre za uvoz: dobavnica, enotna upravna listina (EUL), tovorni list),
- evidenca prevzema materiala s strani uporabnikov (seznam z navedbo vrste in kosov materiala in navedbo ter podpisom uporabnika, ki ga je prevzel),
- dokazilo o plačilu.

46.2.3.4. INVESTICIJE V NEOPREDMETENA SREDSTVA

Izdatki za nakup in stroški vzdrževanja neopredmetenih sredstev, ki vključujejo nakup nematerialnega premoženja, pridobitev patentov, nakup licenčne programske opreme ali pridobitev drugih neopredmetenih osnovnih sredstev, so upravičeni do sofinanciranja.

Pogoji upravičenosti:

Neopredmetena sredstva se uporabljajo za namen in v skladu s cilji, določenimi v operaciji.
Dokazila:
- dokumentacija o postopku oddaje javnega naročila, če je upravičenec naročnik po zakonu, ki ureja javno naročanje oz. dokumentacija, zahtevana v pogodbi o sofinanciranju oz. v odločitvi o podpori v drugih primerih,
- pogodba ali naročilnica,

- dokazilo o dobavi neopredmetenih sredstev (za dobave iz EU: dobavnica, tovorni list; v kolikor gre za uvoz: dobavnica, enotna upravna listina (EUL), tovorni list),
- račun,
- izjava s podpisom in žigom odgovorne osebe upravičenca o namenskosti neopredmetenih sredstev (za kaj se bodo uporabljala in kdo bo njihov lastnik po koncu operacije),
- dokazilo o plačilu.

46.2.4. STROŠKI UPORABE OSNOVNIH SREDSTEV (ESRR)

Pogoji upravičenosti:

Stroški amortizacije so upravičeni v primeru, če:
- se stroški amortizacije izračunajo v skladu z ustreznimi računovodskimi predpisi,
- se stroški nanašajo izključno na dobo sofinanciranja te operacije,
- so izdatki za nepremičnine in opremo vključeni v bilanco stanja ali seznam osnovnih sredstev.

Stroški amortizacije (namesto polne nabavne cene) se priznajo kot upravičen strošek, če je doba koristnosti sredstev (opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev) daljša od dobe trajanja operacije (ki ne pomeni obdobja sofinanciranja).

Stroške amortizacije je treba obračunati v skladu z nacionalnimi predpisi o obračunavanju amortizacije in v skladu z internimi akti upravičenca, če ti določajo daljša obdobja amortizacije.

Stroški se priznajo največ v višini davčno priznane stopnje, ne glede na uporabljeno metodo amortiziranja.

Amortizacija se obračunava sorazmerno v vsakem ustreznem periodičnem poročilu. Vračilo stroškov amortizacije sredstev ni mogoče v celoti zahtevati samo v enem obdobju, ampak jih je treba razporediti glede na amortizacijsko dobo in celotno dobo trajanja operacije.

Upravičen je samo sorazmeren del stroškov amortizacije glede na delež uporabe za izvajanje operacije. Znesek (uporabljeni odstotek in čas trajanja) mora biti revizijsko preverljiv. Stroški amortizacije sredstev nikoli ne morejo preseči njihove nabavne vrednosti.

Dokazila:
- izpis iz registra osnovnih sredstev za sredstva, ki se amortizirajo in so predmet sofinanciranja; predstavljena metodologija izračuna amortizacije za obdobje sofinanciranja operacije in načina obračunavanja,
- račun za osnovno sredstvo, katerega amortizacija se uveljavlja kot upravičen strošek,
- izjava s podpisom in žigom odgovorne osebe upravičenca, da nakup nepremičnin oz. opreme niso bila dodeljena javna nepovratna sredstva ali nepovratna sredstva Skupnosti, ki bi pomenila podvajanje pomoči ter izpisi kontov iz poslovnih knjig upravičenca, ki to izkazujejo,
- izjava s podpisom in žigom odgovorne osebe upravičenca, da je amortizacija obračunana v skladu z veljavno zakonodajo.

46.2.5. STROŠKI STORITEV ZUNANJIH IZVAJALCEV

Pogoji upravičenosti:

Ta vrsta stroškov vsebuje stroške storitev, ki jih izvedejo zunanji izvajalci v okviru operacije in so potrebni za operacijo. Stroški storitev zunanjih izvajalcev so praviloma upravičeni, če so predvideni v shemi državne pomoči oziroma v načinu izbora operacij.

Delo zunanjih izvajalcev ne more biti opredeljeno kot pavšalno plačilo v odstotku celotnih stroškov operacije oziroma posameznih dejavnosti.

Stroški, ki se nanašajo na vsebino operacije in ki jih upravičencu zagotavljajo **tretje osebe**, lahko vključujejo na primer:

- svetovalne in nadzorne storitve (pravno, finančno, trženjsko, ipd. svetovanje, storitve inženiringa),
- študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor in investicijski inženiring (po podjemni pogodbi oz. postopku po ZJN),
- prevajalske storitve, lektoriranje in podobno,
- storitve izobraževanja in usposabljanja,
- analize, študije in načrti z informacijskega področja,
- administrativno tehnične storitve (npr. uporaba zunanjih računovodskih storitev),
- storitve izdelave študij, raziskav, vrednotenj, ocen, strokovnih mnenj in poročil.

POMEMBNO:
Sklepanje podjemnih in avtorskih pogodb s svojimi zaposlenimi je neupravičen strošek. To pravilo velja tudi v primeru partnerstva, ko partnerji v operaciji sklepajo podjemne ali avtorske pogodbe z zaposlenimi pri svojih konzorcijskih partnerjih.

Strošek storitve zunanjega izvajalca je neupravičen, če je:

- zunanji izvajalec povezana družba po pravilih zakona, ki ureja gospodarske družbe ali
- zakoniti zastopnik upravičenca, ali njegov družinski član:
  - udeležen kot poslovodja, član poslovodstva ali zakoniti zastopnik zunanjega izvajalca
  - ali je neposredno ali preko drugih pravnih oseb v več kot petindvajset odstotnem deležu udeležen pri ustanoviteljskih pravicah, upravljanju ali kapitalu zunanjega izvajalca.

Dokazila:

Za delo po pogodbi o opravljanju storitev:

- dokumentacija o postopku oddaje javnega naročila, če je upravičenec naročnik po zakonu, ki ureja javno naročanje oz. dokumentacija, zahtevana v pogodbi o sofinanciranju oz. v odločitvi o podpori v drugih primerih (le ob prvem zahtevku za plačilo),
- pogodba o opravljanju storitev (le ob prvem zahtevku za plačilo),
- dokazilo o opravljeni storitvi (npr. poročilo o opravljenih storitvah),
- račun,
- dokazilo o plačilu pripadajočih davkov in prispevkov,
- dokazilo o plačilu.

Za delo po podjemni pogodbi:

- dokumentacija o postopku oddaje javnega naročila, če je upravičenec naročnik po zakonu, ki ureja javno naročanje oz. dokumentacija, zahtevana v pogodbi o sofinanciranju oz. v odločitvi o podpori v drugih primerih (le ob prvem zahtevku za plačilo),
- podjemna pogodba (le ob prvem zahtevku za plačilo),
- dokazilo o opravljeni storitvi (npr. poročilo o opravljenih storitvah),
- račun ali obračun po podjemni pogodbi,
- REK-2 obrazec in dokazilo o plačilu pripadajočih davkov in prispevkov,
- dokazilo o plačilu.

Za delo preko študentskega servisa:

- napotnica študentskega servisa,
- poročilo o opravljenem delu,
- račun študentskega servisa,
- dokazilo o plačilu.

Za delo po avtorski pogodbi:

- dokumentacija o postopku oddaje javnega naročila, če je upravičenec naročnik po zakonu, ki ureja javno naročanje oz. dokumentacija, zahtevana v pogodbi o sofinanciranju oz. v odločitvi o podpori v drugih primerih (le ob prvem zahtevku za plačilo),
- avtorska pogodba (le ob prvem zahtevku za plačilo),
- obračun avtorskega dela,
- dokazilo o opravljeni storitvi (odvisno od storitve – avtorski izdelek, poročilo o delu),
- REK-2 obrazec in dokazilo o plačilu pripadajočih davkov in prispevkov,
- dokazilo o plačilu.

5. DEL NAVODIL:

PROMOCIJA

V OPERACIJAH CLLD

47. PROMOCIJA

Vlagatelji in upravičenci (vodilni partner/partnerji) morajo ob prijavi operacije ter pri izvedbi operacije in še 5 let po zadnjem izplačilu za operacijo (EKSRP, ESRR) in 3 leta po zadnjem izplačilu za operacijo (ESPR) upoštevati:

- navodila za obveščanje javnosti (za EKSRP): Navodila za informiranje in obveščanje javnosti o aktivnostih, ki prejemajo podporo iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020,
- navodila za obveščanje javnosti (za ESPR): Navodila organa upravljanja za obveščanje javnosti in označevanje operacij v okviru Operativnega programa za izvajanje Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v Republiki Sloveniji za obdobje 2014–2020,
- navodila za obveščanje javnosti (za ESRR): Navodila organa upravljanja na področju komuniciranja vsebin evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2014 - 2020,
- navodila LAS (uporaba logotipov LAS, navajanje LAS ipd.).

Neupoštevanje navodil obveščanja javnosti pomeni neupravičenost stroškov/izdatkov operacije.

Stroški promocije so upravičeni, če: gre za promocijo projekta prek različnih medijev (npr. promocijski material, oglasi, TV oddaje …)in promocijski dogodki: konference, seminarji, delavnice, ogledi dobrih praks ...) in so nujni za izvedbo promocije in komuniciranja operacije ter se izvajajo na upravičenem območju LAS (glede na sklad EKSRP, ESRR in ESPR).

Upravičenci se morajo obvezno odzvati prošnji LAS ali nacionalnega nivoja glede promocije operacije in predstavitvi le te javnosti (domači ali EU in širše).

6. DEL NAVODIL:

IZVAJANJE OPERACIJ CLLD

48. POROČANJE, SPREMLJANJE IZVEDBE OPERACIJ CLLD

Dobitniki in upravičenci (vodilni partner in projektni partnerji) so dolžni poročati LAS o napredku projekta.

Priporočamo, da vzpostavite sistem spremljanja in vrednotenja napredovanja projekta (npr. doseganje časovnega plana, kazalnikov rezultatov, učinkov, poraba sredstev operacij …).

Dobitniki (vodilni partner in projektni partnerji) so dolžni, kadarkoli jih vodilni partner LAS pozove, poročati o napredku projekta (pisno, ustno, na terenu) skladno z zahtevami vodilnega partnerja LAS.

Dobitniki morajo LAS o napredovanju projekta z vsebinskimi in finančnimi poročili za zaključene aktivnosti in plačane račune poročati v rokih, ki jih določi LAS.

Končno poročilo o izvedenih aktivnostih faze/operacije mora upravičenec predložiti najkasneje **v 45 dneh** pred zaključkom faze/operacije.

Vodilni partner LAS pregleda poročilo (vsebinsko, finančno) ter dobitnikom sporoči zahteve za popravke. Dobitniki obvezno predložijo dodatna pojasnila, dokumente.

Pregledano in potrjeno poročilo vodilni partner LAS predloži v podpis predsedniku LAS. Vodilni partner LAS poročilo vnese v EMS ter posreduje papirno verzijo poročila AKTRSP/MGRT.

Ko ARSKTRP/MGRT pregledata poročilo (vsebinsko, finančno), zahtevata dopolnitve in po potrditvi poročila o izvedeni operaciji izvedeta nakazilo sredstev za potrjene izdatke na transakcijski račun dobitnika.

Vodilni partner je po prejemu sofinanciranja s strani AKTRSP/MGRT dolžan skladno s pogodbo partnerjem prenakazati sredstva za del aktivnosti, ki so jih opravili partnerji (razen v primeru, da ARSKTRP/MGRT izvede nakazilo vsem dobitnikom operacije (in ne le vodilnemu partnerju operacije).

49. REVIZIJE OPERACIJ CLLD

ARSKTRP, MGRT, LAS in drugi revizijski organi opravljajo tudi pregled – kontrolo na kraju samem. Dobitniki operacij so dolžni zagotoviti ogled vse dokumentacije, izvedenih naložb in drugih rezultatov operacije na kraju samem v času trajanja operacije in še 5 let po zaključku operacije in po zadnjem izplačilu sredstev za operacijo (EKSRP, ESRR, ESPR).

50. ARHIVIRANJE DOKUMENTOV

Dobitniki (vodilni partner in projektni partnerji) so dolžni hraniti vso dokumentacijo operacije še 5 let po zadnjem izplačilu donacijskihj sredstev CLLD (sredstva EKSRP in ESRR) oziroma 3 leta po zadnjem izplačilu (sredstva ESPR) ter v tem času biti na razpolago vsem organom, ki spremljajo operacijo (LAS, nacionalni koordinacijski odbor, resorna ministrstva, Urad za nadzor proračuna RS, EU organi …).

51. TRAJNOST OPERACIJE

Dobitniki (vodilni partner in projektni partnerji) so dolžni zagotoviti trajnost operacije (EU sklad ESKRP in ESRR) še 5 let po zadnjem izplačilu donacijskih sredstev CLLD. Za sklad ESPR mora biti trajnost zagotovljena še 3 leta po zaključku operacije. To velja tako za vsebinsko trajnost rezultatov kot tudi za naložbe (gradnja, oprema).

Pred zaključkom projekta partnerji sklenejo poseben dogovor o zagotavljanju trajnosti operacije (kdo, kje …).

52. KAZNI - NACIONALNI NIVO

EKSRP, ESPR

Neizpolnitev ali kršitev obveznosti se v skladu s prvim odstavkom 52. člena Uredbe CLLD sankcionira v skladu s 63. členom Uredbe 1306/2013/EU, 63. členom Uredbe 809/2014/EU ter 57. členom ZKme-1.

Če upravičenec ne odstopi od izvedbe operacije v roku 30 dni od prejema odločbe o odobritvi operacije iz nacionalnega nivoja ali zamudi rok za vložitev zahtevka za izplačilo, ki je določen v odločbi o odobritvi operacije, v skladu s tretjim odstavkom 52. člena Uredbe CLLD ni upravičen do sredstev iz naslova podukrepa in se ga izključi iz podukrepa za koledarsko leto neizpolnitve obveznosti in naslednje koledarsko leto.

Upravičenec, ki uvede bistvene spremembe, določene v 71. členu Uredbe 1303/2013/EU, in odtuji predmet podpore ali predmet podpore uporablja v nasprotju z namenom, za katerega je prejel javno podporo, mora v skladu s petim odstavkom 52. člena Uredbe CLLD vsa izplačana sredstva vrniti v proračun Republike Slovenije skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi. Poleg tega se upravičenca izključi iz prejemanja podpore v okviru istega podukrepa za koledarsko leto ugotovitve kršitve in naslednje koledarsko leto.

Upravičenec, ki ne hrani dokumentacije 5 let po zadnjem izplačilu (za sklada EKSRP,ESRR) in 3 leta po zadnjem izplačilu (za sklad ESPR) mora v skladu z dvanajstim odstavkom 52. člena Uredbe CLLD v proračun Republike Slovenije vrniti deset odstotkov izplačanih sredstev skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi.

Upravičenec, ki iz neutemeljenega razloga ne omogoči kontrole na kraju samem iz točke in jo nepreklicno odkloni, mora v skladu s trinajstim odstavkom 52. člena Uredbe CLLD v proračun Republike Slovenije vrniti vsa izplačana sredstva skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi.

Upravičenec, ki ne označi sofinancirane operacije ali označbo odstrani, mora v skladu s štirinajstim odstavkom 52. člena Uredbe CLLD v proračun Republike Slovenije vrniti vsa izplačana sredstva skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi.

Če se ugotovi, da je upravičenec namerno vložil napačno vlogo na javni poziv ali zahtevek za izplačilo za izvedeno fazo/operacijo (navajanje lažnih podatkov, izjav), mora v skladu s petnajstim odstavkom 52. člena Uredbe CLLD v proračun Republike Slovenije vrniti vsa izplačana sredstva skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi. Upravičenec se izključi iz podukrepa za koledarsko leto neizpolnitve obveznosti in naslednje koledarsko leto.

Kadar upravičenec operacije ne izvede v skladu z odobreno operacijo se mu v skladu z devetnajstim odstavkom 52. člena Uredbe CLLD podpora ne izplača.

Če upravičenec ne doseže ciljev operacije, kot je to opredelil v vlogi, se mu v skladu z dvajsetim odstavkom 52. člena Uredbe CLLD obseg podpore v sorazmernem deležu zniža, kar pomeni, da se mu zniža delež podpore v enakem odstotku, kot ni bil dosežen zastavljeni cilj.

V skladu s 66. členom Uredbe CLLD upravičencu ni treba vrniti že izplačane podpore v primeru višje sile in izrednih okoliščin v skladu z drugim odstavkom 2. člena Uredbe 1306/2013/EU.

ESRR

Pristojni nacionalni organ ima poleg pravice do prekinitve pogodbe tudi pravico, da odvisno od primera, v celoti ali deloma prekine donacijsko pogodbo in da, če je relevantno, v celoti ali deloma zahteva povračilo sredstev, če:

- je vodilni partner (v nadaljevanju VP) prejel sofinanciranje z lažnimi ali nepopolnimi izjavami,
- operacija ni izvedena ali je ni mogoče izvesti oziroma če ni bila izvedena ali je ni bilo mogoče izvesti pravočasno,
- v operaciji nastopijo spremembe, ki ogrožajo doseganje rezultatov, načrtovanih v prijavi,
- so učinki in rezultati operacije zelo oddaljeni od tistih, ki so bili odobreni v prijavi,
- VP ne predloži zahtevanih poročil ali dokazil ali ne predloži potrebnih informacij,
- je VP prejel pisni opomin z določenim primernim rokom ter z izrecno navedbo zakonskih posledic neizpolnjevanja zahtev ter zahtev ni izpolnil v tem roku,
- VP ni nemudoma poročal o zamudi ali nezmožnosti izvajanja financirane operacije ali o okoliščinah, zaradi katerih je bil spremenjen,
- poročanje o operaciji ni skladno z določenim načrtom, zato ni mogoče ugotoviti, ali se projekt izvaja po načrtu in bo dosegel načrtovane cilje, rezultate ali neposredne učinke, ali je VP preprečil ali oviral kontrole in revizije,
- VP ne izpolnjuje obveznosti, ki jih jima kot vodilni partner, vključno s komunikacijo LAS in pristojnim nacionalnim organom,
- je bilo dodeljeno sofinanciranje v celoti ali deloma uporabljeno napačno za druge namene in ne za dogovorjene,
- so bili zoper sredstva VP uvedeni postopki v primeru insolventnosti ali pa so bili opuščeni zaradi pomanjkanja sredstev za povračilo stroškov, če je videti, da zaradi tega programski cilji ne bodo doseženi ali obstaja tveganje, da ne bodo doseženi, ali če VP preneha poslovati,
- če VP od operacije odstopi (stečaj ipd.) zakonito nasledstvo VP z odstopom ali zakonitim nasledstvom v celoti ali deloma proda, odda ali posodi operacijo tretji strani,
- postane nemogoče preveriti, ali je končno poročilo pravilno in torej s tem povezana upravičenost operacije,
- VP ni izpolnil drugih pogojev ali zahtev za pomoč, določenih v tej pogodbi, zlasti če so ti pogoji ali zahteve tudi zagotavljali uspešno izvajanje programskih ciljev.

Če pristojni nacionalni organ uresničuje svojo pravico do prekinitve pogodbe in se odloči, da bo prekinil izplačila, mora VP vračilo nakazati pristojnemu nacionalnemu organu. Sredstva mora vrniti v 90 koledarskih dneh od datuma dopisa, s katerim pristojni nacionalni rogan za potrjevanje zahteva vračilo na podlagi informacij, prejetih od pristojnega nacionalnega organ. Rok je izrecno naveden v nalogu za vračilo.

Če pristojni nacionalni organ uresničuje svojo pravico do prekinitve pogodbe, je pobot VP izključen, razen če je njegova terjatev neizpodbitna ali priznana z ugotovitveno sodbo.

Če okoliščine vračila sredstev s strani VP nastopijo pred izplačilom celotnega zneska sofinanciranja VP, lahko pristojni nacionalni organ izplačevanje prekine, preostalega zneska pa ni mogoče izterjati.

53. KAZNI LAS

LAS skladno s pogodbo med LAS in dobitnikom (upravičencem) lahko zahteva pogodbeno kazen v primeru neizpolnitve pogodbenih obveznosti dobitnika do LAS. To pomeni, da upravičenec posledično ne sme kandidirati na javnih pozivih LAS še 2 leti po izstavitvi odločbe o pogodbeni kazni LAS.

54. POROČANJE O NEPRAVILNOSTIH

Upravičenec je dolžan preprečevati, odkrivati, odpravljati in poročati o nepravilnostih. Poročanje o nepravilnostih se nanaša na že izplačana sredstva ter tudi na tekoče izvajanje faz operacije, če le te še niso bilo predložene v vnovčenje. Poročilo o odkritih nepravilnostih predloži LAS, ki jih posreduje ustreznim nacionalnim organom. Upravičenec v primeru že izplačanih sredstev, neupravičeno izplačana sredstva povrne v nacionalni proračun z zakonitimi zamudnimi obrestmi vred ter LAS- u in nacionalnim organom predloži dokazilo o nakazilu sredstev.

55. PREPREČEVANJE GOLJUFIJ

Vsi vlagatelji so dolžni skrbeti, da ne prihaja do goljufij. Nacionalni nivo se zavzema za ničelno toleranco do goljufij.